

KANSALLINEN AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖAINEISTO

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN PERUSTUTKINTO

Kansallinen ammattiosaamisen näyttöaineisto on laadittu voimassa olevien sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteiden pohjalta (12.2.2001, dnro 7/011/2001). Aineisto on kyseisen määräyksen liiteosa 2, ei normi.

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN PERUSTUTKINTO SISÄLLYS

1	AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ JA KANSALLINEN AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖAINEISTO SOSIAALI- JA TERVEYSALAN PERUSTUTKINTOON	1
2	OHJEET AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖAINEISTON KÄYTTÖÖN	1
2.1	Ammattiosaamisen näytön suunnittelu ja toteutus eri osapuolten yhteistyönä	1
2.2	Ammattiosaamisen näytön arviointi	3
2.3	Ammattiosaamisen näytön arvosanan antaminen ja arviointitiedon tallentaminen	3
3	AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖAINEISTO OPINTOKOKONAISUUKSITTAIN	5
3.1A	Tutkinnon yhteiset ammatilliset opinnot	6
3.1.1	Kasvun tukeminen ja ohjaus, 16 ov	6
3.1.2	Hoito ja huolenpito, 22 ov	9
3.1.3	Kuntoutumisen tukeminen, 12 ov	16
3.1B	Koulutusohjelmittain eriytyvät ammatilliset opinnot	22
	Ensihoidon koulutusohjelma	22
3.1.4	Ensihoito, 40 ov	22
	Kuntoutuksen koulutusohjelma	30
3.1.5	Kuntoutus, 40 ov	30
	Lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen koulutusohjelma	38
3.1.6	Lasten ja nuorten hoito ja kasvatusta, 40 ov	38
	Mielenterveys- ja päihdetyön koulutusohjelma	45
3.1.7	Mielenterveys- ja päihdetyö, 40 ov	45
	Sairaanhoidon ja huolenpidon koulutusohjelma	50
3.1.8	Sairaanhoito ja huolenpito, 40 ov	50
	Suu- ja hammashoidon koulutusohjelma	57
3.1.9	Suu- ja hammashoito, 40 ov	57
	Vammaistyön koulutusohjelma	61
3.1.10	Vammaistyö, 40 ov	61
	Vanhustyön koulutusohjelma	66
3.1.11	Vanhustyö, 40 ov	66
	Asiakaspalvelun ja tietohallinnan koulutusohjelma	72
3.1.12	Asiakaspalvelu ja tietohallinta, 40 ov	72

1 AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ JA KANSALLINEN AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖAINEISTO SOSIAALI- JA TERVEYSALAN PERUSTUTKINTOON

Ammattiosaamisen näytöistä on säädetty laissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta 601/2005 ja valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen muuttamisesta 603/2005.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden mukaisen, työelämän edellyttämän ammattitaidon. Ammattiosaamisen näytöt suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä työelämän edustajien kanssa. Näytöt järjestetään mahdollisuuksien mukaan työssäoppimisen yhteydessä. Näyttöjä voidaan toteuttaa myös muilla työpaikoilla tai oppilaitosten työtiloissa.

Kansallinen ammattiosaamisen näyttöaineisto on laadittu voimassa olevan opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteiden pohjalta. Aineisto ei ole normi, vaan tukimateriaali, jota koulutuksen järjestäjät voivat käyttää ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelun ja toteuttamisen apuna. Aineisto ohjaa ammattiosaamisen näyttöjen paikallista toteuttamista ja yhdenmukaistaa opiskelijan arviointia. Näyttöaineistossa on ohjeet sen käyttäjille ja opintokokonaisuuksittain laaditut osiot, jotka sisältävät näytön kuvauksen, näyttöympäristön kuvauksen ja näytön arvioinnin sekä esimerkkejä näyttöjen toteuttamisvaihtoehdoista. Ammattiosaamisen näytön arvioinnin tallentamisen ohjeet ovat kansallisen näyttöaineiston kohdassa 2.3. Aineisto on Opetushallituksen Internet-sivuilla osoitteessa www.oph.fi.

Näytön kuvaus -kohdassa on määritelty sen opintokokonaisuuden keskeinen osaaminen, joka ammattiosaamisen näytöllä osoitetaan. Osaaminen kuvataan työelämän toimintaa vastaavana tekemisenä ja työprosessina.

Näyttöympäristö -kohdassa on kuvattu osaamisen näyttämisen kannalta olennaiset vaatimukset. Kansallisessa ammattiosaamisen näyttöaineistossa annetaan ohjeet siitä, millaisissa olosuhteissa ja millaisessa ympäristössä tai työyhteisössä ammattiosaamisen näyttö on hyvä toteuttaa. Lisäksi annetaan ohjeita siitä, millaisia materiaaleja, välineitä ja laitteita tarvitaan, jotta opiskelija pystyy osoittamaan osaamisensa ja osaaminen voidaan luotettavasti arvioida.

Näytön arviointi -kohdassa on määritelty arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit. Arvioinnin kohteet ohjaavat arvioijaa kiinnittämään huomiota asioihin, jotka arvioinnissa ovat keskeisiä. Arviointikriteerit auttavat arvioijaa määrittelemään opiskelijan osaamisen tason suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin. Arviointikriteerit on laadittu opetussuunnitelman perusteiden pohjalta kolmiportaisesti. Arvosanat ovat tyydyttävä T1, hyvä H3 ja kiitettävä K5.

2 OHJEET AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖAINEISTON KÄYTTÖÖN

2.1 Ammattiosaamisen näytön suunnittelu ja toteutus eri osapuolten yhteistyönä

Ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa ovat mukana koulutuksen järjestäjä, koulutuksen järjestäjän nimeämä toimielin, opettajat, työelämän edustajat ja opiskelijat. Eri osapuolet voivat hyödyntää kansallista näyttöaineistoa seuraavissa tilanteissa.

Koulutuksen järjestäjä voi hyödyntää aineistoa

- suunnitellessaan ja toteuttaessaan ammattiosaamisen näyttöjä
- tiedottaessaan ammattiosaamisen näytöistä

- kouluttaessaan asettamansa toimieliimen jäseniä, opetushenkilöstöä ja työelämän edustajia näyttöä varten
- tarkistaessaan opetussuunnitelmaa niin, että se vastaa voimassa olevia säädöksiä ja määräyksiä.

Toimieliin voi hyödyntää aineistoa

- hyväksyessään suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja arvioimisesta osaksi koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmaa
- valvoessaan näyttötoimintaa ja ammattiosaamisen näyttöjen periaatteiden toteutumista
- käsitellessään ammattiosaamisen näyttöjen arviointia koskevia oikaisuvaatimuksia.

Opettaja voi hyödyntää aineistoa

- suunnitellessaan ja toteuttaessaan ammattiosaamisen näyttöjä käytännössä yhdessä työelämän edustajan ja opiskelijan kanssa
- tiedottaessaan ammattiosaamisen näytöistä ja niiden arvioinnista opiskelijoille ja työelämän edustajille ja perehdyttäessään heitä niihin
- havainnoidessaan opiskelijan työskentelyä sekä kannustaessaan ja antaessaan tarvittaessa ohjausta
- osallistuessaan arviointikeskusteluun
- päättäessään ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnista.

Työelämän edustaja voi hyödyntää aineistoa

- perehtyessään ammattiosaamisen näyttöjen tavoitteisiin sekä arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin
- osallistuessaan ammattiosaamisen näytön suunnitteluun yhdessä opiskelijan ja opettajan kanssa
- huolehtiessaan siitä, että opiskelijalla on työssäoppimisjakson aikana mahdollisuus harjaantua näytössä vaadittavaan osaamiseen
- perehdyttäessään opiskelijan toimipaikan niihin toimintatapoihin, työtiloihin, koneisiin ja laitteisiin, jotka ovat ammattiosaamisen näyttöjen kannalta merkittäviä, sekä toimipaikan työsuojelu- ja työturvallisuusohjeisiin
- havainnoidessaan opiskelijan työskentelyä, kannustaessaan ja antaessaan tarvittaessa ohjausta
- kertoessaan muille työyhteisön jäsenille näytöistä
- osallistuessaan arviointikeskusteluun
- päättäessään ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnista.

Opiskelija voi hyödyntää aineistoa

- perehtyessään ammattiosaamisen näytön tavoitteisiin sekä arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin
- suunnitellessaan ammattiosaamisen näyttöä ja sopiessaan siitä ja sen ajankohdasta opettajan ja työelämän edustajan kanssa
- arvioidessaan omaa osaamistaan.

Opettajan vastuulla on selvittää opiskelijan mahdolliset oppimisvaikeudet ja muut osaamisen osoittamisen esteet. Ne otetaan huomioon näytön suunnittelussa niin, että opiskelijan on mahdollista näyttää todellinen osaamisensa. Arviointikriteerit on näyttöaineistoissa ilmaistu selkeästi työhön liittyvänä toimintana ja tekemisenä, joten ne soveltuvat hyvin myös erityisopiskelijoiden ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnin pohjaksi.

2.2 Ammattiosaamisen näytön arviointi

Ammattiosaamisen näytössä arvioija seuraa opiskelijan työskentelyä ja tekee siitä huomioita. Työpaikan edustajan osallistuminen oppilaitoksessa toteutettaviin ammattiosaamisen näyttöihin ei ole aina mahdollista, eikä opettaja voi osallistua kaikkiin työpaikalla toteutettaviin ammattiosaamisen näyttöihin. Koulutuksen järjestäjän hyväksymään opetussuunnitelmaan on kirjattu suunnitelma siitä, miten opintokokonaisuuden ammattiosaamisen näyttö tai näytöt arvioidaan ja mitkä osapuolet näyttöä ohjaavat, seuraavat ja arvioivat. Koulutuksen järjestäjän asettama toimielin hyväksyy ammattiosaamisen näyttöjen arviointisuunnitelmat. Koulutuksen järjestäjä ja opettaja huolehtivat siitä, että ammattiosaamisen näytön arviointi toteutetaan toimielimen hyväksymällä tavalla.

Ammattiosaamisen näytön jälkeen käydään arviointikeskustelu, johon osallistuvat tavallisesti opettaja, työelämän edustaja ja opiskelija. Arviointikeskustelussa hyödynnetään työssäoppimisen ohjauksessa ja arvioinnissa saatuja kokemuksia. Joissakin tapauksissa arviointikeskustelu voidaan toteuttaa esimerkiksi sähköisellä keskustelufoorumilla. Opiskelijan itsearviointi on olennainen osa näyttöjen arviointia. Arviointikeskustelussa kukin arvioija tuo esille arviointinsa perusteluineen. Näiden arviointien sekä mahdollisesti asiakkailta ja muilta työntekijöiltä saadun palautteen pohjalta muodostetaan yhteinen näkemys opiskelijan osaamisesta. Ammattiosaamisen näyttöä arvioivien opettajien ja työelämän edustajien tulee olla kyseisen ammattialan asiantuntijoita, jotka toimielin on määrännyt tehtävään. Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määritelyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

Arvioinnin kohteet ammattiosaamisen näytöissä ovat

- työprosessin hallinta
- työtehtävän hallinta (työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta)
- työn perustana olevan tiedon hallinta
- työturvallisuuden hallinta
- kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen
- yhteiset painotukset.

Kansallisen ammattiosaamisen näyttöaineiston luvussa 3 on konkretisoitu arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit opintokokonaisuuksittain. Arviointikriteerit on määritelty kohteittain tasoille T1, H3 ja K5. Ammattiosaamisen näytöt arvioidaan käyttäen samaa arviointiasteikkoa kuin muussakin opiskelijan arvioinnissa: T1, T2, H3, H4 ja K5 (A 603/2005).

Työn perustana olevan tietopohjan hallinnasta tehdään huomioita työsuorituksen aikana. Mikäli tietopohja ei tule työskentelystä selkeästi esille, se selvitetään tarkentavilla kysymyksillä työn lomassa tai arviointikeskustelussa.

2.3 Ammattiosaamisen näytön arvosanan antaminen ja arviointitiedon tallentaminen

Ammattiosaamisen näyttötilanteen jälkeen käytävässä arviointikeskustelussa tehdään ammattiosaamisen näytön arvioinnit, jotka tallennetaan opintokokonaisuuksittain ja arvioinnin kohteittain. Nämä arvioinnit toimivat perustana opintokokonaisuuden ammattiosaamisen näytön arvosanalle. Jokaisesta ammatillisten opintojen opintokokonaisuudesta annetaan arvosana. Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättävät toimielimen määräämät opettajat ja työelämän edustajat yhdessä tai erikseen, pääsääntöisesti kuitenkin yhdessä. Opintokokonaisuuden ammattiosaamisen näytön arvosana perusteluineen on tallennettava ja merkittävä näyttötodistukseen.

Oppilaitokset suunnittelevat ammattiosaamisen näytön arviointitietojen tallentamista varten selkeät lomakkeet. Niitä on helppo käyttää myös työpaikoilla työelämän edustajien kanssa yhteisissä arviointitilanteissa. Kun arviointitiedot tallennetaan, arviota voi tarvittaessa perustella myös jälkikäteen. Erityisen tärkeää arviointiin

palaaminen on silloin, kun opintokokonaisuuden keskeinen osaaminen osoitetaan useammassa ammattiosaamisen näyttötilanteessa (ammattiosaamisen osanäyttöinä). Näyttöjen arviointi on haasteellista myös silloin, kun yhden ammattiosaamisen näyttötilanteen aikana osoitetaan kahden tai useamman opintokokonaisuuden osaamista (yhdistetty näyttö). Näissä tilanteissa arvioinnin kohteet on pystyttävä erottamaan ja tallentamaan opintokokonaisuuksittain. Arviointitiedon tallentamisesta vastaa yleensä opettaja.

Arviointiin tulee tallentaa ainakin seuraavat arviointikeskustelussa esille tulevat asiat:

- ammattiosaamisen näytön antaja
- näytettävä opintokokonaisuus tai opintokokonaisuuden osa
- ammattiosaamisen näytön toteuttamispaikka
- kuvaus ammattiosaamisen näytön sisällöstä
- arvioijien yhteisnäkemyksen pohjalta annetut arvosanat arviointikohteittain
- perustelut ammattiosaamisen näytön arvosanan muodostumiselle opintokokonaisuuksittain
- perustelut ammattiosaamisen näytön arvosanan muodostumiselle silloin, kun näyttö muodostuu osanäytöistä
- näytön täydentäminen tai uusiminen sellaisessa tapauksessa, jossa ei vielä ole saavutettu vähintään tyydyttävän tason osaamista
- opiskelijan kehitettävät osaamisalueet
- arviointiin osallistuneiden allekirjoitukset.

Tulevaisuudessa kansallinen oppimistulosten arviointi tullaan tekemään ammattiosaamisen näytöistä saatujen oppimistulosten pohjalta. Kun siirrytään ammattiosaamisen näyttöihin perustuvaan kansalliseen oppimistulosten arviointiin, ammattiosaamisen näytön arvosanan tallentamiseen tullaan liittämään arvioinnin taustatietoja ja tallentamisesta annetaan erilliset ohjeet.

3 AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖAINEISTO OPINTOKOKONAISUUKSITTAIN

Tutkinnon yhteisten ammatillisten opintojen opintokokonaisuuksien näytöt ovat pakollisia kaikille opiskelijoille. Koulutusohjelmittain eriytyvien opintokokonaisuuksien näytöt ovat pakollisia kyseisen koulutusohjelman valinneelle. Opiskelijan on osoitettava osaamisensa näytöillä myös muissa valinnaisissa opinnoissa, mikäli ne ovat ammatillisia. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttöjen lukumäärän siten, että kaikkien ammatillisten opintokokonaisuuksien osaaminen tulee näytettyä ja arvioitua.

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN PERUSTUTKINNON AMMATILLISET OPINNOT, 90 OV			
Tutkinnon yhteiset ammatilliset opinnot, 50 ov			
Kasvun tukeminen ja ohjaus, 16 ov Hoito ja huolenpito, 22 ov Kuntoutumisen tukeminen, 12 ov			
Koulutusohjelmittain eriytyvät ammatilliset opinnot, 40 ov			
Ensihoidon koulutusohjelma, 40 ov	Kuntoutuksen koulutusohjelma, 40 ov	Lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen koulutusohjelma, 40 ov	Mielenterveys- ja päihdetyön koulutusohjelma, 40 ov
Sairaanhoidon ja huolenpidon koulutusohjelma, 40 ov	Suu- ja hammashoidon koulutusohjelma, 40 ov	Vammaistyön koulutusohjelma, 40 ov	Vanhustyön koulutusohjelma, 40 ov
Asiakaspalvelun ja tietohallinnan koulutusohjelma, 40 ov			
Muut valinnaiset opinnot, 10 ov			

3.1A Tutkinnon yhteiset ammatilliset opinnot

3.1.1 Kasvun tukeminen ja ohjaus, 16 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen päivittäisessä toiminnassa
- Ohjatun toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi
- Vuorovaikutus ja lapsen/lasten kanssa toiminta
- Työyksikön materiaalien ja tilojen käyttäminen toiminnassa
- Lapsen kasvua ja kehitystä koskevan tiedon hyödyntäminen
- Työturvallisuusohjeiden ja -sääntöjen noudattaminen
- Turvallisuuden huomioon ottaminen lasten kanssa työskennellessä
- Kyky oppia ja kehittyä ammatillisessa työskentelyssä
- Vuorovaikutus lasten vanhempien ja työyksikön henkilöstön kanssa
- Ammattietiikan noudattaminen

Näytön kuvaus

Kasvun tukemisen ja ohjauksen ammattiosaamisen näytössä lähihoitajaopiskelija tekee työryhmän jäsenenä lähihoitajalle kuuluvia tehtäviä erilaisissa lasten toimintaympäristöissä (esimerkiksi lasten päiväkodit, perhepäivähoitopaikat, lasten kodit, lasten aamu- ja iltapäivähoitopaikat jne.). Näytön suorittaminen edellyttää opiskelijalta tutustumista lapsiin ja lapsiryhmän toimintaan. Lapsiin ja lapsiryhmän toimintaan tutustuminen tapahtuu luontevasti työssäoppimisjakson aikana ennen näyttöä. Opiskelija havainnoi lapsia, vastaa heidän tarpeisiinsa ja tukee siten lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia päivittäisissä toiminnoissa. Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi ohjattua toimintaa lapsille sekä toimii vuorovaikutuksessa lasten vanhempien ja työyksikön henkilöstön kanssa.

Opiskelija laatii suunnitelman näyttöä varten. Suunnitelma sisältää opiskelijan oman työtoiminnan kuvauksen siitä, miten keskeinen osaaminen tulee esille näytön aikana. Opiskelija laatii lisäksi vähintään yhden tarkemman suunnitelman lapsiryhmän ohjaustilanteesta (esim. perustoiminnot, leikki, taidekasvatus) ja toteuttaa sen hyödyntäen näyttöympäristön tarjoamia mahdollisuuksia.

Opiskelijan tulee näyttää kaikki arvioinnin kohteina olevat osaamisalueet.

Näyttöympäristö

Kasvun tukemisen ja ohjauksen näyttö voi tapahtua ympäristöissä, joissa toteutuu ammatillinen toiminta lapsiryhmän kanssa ja joissa on mahdollista työskennellä moniammatillisissa työryhmissä. Mikäli näyttö toteutetaan muualla kuin lasten toimintaympäristöissä (esim. vanhainkodit, palvelutalot ja päivätoimintakeskukset), oppilaitos muokkaa näyttöaineiston termistön kyseiseen ympäristöön sopivaksi.

Näytön suorittaminen edellyttää työskentelyä työyksikön työvuorojen mukaisesti. Jos näyttö toteutuu työssäoppimisjaksolla, näyttö ajoittuu jakson loppupuolelle. Näytön tarkan ajankohdan sopivat opiskelija, työpaikkaohjaaja ja ohjaava opettaja. Näytön kesto määritellään toiminnan laadun ja näyttöympäristön mukaan.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
<p>Työprosessin hallinta Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen päivittäisessä toiminnassa</p>	<p>tarvitsee ohjausta, jotta pystyy ottamaan huomioon toiminnan suunnittelussa lapsen iän, kehitystason ja taustan</p> <p>asettaa kasvun ja kehityksen tukemistyölleen tavoitteita, mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjausta</p> <p>ottaa huomioon myönteiseen ilmapiiriin vaikuttavia tekijöitä</p>	<p>ottaa huomioon päivittäisessä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa lapsen iän ja kehitystason</p> <p>asettaa toiminnalle realistisia tavoitteita</p> <p>luo ja ylläpitää myönteistä ilmapiiriä</p>	<p>ottaa huomioon toiminnan suunnittelussa lapsen iän, kehitystason sekä yksilöllisyyden ja hyödyntää kasvun tukemisessa luovaa ilmaisua</p> <p>asettaa toiminnalle realistiset ja konkreettiset tavoitteet</p> <p>luo ja ylläpitää myönteistä ja innostavaa ilmapiiriä</p>
<p>Ohjatun toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi</p>	<p>antaa lapselle ohjeita ymmärrettävästi</p> <p>muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella, mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjausta</p> <p>lopettaa ohjatun tilanteen työryhmän tukemana</p> <p>tarvitsee ohjausta toimintansa tavoitesuhteisessa arvioinnissa.</p>	<p>antaa lapselle ohjeita selkeästi ja ymmärrettävästi</p> <p>muuttaa tilanteen mukaan toimintaansa</p> <p>lopettaa ohjatun toiminnan itsenäisesti ja ohjaa lapset seuraavaan toimintaan</p> <p>arvioi toimintaansa suhteessa tavoitteisiin.</p>	<p>antaa lapselle ohjeita selkeästi, ymmärrettävästi ja tarkoituksenmukaisesti</p> <p>muuttaa tarvittaessa toimintaansa ja osaa perustella tekemänsä toiminnan muutokset</p> <p>lopettaa ohjatun toiminnan itsenäisesti ja luontevasti ja ohjaa lapset selkeästi seuraavaan toimintaan</p> <p>arvioi toimintaansa monipuolisesti ja suhteessa tavoitteisiin.</p>
<p>Työtehtävän hallinta Vuorovaikutus ja lasten/lasten kanssa toiminta</p>	<p>kuuntelee ja havainnoi lasta, mutta tarvitsee tukea hänen tarpeittensa ja kiinnostuksen kohteidensa huomioon ottamisessa</p> <p>toimii lapsen kanssa myönteisesti, lämpimästi ja lasta kunnioittaen, mutta tarvitsee ajoittain tukea ja ohjausta uusissa tilanteissa</p>	<p>kuuntelee ja havainnoi lasta ja ottaa hänen tarpeitaan ja kiinnostuksen kohteitaan huomioon</p> <p>toimii lapsen kanssa myönteisesti, lämpimästi ja lasta kunnioittaen</p>	<p>kuuntelee ja havainnoi lasta aktiivisesti ja ottaa hänen tarpeensa ja kiinnostuksen kohteitaan huomioon</p> <p>toimii lapsen kanssa luontevasti, empaattisesti ja lasta kunnioittaen, osaa keskustella lapsen kanssa ja osoittaa myötätuntoa</p>

<p>Työyksikön materiaalien ja tilojen käyttäminen toiminnassa</p>	<p>tukee ohjattuna lasten välistä vuorovaikutusta</p> <p>tarjoaa lapsille toimintamahdollisuuksia, mutta tarvitsee ohjausta materiaalien, välineiden ja tilojen tarkoituksenmukaisessa käytössä..</p>	<p>tukee lasten välistä vuorovaikutusta</p> <p>tarjoaa lapsille toimintamahdollisuuksia käyttämällä tarkoituksenmukaisesti materiaaleja, välineitä ja tiloja toiminnassaan.</p>	<p>tukee aktiivisesti lasten välistä vuorovaikutusta eri tilanteissa</p> <p>tarjoaa lapsille toimintamahdollisuuksia käyttäen toiminnassaan tarkoituksenmukaisesti ja luovasti materiaaleja, välineitä ja tiloja.</p>
<p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Lapsen kasvua ja kehitystä koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>ottaa huomioon ohjattuna työskentelyssään lapsen iän ja kehitystason.</p>	<p>ottaa huomioon työskentelyssään lapsen iän ja kehitystason</p>	<p>työskentelee lapsen iän ja kehitystason mukaisesti, tarkastelee ilmiöitä eri näkökulmista ja perustelee toimintansa</p>
<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Työturvallisuusohjeiden ja sääntöjen noudattaminen</p> <p>Turvallisuuden huomioon ottaminen lasten kanssa työskennellessä</p>	<p>toimii tavallisissa työtilanteissa työturvallisuutta koskevien säästöjen ja toimintaperiaatteiden mukaisesti, mutta tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa ja uusissa työympäristöissä</p> <p>huolehtii lasten turvallisuudesta annettujen ohjeiden mukaan.</p>	<p>toimii erilaissa työtilanteissa työturvallisuutta koskevien säästöjen ja toimintaperiaatteiden mukaisesti ja selviytyy uusista ja muuttuvista tilanteista oma-aloitteisesti</p> <p>huolehtii turvallisuudesta lasten kanssa työskennellessään.</p>	<p>noudattaa itsenäisesti työturvallisuusohjeita ja ottaa aktiivisesti koko työympäristön turvallisuuden huomioon</p> <p>ennakoi tilanteet ja huolehtii lasten turvallisuudesta.</p>
<p>Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen</p> <p>Oppimistaidot</p> <p>Kyky oppia ja kehittyä ammatillisessa työskentelyssä</p>	<p>on halukas oppimaan ja ottaa ohjattuna vastuuta oppimisestaan</p> <p>vastaanottaa palautetta ja muuttaa toimintaansa palautteen perusteella.</p>	<p>tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan</p> <p>vastaanottaa palautetta ja on halukas kehittymään taidoissaan.</p>	<p>tunnistaa omia vahvuuksiin ja kehittämisalueitaan ja ymmärtää niiden merkityksen suhteessa ammatilliseen kehittymiseensä ja ottaa siitä vastuuta</p> <p>pyytää, vastaanottaa ja antaa palautetta rakentavasti sekä on halukas kehittymään taidoissaan.</p>

Vuorovaikutus- ja viestintätaidot	kohtaa palveluhenkisesti ja arvostaen lapsen vanhemmat (esim. kun lasta tuodaan ja haetaan päivähoitosta), mutta tarvitsee siinä ajoittain tukea ja ohjausta	kohtaa palveluhenkisesti ja arvostaen lapsen vanhemmat	kohtaa palveluhenkisesti ja arvostaen lapsen vanhemmat (esim. kertoo lapsen päivästä) ja osaa viestiä eri tilanteissa luontevasti ja tarkoituksenmukaisesti
Vuorovaikutus lasten vanhempien ja työyksikön henkilöstön kanssa	toimii työryhmän jäsenenä ja noudattaa työryhmän sääntöjä	työskentelee luontevasti työryhmän jäsenenä	työskentelee omaaloitteisesti ja joustavasti työryhmän jäsenenä
Ammattietiikan noudattaminen	ottaa työssään huomioon sosiaali- ja terveysalan toimintaperiaatteet, mutta tarvitsee siinä ajoittain vielä ohjausta.	ottaa työssään huomioon sosiaali- ja terveysalan arvoperustan ja ammattietiikan periaatteet ja työskentelee työhönsä liittyvän vastuun ja toimivallan mukaisesti.	noudattaa työssään sosiaali- ja terveysalan arvoperustaa ja ammattieettisiä periaatteita ja osaa perustella toimintansa niillä. ottaa työssään huomioon siihen liittyvän vastuun ja toimivallan.

3.1.2 Hoito ja huolenpito, 22 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Oman toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi
- Hoito- ja palvelusuunnitelman hyödyntäminen
- Perushoito, henkilökohtaisesta puhtaudesta ja pukeutumisesta huolehtiminen (ei tarkkailu- ja hoitolaitteessa olevan potilaan vuodepesu)
- Syömisestä ja juomisesta huolehtiminen (ei letkuruokinta, gastrostooma ja parenteraalinen ravitus)
- Erittämisestä huolehtiminen (ei katetrointi ja avanteen hoito)
- Hengityksen ja verenkierron seuranta ja turvaaminen
- Liikkumisessa avustaminen
- Unen ja levon tarpeesta huolehtiminen
- Yksilöllisistä sosiaalisista, psyykkisistä ja henkisistä tarpeista huolehtiminen
- Lääkehoito, lääkkeiden vaikutusten tarkkailu, asiakkaan lääkehoidon ohjaus
- Kotitalouden hoito, tarveaineiden hankinta ja ruoanvalmistus, kodin ja asiakkaan lähiympäristön puhtaanapidosta huolehtiminen
- Vaatehuolto
- Perushoitoa, kansanterveydellisiä riskejä ja sosiaalisten ongelmien perusteita sekä anatomian ja fysiologian perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen
- Lääkehoidon perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen
- Ruoanvalmistuksen ja erityisruokavalioiden perusteita sekä puhtaanapidon ja vaatehuollon perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen
- Työsuojeluohjeiden noudattaminen
- Aseptiikan noudattaminen
- Ergonomian noudattaminen

- Itsearviointi
- Ongelmanratkaisu
- Vuorovaikutus, viestintä ja yhteistyö
- Ammattietiikan noudattaminen
- Kestävän kehityksen edistäminen (taloudellisuus, energian säästäminen, jätteiden lajittelu, ympäristövastuun tuotteiden käyttö)

Näytön kuvaus

Hoidon ja huolenpidon ammattiosaamisen näytössä keskeistä osaamista ovat perushoidon, lääkehoidon ja kotitaloudenhoidon eri osa-alueet. Opiskelija tukee, auttaa ja hoitaa suunnitelmallisesti ja asiakaslähtöisesti eriläisiä ihmisiä heidän päivittäisissä toiminnoissaan erilaisilla hoidon ja huolenpidon keinoilla.

Perushoidon osaamisensa opiskelija osoittaa huolehtimalla asiakkaan henkilökohtaisesta puhtaudesta ja puheutumuksesta, syömisestä, juomisesta ja erittämisestä sekä unen ja levon tarpeesta. Lisäksi näyttö sisältää hengityksen ja verenkierron seurannan sekä liikkumisessa avustamisen. Hän huolehtii asiakkaan yksilöllisistä sosiaalisista, psyykkisistä ja henkisistä tarpeista.

Lääkehoidossa näytettävään keskeiseen osaamiseen kuuluvat turvallinen lääkkeiden käsittely ja jakaminen asiakaskohtaisiin annoksiin, lääkkeiden antaminen asiakkaalle, lääkehoidon vaikutusten tarkkailu ja niistä tiedottaminen sekä asiakkaan ohjaus lääkemääräysten uusimisessa, lääkkeiden säilyttämisessä ja hävittämisessä.

Kotitaloudenhoidon alueella opiskelija osoittaa osaamisensa huolehtimalla asiakkaan kodin ja lähiympäristön puhtaanapidosta ja turvallisuudesta (wc- ja pesutilat, keittiö, oleskelu- ja eteistilat ja makuutilat). Hän huolehtii vaatehuollosta (pyykin lajittelu, hoito-ohjemerkitöjen tulkinta, konepesu, kuivattaminen ja jälkikäsitteily) ja ruoanvalmistuksesta. Opiskelija hankkii tarveaineet ja valmistaa perusruokaa, leivonnaisia sekä yleisimpien erityisruokavalioiden mukaista ruokaa. Opiskelija työskentelee kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Työn perustana olevan tiedon hallinta näkyy opiskelijan toiminnassa ja opiskelijan oman toiminnan arvioinnissa.

Vuorovaikutus- ja viestintätaidoilla opiskelija luo luontevia asiakassuhteita ja edistää ammatillisella vuorovaikutuksella hoitosuhdetta. Yhteistyötaitojen avulla opiskelija pystyy työskentelemään tiimin tai työryhmän jäsenenä erilaisten ihmisten kanssa. Opiskelija toimii ammattieettisten periaatteiden mukaan, esimerkiksi huolehtii asiakkaan turvallisuudesta, ottaa huomioon asiakkaan yksilöllisyyden ja tukee asiakasta omatoimisuudessa. Opiskelija kunnioittaa asiakkaan mielipiteitä, tunteita ja vakaumusta. Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi hoito- ja huolenpitotyötä asiakkaan yksilöllisistä tarpeista lähtien. Opiskelija toimii työpaikan työsuojeluohjeiden, hygieniakäytäntöjen ja aseptisten periaatteiden mukaisesti. Opiskelijan tulee näyttää kaikki näyttöaineistossa määritellyt arvioinnin kohteina olevat osaamisalueet.

Näyttöympäristö

Näyttö toteutetaan mahdollisimman aidoissa työelämätilanteissa työssäoppimisjakson yhteydessä, muussa työpaikassa tai oppilaitoksessa.

Ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa mm. seuraavilla tavoilla:

1 Kokonaisuudessaan yhden työssäoppimisjakson aikana

Tällaisessa organisointimallissa on mahdollista toteuttaa kotitaloudenhoito, lääkehoito ja perushoito samassa työyksikössä (esim. kotihoitoyksikkö).

2 Kahden työssäoppimisjakson aikana

Tässä organisointimallissa työssäoppimista toteutetaan kahdessa erilaisessa toimintaympäristössä, joissa näytetään siihen työyksikköön parhaiten sopivat keskeiset osaamisalueet. Esimerkiksi mahdollisia toteutusvaihtoehtoyhdistelmiä ovat seuraavat: kotitaloudenhoito ja perushoito (esim. kotipalvelu) tai lääkehoito ja perushoito (esim. vuode- tai hoivaosasto).

3 Kolmessa toimintaympäristössä

Tässä organisointimallissa on kolme erilaista toimintaympäristöä, joissa jokaisessa toteutuu yksi keskeinen näytön osaamisalue. Toteutusvaihtoehtoina voivat olla kaksi erilaista työssäoppimispaikkaa sekä oppilaitosympäristö. Oppilaitosympäristössä voidaan näyttää esimerkiksi lääkehoidon tai kotitaloudenhoitoon tai kummankin osaaminen.

Hoidon ja huolenpidon opintokokonaisuuden näyttöympäristöksi soveltuvat seuraavat paikat:

1 Työyksiköt, joissa on perushoitoon ja huolenpitoon liittyvää toimintaa. Tällaisia ovat esimerkiksi perusterveydenhuollon vuode- ja hoivaosastot, kotihoito- ja kotipalveluyksiköt, asumispalveluyksiköt, palvelukeskukset ja pienryhmäkodit. Näyttöympäristössä tulee olla hoitovälineitä ja huolenpitotyössä yleisesti käytettäviä asianmukaisia työvälineitä.

2 Työyksiköt, joissa toiminta sisältää seuraavia lääkehoitoon liittyviä tehtäviä: lääkkeiden annostelua, lääkkeen vaikutuksien ja sivuvaikutuksien tarkkailua ohjeiden mukaan ja opastusta lääkemääräysten uusimisessa. Tällaisina näyttöympäristöinä voivat olla sosiaali- ja terveysalan yksiköt, joissa lääkehoitoa toteutetaan siinä laajuudessa kuin se on näyttöaineistossa kuvattu. Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollista näyttää näyttöympäristössä kaikkea näyttöaineistossa määriteltyjen lääkehoitoon liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava osaaminen oppilaitoksessa.

3 Työyksiköt, joissa toiminta sisältää seuraavia kotitaloudenhoitoon liittyviä tehtäviä: tarveaineiden hankkimista, ruoanvalmistusta, puhtaanapitoa ja vaatehuoltoa. Tällaisia ovat esimerkiksi kotihoito- ja kotipalveluyksiköt, asumispalveluyksiköt, vanhusten palvelukeskukset, vanhainkodit ja pienryhmäkodit.

Näyttöympäristöjen henkilökuntaan kuuluu sosiaali- tai terveysalan tai kummankin perustutkinnon suorittaneita työntekijöitä, muita sosiaali- ja terveysalan ammattiryhmien edustajia ja muiden ammattiryhmien edustajia. Yhteistyökumppaneina voi olla myös muita toimijoita, esimerkiksi omaisia ja vapaaehtoistyöntekijöitä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta Oman toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi	asettaa työryhmän jäsenenä tavoitteet omalle toiminnalleen ottaen huomioon asiakkaan tarpeita, kertoo tavoitteistaan työryhmälle, toteuttaa suunnitelmaansa ja arvioi toimintaansa.	perustelee suunnitelmaansa työryhmälle, toteuttaa suunnitelmaansa joustavasti ja arvioi toimintaansa	esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja suunnitelmaansa, toteuttaa suunnitelmaansa joustavasti ja tilannekohtaisesti ja arvioi kriittisesti omaa toimintaansa
Hoito- ja palvelusuunnitelman hyödyntäminen	käyttää hoito- ja palvelusuunnitelmia sovitulla tavalla työryhmän jäsenenä ja toimii suunnitelmallisesti työtilanteissa.	laatii ja käyttää hoito- ja palvelusuunnitelmia ja hallitsee työtilanteita kokonaisuuksina.	laatii, käyttää ja arvioi hoito- ja palvelusuunnitelmia ja hallitsee työprosessien kokonaisuuden joustavasti.
Työtehtävän hallinta Perushoito Henkilökohtaisesta puhtaudesta ja pukeutumisesta huolehtiminen (ei tarkkailu- ja hoitolaitteissa olevan potilaan vuodepesu)	huolehtii asiakkaan henkilökohtaisesta puhtaudesta ja pukeutumisesta sovitulla tavalla (peseytymisessä avustaminen, pesujen suorittaminen, ihonhoito, suun ja hampaiden hoito, käsien ja jalkojen hoito)	huolehtii asiakkaan henkilökohtaisesta puhtaudesta ja pukeutumisesta yksilöllisesti	soveltaa puhtauteen ja pukeutumiseen liittyviä vaihtoehtoisia auttamismenetelmiä ja ottaa huomioon asiakkaan voimavarat itsenäisesti toimien
Syömisestä ja juomisesta huolehtiminen (ei letku-ruokinta, gastrotooma ja parenteraalinen ravitseminen)	huolehtii asiakkaan monipuolisen ruoan ja juoman riittävästä ja toteuttaa työryhmän jäsenenä ruokailuun liittyvän perushoidon.	järjestää miellyttävän ja esteettisen ruokailutilanteen asiakkaan yksilöllisistä tarpeista lähtien	soveltaa ruokailutilanteissa vaihtoehtoisia auttamismenetelmiä ja ottaa huomioon asiakkaan voimavarat itsenäisesti toimien
Erittämisestä huolehtiminen (ei katetrointi eikä avanteen hoito)	auttaa asiakasta erittämistilanteissa (virtsaaminen, ulostaminen, pahoinvointi ja oksentelu) ja huolehtii asiakkaan intimitteettisuojusta	auttaa asiakasta yksilöllisesti erittämistilanteissa	soveltaa erittämistilanteissa vaihtoehtoisia auttamismenetelmiä asiakkaan voimavarojen mukaisesti itsenäisesti toimien

Hengityksen ja verenkierron seuranta ja turvaaminen	mittaa oikein asiakkaan hengitystiheyden, pulssin ja verenpaineen sekä tiedottaa mittaustuloksista sovitulla tavalla	tarkkailee ja tunnistaa muutoksia asiakkaan tilassa ja tiedottaa niistä tilanteen mukaisesti	tarkkailee ja tunnistaa muutokset asiakkaan tilassa, toimii muuttuneessa tilanteessa asianmukaisesti ja tiedottaa tilanteen vaatimalla tavalla
Liikkumisessa avustaminen	avustaa työryhmän jäsenenä asiakasta liikkumisessa tai asento-hoidossa/liikeharjoituksissa tai molemmissa	avustaa asiakasta liikkumisessa, tunnistaa asiakkaan voimavaroja ja tukee hänen oma-toimisuuttaan	avustaa, ohjaa ja kannustaa asiakasta liikkumaan voimavarojensa mukaisesti ja tukee hänen omatoimisuuttaan
Unen ja levon tarpeesta huolehtiminen	huolehtii asiakkaan unen ja levon tarpeesta (päivälepo ja yöuni)	tunnistaa asiakkaan nukkumiseen vaikuttavia ulkoisia ja sisäisiä tekijöitä ja tukee asiakkaan toimintakykyä ylläpitävää uni-valverytmiä	tuntee ja käyttää vaihtoehtoisia keinoja tukeksi asiakkaan toimintakykyä ylläpitävää ja edistävää uni-valverytmiä
Yksilöllisistä sosiaalisista, psyykkisistä ja henkisistä tarpeista huolehtiminen	huolehtii työryhmän jäsenenä asiakkaan yksilöllisistä sosiaalisista (esim. ihmissuhteet), psyykkisistä (esim. asiakkaan kokemus turvallisuudesta) ja henkisistä tarpeista (esim. elämäntilanne).	huolehtii osittain itsenäisesti mainitusta työtehtävästä.	huolehtii itsenäisesti ko. työtehtävästä.
Lääkehoito	tuntee yleisimmät lääke-annostelee lääkkeet aseptiikkaa noudattaen virheettömästi asiakaskohtaisesti annoksiin ja antaa lääkkeet p.o., rect., s.c. ja i.m. asiakkaalle ohjeiden mukaan.	tietää tavallisimmat lääkeaineryhmät, lääke-annostelee ja antaa lääkkeet asiakkaalle virheettömästi, noudattaa aseptiikkaa ja ottaa huomioon työ- ja ympäristönsuojeluohjeet sekä esittää perusteluja toiminnalleen.	hallitsee tavallisimmat lääkeaineryhmät, lääke-annostelee ja antaa lääkkeet asiakkaalle virheettömästi, käsittelee lääkkeitä aseptisesti, noudattaa lääkkeitä käsitellessä työ- ja ympäristönsuojeluohjeita, perustelee toimintansa,
Lääkkeiden vaikutusten tarkkailu	etsii ohjattuna tietoja lääkkeiden vaikutuksista ja sivuvaikutuksista Pharmaca Fennicasta, tarkkailee lääkkeiden vaikutuksia ja sivuvaikutuksia ohjeiden mukaan sekä tiedottaa ohjattuna suullisesti ja kirjallisesti havainnoistaan.	käyttää Pharmaca Fennicaa tietolähteenä asiakkaan käyttämien lääkkeiden vaikutusten ja sivuvaikutusten tarkkailussa ja tiedottaa suullisesti ja kirjallisesti havainnoistaan	käyttää Pharmaca Fennicaa ja tarkkailee lääkkeiden vaikutuksia ja sivuvaikutuksia omatoimisesti osana asiakkaan kokonaisuhoitoa sekä tiedottaa itsenäisesti suullisesti ja kirjallisesti havainnoistaan

<p>Asiakkaan lääkehoidon ohjaus</p>	<p>opastaa ja neuvoo asiakasta lääkemääräysten uusimisessa ja yksittäisissä lääkehoitoasioissa.</p>	<p>opastaa ja neuvoo asiakasta lääkemääräysten uusimisessa sekä ohjaa asiakasta lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä säädösten asettamisessa rajoissa.</p>	<p>opastaa ja neuvoo asiakasta lääkemääräysten uusimisessa, ohjaa asiakasta tilanteen mukaisesti lääkkeiden käytössä, säilyttämisessä ja hävittämisessä säädösten ja vastuualueensa rajoissa.</p>
<p>Kotitaloudenhoito</p> <p>Tarveaineiden hankinta ja ruoanvalmistus (perusruoan ja leivonnaisten valmistaminen, yleisimmät erityisruokavaliot, kuten vähälaktoosinen/laktoositon, ruoka-allergiat huomioiva ja gluteeniton, diabeteksen, sydän- ja verisuonisairauksien, lihavuuden ja ummetuksen ennaltaehkäisyssä ja hoidossa käytetty ruokavaliot)</p>	<p>valmistaa perusruokaa ja leivonnaisia sekä yleisimpien erityisruokavalioiden mukaista ruokaa ohjeiden mukaan ja ottaa huomioon liikalihavuuden ehkäisyn ja hoidon ruoanvalmistuksessa</p>	<p>suunnittelee ja valmistaa ravitsemuksellisesti täysipainoista perusruokaa ja leivonnaisia sekä yleisimpien erityisruokavalioiden mukais- ta ruokaa</p>	<p>suunnittelee ja valmistaa ravitsemuksellisesti täysipainoisia ateriakokonaisuuksia ottaen huomioon asiakkaan tarpeet ja oma- toimisuuden, suoriutuu itsenäisesti työtehtävistään ja auttaa asiakasta huolehtimaan omatoimisesti ravitsemuksestaan</p>
<p>Kodin ja asiakkaan lähiympäristön puhtaanapidosta huolehtiminen (wc- ja pesutilojen, keittiön, oleskelu- ja eteistilojen ja makuutilojen puhtaanapito)</p>	<p>huolehtii sovitulla tavalla asiakkaan kodin ja lähiympäristön puhtaanapidosta ja turvallisuudesta</p>	<p>huolehtii asiakkaan kodin ja lähiympäristön puhtaanapidosta, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta ja työskentelee osittain itsenäisesti.</p>	<p>huolehtii asiakkaan kodin ja lähiympäristön puhtaanapidosta, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta työskennellen itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti.</p>
<p>Vaatehuolto (pyykin lajittelu, hoito-ohjelmien tulkinta, konepesu asianmukaisella pesuohjelmalla, kuivattaminen ja jälkikäsitely)</p>	<p>huolehtii vaatehuollon tehtävistä ohjeiden mukaan</p>	<p>huolehtii vaatehuollon tehtävistä osittain itsenäisesti.</p>	<p>huolehtii vaatehuollon tehtävistä itsenäisesti ja asiakaslähtöisesti.</p>
<p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Perushoitoa, kansanterveydellisiä riskejä ja sosiaalisten ongelmien perusteita sekä anatomian ja fysiologian perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>perustelee toimintaansa työtilanteissa tiedoilla ihmisen tarpeista ja hyvinvoinnin edellytyksistä, elimistön normaalista rakenteesta ja toiminnasta, kansanterveydellisistä riskeistä ja sosiaalisista ongelmista, mutta perustelu ei ole aina kattavaa.</p>	<p>perustelee ratkaisunsa ja toimintatapansa</p>	<p>perustelee ratkaisunsa ja toimintansa asiakaslähtöisesti ja kattavasti muuttuvissa työtilanteissa</p>

<p>Lääkehoidon perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen</p> <p>Ruoanvalmistuksen ja erityisruokavalioiden perusteita sekä puhtaanapidon ja vaatehuollon perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>perustelee toimintaansa työtilanteissa tiedoilla lääkehoidon perusteista, mutta perustelu ei ole aina kattavaa.</p> <p>perustelee toimintaansa työtilanteissa tiedoilla ruoanvalmistuksen, erityisruokavalioiden, puhtaanapidon ja vaatehuollon perusteista, mutta perustelu ei ole aina kattavaa.</p>	<p>perustelee ratkaisunsa ja toimintatapansa</p> <p>perustelee ratkaisunsa ja toimintatapansa.</p>	<p>perustelee ratkaisunsa ja toimintansa asiakaslähtöisesti ja kattavasti muuttuvissa työtilanteissa</p> <p>perustelee ratkaisunsa ja toimintansa asiakaslähtöisesti ja kattavasti muuttuvissa työtilanteissa.</p>
<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Työsuojeluohjeiden noudattaminen</p> <p>Aseptiikan noudattaminen</p> <p>Ergonomian noudattaminen</p>	<p>noudattaa työpaikan työsuoja- luohjeita (fysikaaliset, kemialliset ja biologiset työolosuhdetekijät) ja työpaikan sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä ja käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia suojaimia</p> <p>toimii työpaikan hygienia- käytäntöjen ja aseptisen työ- järjestyksen mukaisesti ja huolehtii henkilökohtaisesta hygieniastaan (mm. käsien pesu/desinfektio) niin, ettei aiheuta tartuntoja</p> <p>käyttää oikeita siirtotekniikoita ja siirron apuvälineitä.</p>	<p>torjuu työn aiheuttamia terveysvaaroja ja -haittoja ja ylläpitää omalta osaltaan hyvää ilmapiiiriä työpaikalla</p> <p>perustelee toimintaansa ammatillisilla tiedoilla aseptiikasta ja hygieniasta</p> <p>käyttää ergonomisesti oikeita työasentoja työskentelynsä eri vaiheissa.</p>	<p>ehkäisee ennalta työn aiheuttamia riskitekijöitä sekä ylläpitää omalta osaltaan hyvää ilmapiiiriä työpaikalla sekä tunnistaa siihen haitallisesti vaikuttavia asioita</p> <p>soveltaa aseptisen toiminnan periaatteita uusissa työtilanteissa ja perustelee tekemänsä ratkaisut ja toimintatapansa ammatillisilla tiedoilla</p> <p>työskentelee ergonomisesti oikein sekä ennaltaehkäisee työn aiheuttamia tapaturmia ja vammoja.</p>
<p>Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen</p> <p>Oppimistaidot Itsearviointi</p>	<p>ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella sekä arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan, mutta tarvitsee niissä vielä ohjausta.</p>	<p>ottaa vastaan ja antaa palautetta sekä muuttaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella ja arvioi omaa oppimistaan ja osaamistaan.</p>	<p>hankkii, jäsentää ja arvioi tietoa sekä soveltaa aiemmin opittua muuttuvissa työtilanteissa, tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan.</p>

<p>Ongelmanratkaisutaidot Ongelmanratkaisu</p> <p>Vuorovaikutus-, viestintä- ja yhteistyötaidot Vuorovaikutus, viestintä- ja yhteistyö</p> <p>Eettiset ja esteettiset taidot Ammattietiikan noudattaminen</p>	<p>hakee oma-aloitteisesti ohjausta pulmatilanteissa.</p> <p>kohtaa asiakkaan asiallisesti ja toimii vastuullisesti työryhmässä sekä tiedottaa havainnoistaan suullisesti, kirjallisesti tai tietoteknisiä välineitä käyttäen tai näillä kaikilla tavoilla.</p> <p>noudattaa tutuissa työtilanteissa sosiaali- ja terveysalan toimintaperiaatteita sekä ottaa huomioon ympäristön esteettisiä ominaisuuksia.</p>	<p>perustelee pulmatilanteissa tekemänsä ratkaisut ja toimintansa ammatillisilla tiedoilla.</p> <p>kohtaa asiakkaan ammatillisesti ja edistää asiakkaan hyvinvointia vuorovaikutuksellisin keinoin sekä toimii vastuullisesti ja yhteistyökykyisesti työyhteisössä.</p> <p>noudattaa työtilanteissa sosiaali- ja terveysalan toimintaperiaatteita ja arvioi ympäristön esteettisten ominaisuuksien vaikutuksia asiakkaan hyvinvointiin.</p>	<p>perustelee tekemänsä ratkaisut ja toimintansa ammatillisilla tiedoilla ja esittää pulmatilanteissa realistisia ja rakentavia ratkaisuvaihtoehtoja ja löytää joustavia ratkaisuja uusissa tilanteissa</p> <p>kohtaa erilaisia asiakkaita ammatillisesti ja edistää asiakkaan hyvinvointia oma-aloitteisesti ja yksilöllisesti vuorovaikutuksellisin keinoin ja työskentelee joustavasti työryhmän jäsenenä.</p> <p>noudattaa muuttuvissa työtilanteissa sosiaali- ja terveysalan toimintaperiaatteita ja perustelee toimintaansa sekä kehittää ympäristön esteettisyyttä asiakkaan hyvinvoinnin edistämiseksi.</p>
<p>Yhteiset painotukset</p> <p>Kestävän kehityksen edistäminen (taloudellisuus, energiasäästäminen, jätteiden lajittelu, ympäristöystävällisten tuotteiden käyttö jne.)</p>	<p>valitsee ja käyttää ympäristöä säästäviä työtapoja ja -materiaaleja työryhmän jäsenenä.</p>	<p>edistää omalla ympäristömyönteisellä toimintatavallaan kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista.</p>	<p>ohjaa ja kannustaa asiakkaita ympäristöä säästävien valintojen tekemisessä.</p>

3.1.3 Kuntoutumisen tukeminen, 12 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Kuntoutujan toimintakyvyn arviointi arkielämän toiminnoissa voimavaralähtöisesti erilaisia tiedonkeruumenetelmiä käyttäen
- Kuntoutujan toimintakykyä tukevan suunnitelman laatiminen, toteutus ja arviointi
- Kuntoutujan sosiaalisten suhteiden luominen, tukeminen ja ylläpito
- Ammatillinen vuorovaikutus ja viestintä
- Kuntouttavan työotteen hallinta
- Apuvälineiden tuntemus, käyttö ja käytön ohjaus
- Ympäristön merkityksen huomioon ottaminen kuntoutumisen tukemisessa
- Kuntoutuksen toimintakentän (lääkinnällinen, sosiaalinen, ammatillinen, kasvatuksellinen) ymmärtäminen ja hyödyntäminen
- Teoriatiedon hyödyntäminen kuntoutumisen tukemisessa
- Työturvallisuusohjeiden ja -määräyksien noudattaminen

- Opiskelijan oman työkykyisyyden säilyttäminen ja vahvistaminen
- Itsearviointi
- Moniammatillinen yhteistyö
- Ammattietiikan noudattaminen
- Laadukas- ja asiakaslähtöinen toiminta (kuntoutujan tarpeista lähteminen, yksilöllisyys, tavoitteellisuus, empaattisuus, luottamuksellisuus sekä neuvova, palveleva ja kuntoutujan oikeuksia kunnioittava palveluhenkisyys)

Näytön kuvaus

Kuntoutumisen tukemisen opintokokonaisuuden ammattiosaamisen näyttö toteutuu työssäoppimisen jaksolla prosessimaisesti:

1. Opiskelija valitsee työpaikkaohjaajansa kanssa **oman kuntoutujan**.
2. Opiskelija perehtyy **kuntoutujaan** ja hänen **kuntoutus-/hoito-/palvelusuunnitelmaansa** monipuolisesti erilaisia tiedonhankintamenetelmiä käyttäen.
3. Opiskelija arvioi kirjallisesti kuntoutujansa fyysistä, **psykkistä ja sosiaalista toimintakykyä** ja kartoittaa asiakkaan käyttämiä kuntoutuspalveluja (lääkinnälliset, sosiaaliset, ammatilliset ja kasvatukselliset palvelut) erilaisia tiedonkeruumenetelmiä ja moniammatillista työryhmää hyödyntäen. Opiskelija **valitsee yhden** kuntoutujansa fyysiseen, psyykkiseen tai sosiaaliseen **toimintakykyyn kuuluvan osa-alueen**. Opiskelija laatii kirjallisen suunnitelman, miten hän tukee kuntoutujansa toimintakykyä tällä osa-alueella ottaen huomioon kuntoutujan toimintakyvyn vahvuudet ja vajavuudet. Opiskelija perustelee tekemänsä ratkaisut **teoriatietoa** käyttäen.
4. Opiskelija **esittää** laatimansa kirjallisen suunnitelman moniammatillisessa työryhmässä, jossa on mukana näytöstä vastaava opettaja, esimerkiksi osastotunnilla, raportilla tai työpaikkakokouksessa. Työpaikkaohjaaja on vastuussa tilaisuuden järjestämisestä. Kuntoutuja osallistuu mahdollisuuksien mukaan suunnitelman esittämistilaisuuteen.
5. Opiskelija tukee kuntoutujan toimintakykyä kuntouttavaa työtä (omatoimisuuden edistäminen, itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, kuntoutumista edistävän ja turvallisen ympäristön luominen ja ennaltaehkäisyyn periaatteen toteuttaminen) käyttäen suunnitelman mukaisesti.
6. Opiskelija arvioi kuntoutujalle laatimansa suunnitelman toteutumista sekä omaa oppimistaan koko prosessin ajan hyödyntäen työpaikkaohjaajalta saamaansa tukea ja ohjausta.
7. Opiskelija toimittaa kirjallisen tehtävän opettajalle ja näytön arvioijalle ennen näytön arviointikeskustelua tai erikseen sovittuna ajankohtana. Opiskelija pyytää mahdollisuuksien mukaan palautetta myös kuntoutujalta.

Ohjeita kirjalliseen tehtävään

Opiskelijan tekemä kirjallinen tehtävä koostuu seuraavista osioista:

1. Kuntoutujan esittely (elämähistoria ja nykyinen elämäntilanne)
2. Kuntoutujan fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
3. Kuntoutujan käyttämät kuntoutuspalvelut ja kuntoutujan kuntoutuspalvelujen tarpeen kartoitus

4. Suunnitelma kuntoutujalle lähihoitajan näkökulmasta yhdellä toimintakyvyn osa-alueella (ta-voitteet, toteutus ja arviointi). Suunnitelman lähtökohtana tulee olla kuntoutujan vahvuudet ja omatoimisuuden tukeminen.
5. Kuntoutujan suunnitelman toteutumisen kuvaaminen ja arviointi
6. Oman oppimisen arviointi

Opiskelija laatii kirjallisen tehtävän tietokoneella kolmena kappaleena (itselleen, työpaikkaohjaajalle ja opettajalle). Tehtävän tulee sisältää teoretietoaa (esimerkiksi kuntoutujan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta toimintakyvystä, voimavaroista, vammaisuudesta, sairauksista, lääkehoidosta, kuntoutuspalveluista). Kirjallinen tehtävä on osa näytön arviointia. Lähdeluettelo ja lähdemerkinnät tulee merkitä kirjalliseen työhön.

Näyttöympäristö

Kuntoutumisen tukemisen näyttöpaikkoja ovat avo- tai laitoshoidon moniammatilliset yksiköt, joissa käytetään kuntouttavaa ja toimintakykyisyyttä tukevaa työtettä. Näyttöpaikassa voi olla eri-ikäisiä kuntoutujia. Kuntoutujina voivat olla eri vammaisryhmät, mielenterveys- ja päihdeongelmaiset sekä eri tavoin pitkäaikais-sairaat. Näyttöympäristössä kuntoutuksen tulee perustua kuntoutujalle laadittuun hoito-/ kuntoutus-/palvelusuunnitelmaan. Fyysisen näyttöympäristön tulee olla turvallinen. Näyttöympäristöjä voivat olla esimerkiksi seuraavat:

- sairaalan vuodeosasto
- vanhainkoti
- palvelukeskus
- hoitokoti
- vammaisten toimintayksikkö (esim. asuntola, palvelutalo, perhekoti tai työkeskus)
- mielenterveys- tai päihdeyksikkö (esim. kuntoutus- tai toimintakeskus, asuntola, kuntoutuskoti tai kotikuntoutus)
- kotihoito
- erityispäiväkoti tai –koulu.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
<p>Työprosessin hallinta</p> <p>Kuntoutujan toimintakyvyn arviointi arkielämän toimintoissa voimavaroiltaan erilaisia tiedonkeruumenetelmiä käyttäen</p> <p>Kuntoutujan toimintakykyä tukevan suunnitelman laatiminen, toteutus ja arviointi</p> <p>Kuntoutujan sosiaalisten suhteiden luominen, tukeminen ja ylläpito</p>	<p>tunnistaa oman kuntoutujan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn vahvuuksia ja vajavuuksia</p> <p>laatii suunnitelman kuntoutujan toimintakyvyn tukemiseksi kuntoutujalähtöisesti, mutta tarvitsee vielä ohjausta verkoston hyödyntämisessä</p> <p>toimii suunnitelman mukaisesti yhteistyössä kuntoutujan ja verkoston kanssa ja arvioi omaa toimintaansa ja suunnitelman toteutumista, mutta uusissa tilanteissa tarvitsee vielä tukea.</p> <p>osallistuu kuntoutujan sosiaalisten suhteiden luomiseen ja ylläpitoon työryhmän jäsenenä</p>	<p>tunnistaa oman kuntoutujan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn vahvuudet ja vajavuudet</p> <p>laatii yhdessä kuntoutujan kanssa verkostoa hyödyntäen asiallisen suunnitelman kuntoutujan toimintakyvyn tukemiseksi</p> <p>toimii suunnitelman mukaisesti yhteistyössä kuntoutujan ja verkoston kanssa ja arvioi omaa toimintaansa ja suunnitelman toteutumista realistisesti.</p> <p>tukee kuntoutujaa sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpidossa</p>	<p>tunnistaa monipuolisesti ja asiakaslähtöisesti oman kuntoutujan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn vahvuudet ja vajavuudet ja perustelee tekemänsä ratkaisut</p> <p>laatii yhdessä kuntoutujan kanssa verkostoa hyödyntäen realistisen ja joustavan suunnitelman kuntoutujan toimintakyvyn tukemiseksi</p> <p>toimii joustavasti suunnitelman mukaisesti yhteistyössä kuntoutujan kanssa ja arvioi ja perustelee omaa toimintaansa ja suunnitelman toteutumista</p> <p>motivoi ja tukee kuntoutujaa sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpidossa</p>
<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Ammatillinen vuorovaikutus ja viestintä</p>	<p>ilmaisee itseään ymmärrettävästi ja selkeästi sekä suullisesti että kirjallisesti, ymmärtää kuntoutujan viestejä ja vastaa kuntoutujan viesteihin</p>	<p>ilmaisee itseään ymmärrettävästi ja selkeästi sekä suullisesti että kirjallisesti ja ymmärtää kuntoutujan viestejä, vastaa kuntoutujan viesteihin (sanallisiin tai sanattomiin) ja osaa tulkita viestejä asiakaslähtöisesti ja ammatillisesti</p>	<p>ilmaisee itseään ymmärrettävästi ja selkeästi sekä suullisesti että kirjallisesti ja ymmärtää kuntoutujan viestejä sekä tukee ja ohjaa kuntoutujaa yksilöllisesti ja empaattisesti</p>

<p>Kuntouttavan työotteen hallinta</p> <p>Apuvälineiden tuntemus, käyttö ja käytön ohjaus</p> <p>Ympäristön merkityksen huomioon ottaminen kuntoutumisen tukemisessa</p>	<p>tukee kuntoutujien toimintakykyisyyttä, tietää kuntouttavan työotteen, mutta tarvitsee ohjausta sen toteuttamisessa</p> <p>ohjaa kuntoutujaa apuvälineiden käytössä (esim. liikkumiseen, kommunikointiin, kodinhoitoon, asumiseen, vapaa-aikaan liittyvät ym. apuvälineet)</p> <p>ottaa huomioon ympäristön (fyysisen, esim. rakennettu ympäristö, luonnonympäristö; psykososiaalinen, esim. ilmapää, kulttuuri, ihmissuhteet) kuntoutumiseen vaikuttavana tekijänä</p>	<p>tukee suunnitelmallisesti kuntoutujien toimintakykyisyyttä kuntouttavalla työotteella ja ottaa huomioon myös ennaltaehkäisevän näkökulman</p> <p>motivoi kuntoutujaa käyttämään apuvälineitä ja tuntee niiden jakelukanavat.</p> <p>ottaa huomioon ympäristön kuntoutumiseen vaikuttavana tekijänä sekä toimii havaintojensa pohjalta</p>	<p>tukee joustavasti, luovasti ja suunnitelmallisesti kuntoutujien toimintakykyisyyttä kuntouttavalla työotteella ja ottaa huomioon myös ennaltaehkäisevän ja tulevaisuusnäkökulman.</p> <p>ohjaa yksilöllisesti ja asiakaslähtöisesti kuntoutujaa apuvälineiden käytössä</p> <p>ottaa huomioon ympäristön kuntoutumiseen vaikuttavana tekijänä luovasti ja monipuolisesti</p>
<p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Kuntoutuksen toimintakentän (lääkinnällinen, sosiaalinen, ammatillinen, kasvatuksellinen) ymmärtäminen ja hyödyntäminen</p> <p>Teoriatiedon hyödyntämisen kuntoutumisen tukemisessa</p>	<p>soveltaa työryhmän jäsenenä tietoaan kuntoutujan lääkinällisen, sosiaalisen, kasvatuksellisen ja ammatillisen kuntoutuksen palveluista oman kuntoutujan kuntoutumisessa ja käyttää erilaisia tiedonkeruumenetelmiä</p> <p>suunnittelee, toteuttaa ja arvioi omaa toimintaansa hankkimaansa teoriatietoon perustuen (esim. kuntoutujasta/kuntoutujaryhmästä, toimintakyvystä, kuntoutusmenetelmistä ja kuntouttavasta työotteesta).</p>	<p>soveltaa lähes itsenäisesti tietoaan kuntoutujan lääkinällisen, sosiaalisen, kasvatuksellisen ja ammatillisen kuntoutuksen palveluista oman kuntoutujan kuntoutumisessa ja käyttää erilaisia tiedonkeruumenetelmiä</p> <p>suunnittelee, toteuttaa ja arvioi omaa toimintaansa asiakaslähtöisesti soveltaen hankkimaansa teoriatietoa.</p>	<p>soveltaa itsenäisesti tietoaan kuntoutujan lääkinällisen, sosiaalisen, kasvatuksellisen ja ammatillisen kuntoutuksen palveluista oman kuntoutujan kuntoutumisessa ja käyttää erilaisia tiedonkeruumenetelmiä</p> <p>suunnittelee, toteuttaa ja arvioi omaa toimintaansa asiakaslähtöisesti soveltaen hankkimaansa teoriatietoa ja perustelee toimintaansa ja ratkaisuja kokonaisuuksia ymmärtämällä.</p>

Työturvallisuuden hallinta	<p>toimii tavallisissa työtilanteissa työturvallisuutta (esim. ergonomia, aseutiikka) koskevien säästösten, ohjeiden ja toimintaperiaatteiden mukaisesti ja huolehtii kuntoutujien sekä omasta turvallisuudestaan</p>	<p>toimii erilaisissa työtilanteissa työturvallisuutta koskevien säästösten, ohjeiden ja toimintaperiaatteiden mukaisesti ja huolehtii kuntoutujien sekä omasta turvallisuudestaan</p>	<p>toimii erilaisissa työtilanteissa työturvallisuutta koskevien säästösten, ohjeiden ja toimintaperiaatteiden mukaisesti, huolehtii kuntoutujien sekä omasta turvallisuudestaan ja perustelee toimintaansa</p>
Opiskelijan oman työkykyisyyden säilyttäminen ja vahvistaminen	<p>huolehtii oman työkykyisyytensä säilyttämisestä ja vahvistamisesta, mutta tarvitsee vielä uusissa tilanteissa ohjausta.</p>	<p>huolehtii oman työkykyisyytensä säilyttämisestä ja vahvistamisesta.</p>	<p>huolehtii oman työkykyisyytensä säilyttämisestä ja vahvistamisesta ja perustelee toimintansa.</p>
Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen			
Oppimistaidot Itsearviointi	<p>arvioi omaa toimintaansa, ottaa vastaan palautetta ja muuttaa sen perusteella työskentelytapansa, mutta ajoittain vielä ilmenee puutteita.</p>	<p>pyytää ja hyödyntää saamaansa palautetta sekä arvioi itseään realistisesti.</p>	<p>pyytää ja hyödyntää saamaansa palautetta aktiivisesti, tuo esille omia ajatuksiaan ammattitaitonsa kehittämiseksi ja arvioi itseään realistisesti.</p>
Yhteistyötaidot Moniammatillinen yhteistyö	<p>toimii vastuullisesti moniammatillisessa ryhmässä opiskelijajäsenenä ja selviytyy tutuissa vuorovaikutustilanteissa.</p>	<p>on aktiivinen ja vastuullinen moniammatillisen työryhmän opiskelijajäsen ja hyödyntää yhteisöllistä osaamista.</p>	<p>on aktiivinen ja vastuullinen moniammatillisen työryhmän opiskelijajäsen, hyödyntää yhteisöllistä osaamista ja tuo esille omia näkemyksiään työryhmän toiminnan edistämiseksi.</p>
Eettiset ja esteettiset taidot Ammattietiikan noudattaminen	<p>noudattaa työssään ammattieettisiä periaatteita (esim. elämän ja ihmisarvon kunnioittaminen, salassapitovelvollisuus, jääviys, itsemääräämisoikeus, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo).</p>	<p>noudattaa työssään ammattieettisiä periaatteita ja ymmärtää esteettisten arvojen merkityksen kuntoutumisen tukemisessa (esim. kulttuuri, kauneus, viihtyisyys ja puhtaus).</p>	<p>noudattaa työssään ammattieettisiä periaatteita, ottaa huomioon esteettisten arvojen merkityksen kuntoutumisen tukemisessa ja soveltaa niitä käytäntöön.</p>

<p>Yhteiset painotukset</p> <p>Laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta (kuntoutujan tarpeista lähteminen, yksilöllisyys, tavoitteellisuus, empaattisuus ja luottamuksellisuus sekä neuvova, palveleva ja kuntoutujan oikeuksia kunnioittava palveluhenkisyys)</p>	<p>työskentelee asiakaslähtöisesti ja osallistuu laatutyöhön työryhmän jäsenenä.</p>	<p>työskentelee asiakaslähtöisesti, edistää kuntoutumisen laatua ja osallistuu laatutyöhön työryhmän jäsenenä.</p>	<p>työskentelee asiakaslähtöisesti, arvioi ja edistää kuntoutumisen laatua ja osallistuu laatutyöhön.</p>
---	--	--	---

3.1B Koulutusohjelmittain eriytyvät ammatilliset opinnot

Ensihoidon koulutusohjelma

3.1.4 Ensihoito, 40 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Työympäristön toimintavalmiuden tarkistus ja ylläpito
- Potilaan tilan arviointi ja päätöksenteko
- Potilaan perushoidon ja perustason ensihoitoprosessin hallinta
- Potilaan perustason ensihoidon toteutus, lääkehoito, hoidon seuranta ja arviointi
- Kirjaaminen ja raportointi
- Potilaan kohtaaminen
- Tutkimusmenetelmien, -välineiden, lääkintälaitteiden sekä siirtovälineiden toimintaperiaatteiden tuntemus ja käyttö
- Ensihoitotyötä ohjaavan tiedon soveltaminen
- Ensihoitoa koskevien säädösten ja työturvallisuusmääräyksien noudattaminen
- Ergonomian noudattaminen
- Aseptiikan noudattaminen
- Väkivaltatilanteiden hallinta
- Itsearviointi
- Ongelmanratkaisu
- Vuorovaikutus, viestintä ja moniammatillinen yhteistyö
- Ammattietiikan noudattaminen
- Laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta

Näytön kuvaus

Ensihoito on sekä toiminnallisesti että palvelullisesti vaativaa toimintaa. Toiminnan lähtökohtana on aina potilaan paras. Ensihoidon opintokokonaisuuden ammattiosaamisen näyttö edellyttää opiskelijalta tiedollisesti ja taidollisesti hallittua toimintaa. Hänen ammattipersoonaansa ja vuorovaikutustaitojaan tarvitaan eri-ikäisten ja mitä erilaisimmissa tilanteissa olevien potilaiden kokonaisvaltaiseen kohtaamiseen ja yksilöllisistä tarpeista lähtevään laadukkaaseen ensihoitotyöhön. Opiskelijan eettisellä toiminnalla on suuri merkitys. Työympäristön toimintavalmiuden ylläpito varmistaa tehokkaan toiminnan. Yhteistyötaitojen avulla opiskelija pystyy työskentelemään

telemään työryhmän/tiimin jäsenenä. Hän osaa käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä. Opiskelija tarvitsee aktiivisuutta, tunnollisuutta sekä omaa ja muiden työtä arvostavaa asennetta. Opiskelijalta edellytetään valmiutta noudattaa työssä tarvittavaa työturvallisuutta ja vastuullisuutta.

On suositeltavaa, että toiminnallinen näyttö sijoitetaan opiskelijan koulutusohjelmaopintojen viimeisen työsäöppimisjakson loppupuolelle, jotta opiskelijalla on aikaa perehtyä riittävästi työssäoppimispaikan toimintatapoihin ja ensihoitokäytänteisiin. Ennen näyttöä opiskelija laatii suunnitelman omalle toiminnalleen näytön ajaksi. Suunnitelman tarkoituksena on auttaa opiskelijaa näytön kokonaisuuden hahmottamisessa, arviointikriteereihin tutustumisessa ja näyttötavoitteiden laatimisessa sekä ohjata häntä suunnitelmalliseen toimintaan kuitenkin ensihoidon luonne huomioon ottaen. Opiskelija hyväksyy suunnitelman näytön arvioivalla opettajalla ja työpaikkaohjaajalla.

Näyttöaikaa määriteltäessä on hyvä ottaa huomioon näyttöpaikassa hoidettavien potilaiden määrä, hoitotilanteiden luonne sekä erilaisten oppijoiden yksilölliset tilanteet. Tarvittaessa työpaikkaohjaaja ja opiskelija voivat sopia näytön jatkamisesta arvioinnin luotettavuuden varmistamiseksi. Näytössä opiskelija työskentelee yhteistyössä työparin tai moniammatillisen työryhmän kanssa. Tavoitteena on, että opiskelijalla on mahdollisuus vastuualueensa mukaiseen itsenäiseen päätöksentekoon. Vaativissa ja muuttuvissa tilanteissa työpaikkaohjaaja toimii päätöksentekijänä ja opiskelija toimii ohjeiden mukaan.

Työpaikkaohjaaja tukee ja kannustaa opiskelijaa oppimisprosessissa, erityisesti ensihoitoon kuluviissa tyypillisissä kriisitilanteissa. Opiskelijan työssä jaksamiseen kiinnitetään erityisesti huomiota tilanteissa, joissa hän ensikertalaisena saattaa kokea järkytystä (esimerkiksi vaikeasti loukkaantuneet monivammaopotilaat, itsemurhatilanteet yms.).

Näyttöympäristö

Ammattiosaamisen näyttöympäristöä valittaessa tulee varmistaa, että opiskelijalla on mahdollisuus näytön antamiseen näyttötilanteiden ja potilasmäärien osalta. Ensihoidon koulutusohjelman näyttöympäristöjä ovat sairaankuljetus ja sairaalan päivystyspoliklinikka tai terveyskeskuksen päivystysvastaanotto tai kummatkin. Osassa sairaankuljetusyrittäjiä tai pelastuslaitoksia henkilökunta työskentelee sairaankuljetuksen lisäksi terveyskeskusten eri toimintayksiköissä, esimerkiksi päivystysosastoilla ja vuodeosastoilla. Tällöin näyttöympäristöinä toimivat myös nämä ympäristöt. Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollisuutta näyttää näyttöympäristössä kaikkien näyttöaineistossa määriteltyjen läikehoitoon liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava osaaminen oppilaitoksessa.

Sairaan kuljetustoimintaa varten tulee olla asianmukainen sairaankuljetuskalusto ja -varustus sekä toiminnan edellyttämä sairaankuljetushenkilöstö (asetus sairaankuljetuksesta 565/1994, § 5). Sairaan kuljetuksen toimintaa ohjaa ja valvoo ensihoidon vastuulääkäri. Päivystyspoliklinikoilla ja terveyskeskusten päivystysvastaanotoilla on riittävät edellytykset kiireellisten ensihoitoa vaativien potilaiden hoitamiseen.

Näyttöpaikkaa ja työpaikkaohjaajaa valittaessa otetaan huomioon yleiset jääviyttä koskevat ohjeet, jotta voidaan turvata arvioinnin luotettavuus (esimerkiksi oma tai perheen yritys, sukulaisuussuhde, aviosuhde tai avio- liitonomainen suhde).

Toisen kotimaisen kielen ammattiosaamisen näyttö on mahdollista toteuttaa siihen parhaiten soveltuvassa näyttöympäristössä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta			
Työympäristön toiminta- valmiuden tarkistus ja yllä- pito	huoltaa välineistön ja hoi- toympäristön osittain ohjat- tuna	tarkastaa, täydentää, puh- distaa ja huoltaa välineis- tön ja hoitoympäristön itsenäisesti	huolehtii työvuoronsa aikana välineistön täyden- nyksestä, puhdistuksesta ja huollosta ja hoitoympäris- töstä vastuullisesti tilan- teen vaatimalla tavalla sekä arvioi siivoustarpeen eri- koistilanteiden jälkeen
Potilaan tilan arviointi ja päätöksenteko	arvioi potilaan tilan ja päät- tää vastuualueensa mukai- sesti potilaan hoidosta ja tilanteen vaatimasta lisä- avun kutumisesta	arvioi potilaan tilan ja päättää vastuualueensa mukaisesti potilaan hoi- dosta ja tilanteen vaati- masta lisäavun kutumi- sesta ja perustelee toimin- taansa	suoriutuu itsenäisesti, järjestelmällisesti ja tarkoi- tuksenmukaisesti vastuu- alueensa mukaisesti poti- laan tilan arvioinnista oireiden ja löydösten sekä tapahtumatietojen perus- teella ja tekee perustellut johtopäätökset potilaan hoidosta ja tilanteen vaa- timasta lisäavun kutumi- sesta
Potilaan perushoidon ja perustason ensihoitopro- sessin hallinta	suunnittelee ja toteuttaa potilaan tarvitseman pe- rushoidon ja suunnittelee ja toteuttaa perustason ensi- hoidon vastuualueensa rajoissa sekä toimintayksi- kön ohjeistuksen mukaan.	suunnittelee ja toteuttaa potilaan tarvitseman pe- rushoidon itsenäisesti, suunnittelee ja toteuttaa vastuualueensa rajoissa perustason ensihoidon, arvioi annetun hoidon ja tiedottaa potilaan voinnis- ta	hyödyntää potilaan pe- rushoidossa potilaalle soveltuvia hoitokäytäntöjä, suunnittelee ja toteuttaa vastuualueensa rajoissa potilaan tarpeiden edellyt- tämän perustason ensihoi- don, arvioi annetun hoi- don ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla tarkoi- tuksenmukaisesti

<p>Potilaan perustason ensihoidon toteutus, lääkehoito, hoidon seuranta ja arviointi</p>	<p>antaa perustason ensihoidon lääkkeet (kielenalusnitro, ISDN-suihke, ASA, rektaalinen diatsepaami ja lapsen kuumetta alentava lääke per rectum ja lääkkeellinen happi) toimintayksikön ohjeistuksen mukaisesti ja hallitsee lääkkeiden indikaatiot ja kontraindikaatiot ja hankkii tarvittaessa lisätietoa lääkähoidosta esim. Pharmaca Fennicasta, tarkkailee lääkkeiden vaikutusta, ja lisäksi sairaalan ulkopuolella hallitsee elvytyslääkkeet (i.v.) sekä Nastrosterilin, Ringosterilin ja glukosiliuksen (G10) (i.v.) ja glukagonin (i.m.).</p>	<p>toteuttaa luotettavasti perustason lääkehoidon, tarkkailee potilasta ja tunnistaa mahdolliset sivuvaikutukset sekä toimii tilanteen vaatimalla tavalla</p>	<p>toteuttaa luotettavasti ja perusteellisesti perustason lääkehoidon, tarkkailee potilasta, tekee oikeat päätelmät lääkkeiden sivuvaikutuksista, toimii tilanteen vaatimalla tavalla sekä ottaa huomioon vaikutukset, joita potilaiden yleisesti käyttämät lääkkeet aiheuttavat</p>
<p>Kirjaaminen ja raportointi</p>	<p>kirjaa ja raportoi potilaan ensihoidon ja potilaan mukana olevan omaisuuden.</p>	<p>kirjaa ja raportoi vastuullisesti potilaan taustatiedot, tapahtumatiedot, potilaan tilan, ensihoidon ja hoidon vasteen sekä potilaan mukana olevan omaisuuden</p>	<p>kirjaa ja raportoi vastuullisesti ja asiakaslähtöisesti potilaan taustatiedot, tapahtumatiedot, potilaan tilan, ensihoidon ja hoidon vasteen sekä potilaan mukana olevan omaisuuden selkeästi, täsmällisesti ja jäsentyneesti.</p>
<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Potilaan kohtaaminen</p>	<p>kohtaa potilaat ja omaiset ystävällisesti ja asiallisesti</p>	<p>kohtaa potilaat ja omaiset yksilöllisesti, aidosti, ymmärtävästi ja turvallisuudentunnetta luoden</p>	<p>kohtaa potilaat ja omaiset yksilöllisesti, empaattisesti ja turvallisuudentunnetta luoden sekä pystyy ohjaamaan ja rauhoittamaan heitä</p>

<p>Tutkimusmenetelmien, -välineiden, lääkintälaitteiden sekä siirtovälineiden toimintaperiaatteiden tuntemus ja käyttö</p>	<p>käyttää turvallisesti ensihoidon perustason tutkimusmenetelmiä ja -välineitä sekä lääkintälaitteita ja siirtovälineitä ja tuntee vastuu-alueensa (esim. haastattelu, havainnointi, tunnustelu, pulssioksimetri, 3-kytkentäinen EKG-valvontamonitori, 12- (13) kytkentäinen EKG-laite, verensokerimittari, kuumemittari, alkometri, verenpainemittari, hapenanto-laitteet, CPAP-laite, imulaite, puoliautomaattinen defibrillaattori, tukikauluri, tyhjiölastat ja -patja, potilaspaarit, kauhapaarit, kantotuoli ja pyörätuoli).</p>	<p>käyttää tarkoituksenmukaisesti ensihoidon perustason tutkimusmenetelmiä ja -välineitä potilastilanteissa ja ymmärtää löydösten merkityksen ja käyttää tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti myös lääkintälaitteita ja siirtovälineitä.</p>	<p>käyttää perustellen, tarkoituksenmukaisesti ja vastuullisesti ensihoidon perustason tutkimusmenetelmiä ja -välineitä potilastilanteissa ja käyttää tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja perustellusti myös lääkintälaitteita.</p>
<p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Ensihoitotyötä ohjaavan tiedon soveltaminen *tieto ensihoitoa ohjaavista säädöksistä ja ohjeista *tieto ensihoidon arvomaailmasta ja eettisistä toimintaohjeista (ihmisarvosta, turvallisuudesta, itsemääräämisoikeudesta, oikeudenmukaisuudesta, integriteetistä ja vastuullisuudesta) *tieto ensihoitojärjestelmästä ja -palveluista *tieto ihmisen elimistön rakenteesta, toiminnasta, toiminnan häiriöistä, häiriöiden hoidoista sekä sairauksien ja vammojen ennaltaehkäisystä *tieto kriisissä olevan ihmisen käyttäytymisestä *tieto työyksikön toimintamallista</p>	<p>hallitsee keskeiset perustason ensihoitoa ohjaavat tiedot ja omaa valmiudet toimia tavallisimmissa perustason hoitotilanteissa.</p>	<p>toimii ensihoitoprosessin eri vaiheissa toimintayksikön ohjeita noudattaen ja perustelee toimintaansa johdonmukaisesti ensihoitoa ohjaavilla tiedoilla.</p>	<p>toimii ensihoitoprosessin eri vaiheissa ja muuttuvissa tilanteissa itsenäisesti ja hyödyntää monipuolisesti työn perustana olevaa tietoa sekä kykenee ohjaamaan asiakkaita ensihoidon tietoperustaa hyödyntäen.</p>

<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Ensihoitoa koskevien säädösten ja työturvallisuusmääräyksiä noudattaminen</p>	<p>toimii ensihoitoa koskevien säädösten mukaisesti, käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia työturvasturvavälineitä ja noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita (esim. kaasun-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräyksiä)</p>	<p>toimii työturvallisuusohjeiden mukaisesti (kaasun-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräykset), käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia työturvasturvavälineitä ja -haittoja (fysikaaliset, kemialliset ja biologiset) ja ylläpitää omalta osaltaan hyvää ilmapiiriä työpaikalla</p>	<p>toimii työturvallisuusohjeiden mukaisesti (kaasun-, sähkö- ja paloturvallisuusmääräykset) ja perustelee toimintansa, käyttää asianmukaista työasua ja tarvittavia työturvasturvavälineitä ja -haittoja (fysikaaliset, kemialliset ja biologiset), ylläpitää omalta osaltaan hyvää ilmapiiriä työpaikalla sekä tunnistaa siihen haitallisesti vaikuttavia tekijöitä</p>
<p>Ergonomian noudattaminen</p>	<p>käyttää turvallisia siirtotekniikoita</p>	<p>käyttää turvallisia siirtotekniikoita ja tietää ergonomiset työskentelytavat</p>	<p>työskentelee ergonomisesti ja toteuttaa turvallisesti, suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti potilassiirrot</p>
<p>Aseptiikan noudattaminen</p>	<p>tietää erilaiset tartuntatavat, suojautuu itse ja suojaa potilasta tartunnoilta (henkilökohtainen hygienia, käsihygieniat ja suojakäsineiden käyttö, aseptinen työskentely ja käytetyn hoitovälineistön käsittely)</p>	<p>ottaa huomioon tartuntariskit ensihoitotilanteissa, suojautuu ja suojaa potilasta tartunnoilta tarkoituksenmukaisesti</p>	<p>suojautuu itse ja suojaa potilasta tartunnoilta tarkoituksenmukaisesti, ohjaa ja perustelee suojautumisen merkityksen</p>
<p>Väkivaltatilanteiden hallinta</p>	<p>hallitsee perustason ensihoitokäytännöt väkivaltaisen asiakkaan kohtaamistilanteissa ja toimii työpaikan turvaohjeiden mukaisesti.</p>	<p>toimii ennaltaehkäisevästi uhkaavissa väkivaltatilanteissa, suojelee tarvittaessa itseään ja pyytää tarvittaessa apua ja toimii työpaikan turvaohjeiden mukaisesti.</p>	<p>hallitsee uhkaavat väkivaltatilanteet, toimii niissä rakentavasti ja tarvittaessa suojelee itseään sekä toimii työpaikan turvaohjeiden mukaisesti.</p>

<p>Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen</p> <p>Oppimistaidot Itsearviointi</p> <p>Ongelmanratkaisutaidot Ongelmanratkaisu</p> <p>Vuorovaikutus-, viestintä- ja yhteistyötaidot Vuorovaikutus, viestintä ja moniammatillinen yhteistyö</p>	<p>työskentelee suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti, ottaa myönteisesti vastaan ohjausta ja palautetta ja antaa asiallisesti palautetta.</p> <p>toimii annettujen hoito- määräysten mukaisesti työryhmän jäsenenä ja tuntee oman vastualueensa.</p> <p>on vuorovaikutustilanteessa asiallinen ja kunnioittava eri-ikäisten, eri tavoilla kommunikoivien ja eri kulttuuritaustan ja vakaumuksen omaavien ihmisten kanssa</p> <p>käyttää toista kotimaista kieltä työssään (yleisen kielitutkinnon taitotaso 2)</p>	<p>työskentelee suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti ensihoitotaitojaan soveltaen, ottaa vastaan ohjausta ja palautetta hyödyntäen niitä toiminnassaan sekä antaa asiallisesti palautetta.</p> <p>hahmottaa työnsä kokonaisuutena ja toimii joustavasti päivittäin toistuvissa tilanteissa, tunnistaa oman osaamisensa mahdollisuudet ja rajat ja pyytää tarvittaessa ohjausta.</p> <p>on vuorovaikutustilanteessa asiallinen, kunnioittava ja luonteva eri-ikäisten, eri tavoilla kommunikoivien ja eri kulttuuritaustan ja vakaumuksen omaavien ihmisten kanssa</p> <p>käyttää tilanteen mukaan toista kotimaista kieltä työssään</p>	<p>työskentelee suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti ensihoitotaitojaan soveltaen, hankkii tarvittaessa lisätietoa, ottaa vastaan ohjausta, pyytää palautetta ja hyödyntää sitä ammatillisessa kehittämisessään sekä antaa rakentavasti palautetta.</p> <p>hahmottaa työnsä kokonaisuutena ja toimii tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti muuttuvissa tilanteissa, tunnistaa oman osaamisensa mahdollisuudet ja rajat ja pyytää tarvittaessa ohjausta.</p> <p>on vuorovaikutustilanteessa asiallinen, kunnioittava ja empaattinen eri-ikäisten, eri tavoilla kommunikoivien ja eri kulttuuritaustan ja vakaumuksen omaavien ihmisten kanssa sekä toimii ammatillisesti</p> <p>käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä</p>
--	--	---	---

<p>Eettiset taidot Ammattietiikan noudattaminen</p>	<p>käyttää työyksikön tieto- ja viestintävälineistöä lähihoitajan vastuualueella (esim. kommunikointi hätäkeskuksen kanssa) työyksikön ohjeistuksen mukaisesti ja noudattaa tietosuojaa viestinnässä</p> <p>toimii moniammatillisen työryhmän/tiimin jäsenenä työyhteisössä hyväksytyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti.</p> <p>tuntee vastuualueensa ja työskentelee työryhmän jäsenenä annettujen ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>käyttää työyksikön tieto- ja viestintävälineistöä asiallisesti lähihoitajan työn vastuualueella työyksikön ohjeistuksen mukaisesti sekä noudattaa tietosuojaa viestinnässä</p> <p>toimii aktiivisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työryhmän/tiimin jäsenenä sekä tuntee työryhmän jäsenten tehtäviä ja vastuualueita.</p> <p>ottaa huomioon toiminnassaan työyhteisön arvomaailman, tavoitteet ja ammattieettiset toimintaohjeet ja toimii vastuullisesti riskejä ottamatta.</p>	<p>ymmärtää tieto- ja viestintävälineistön merkityksen potilaan hoidossa, käyttää työyksikön tieto- ja viestintävälineistöä tarkoituksenmukaisesti lähihoitajan työn vastuualueella (esim. palo- ja pelastustoimen radioverkko, ensihoidon datasiirto-ohjelma) työyksikön ohjeistuksen mukaisesti sekä noudattaa tietosuojaa viestinnässä</p> <p>toimii aktiivisesti ja vastuullisesti moniammatillisen työryhmän/tiimin jäsenenä sekä sidosryhmiensä kanssa, toimii asiallisesti ristiriitatilanteissa ja tuntee työryhmän jäsenten tehtävät ja vastuualueet.</p> <p>ottaa toiminnassaan huomioon työyhteisön arvomaailman, tavoitteet ja ammattieettiset toimintaohjeet, haluaa omalta osaltaan kantaa vastuuta potilaiden hyvästä hoidosta ja toimii riskejä ottamatta.</p>
<p>Yhteiset painotukset Laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta</p>	<p>hallitsee perustason ensihoidotyön ja osallistuu työryhmän jäsenenä asiakkaan hoitoprosessiin.</p>	<p>työskentelee asiakaslähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti sekä kyselee ja kuuntelee potilasta ja omaisia hoitollisten tarpeiden selvittämiseksi, jotta potilas saa parhaan mahdollisen hoidon.</p>	<p>työskentelee asiakaslähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti, kyselee ja kuuntelee potilasta ja omaisia yksilöllisten tarpeiden selvittämiseksi sekä arvioi ja kehittää työskentelytapojaan.</p>

Kuntoutuksen koulutusohjelma

3.1.5 Kuntoutus, 40 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Kuntoutujan kuntoutumisen suunnitelman laatiminen, toteutus ja arviointi (lähihoitajan vastuualueella)
- Kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnitelman laatiminen, toteutus ja arviointi
- Eri kommunikaatiomenetelmien hyödyntäminen vuorovaikutuksessa ja viestinnässä
- Kuntoutujan sosiaalisen verkoston hyödyntäminen
- Teknisten apuvälineiden hallinta ja turvateknologian osaaminen
- Kuntoutujan avustaminen ja hänen itsenäisen suoriutumisen tukeminen päivittäisissä toiminnoissa
- Lääkehoito
- Kuntoutujan ohjaaminen ja tukeminen liikkumisessa ja kuntoutujalle tarpeellisten apuvälineiden käytössä
- Rentouttavien hoitojen käyttö
- Kuntoutujaryhmän ohjaaminen
- Ihmisen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä koskevan tiedon hyödyntäminen
- Ryhmien toimintaa koskevan tiedon hyödyntäminen
- Työsuojelu- ja työturvallisuusmääräyksien noudattaminen
- Ergonomian noudattaminen
- Väkivaltatilanteiden hallinta
- Työssä jaksaminen
- Moniammatillinen yhteistyö
- Ammattietiikan noudattaminen

Näytön kuvaus

Kuntoutuksen koulutusohjelmassa näytetään ammattiosaamisen näytössä sekä yksilön kuntoutumiseen että ryhmän käyttöön kuntoutumisessa liittyvä osaaminen.

Näytössä arvioidaan seuraavia lähihoitajan ammattitaidon osa-alueita:

- fyysisen toimintakyvyn tukeminen ja edistäminen
- psyykkisen toimintakyvyn tukeminen ja edistäminen
- sosiaalisen toimintakyvyn tukeminen ja edistäminen.

Yksilön kuntoutumiseen liittyvän osaamisen näyttäminen sisältää yhden kuntoutujan kuntoutumisen suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin. Näin opiskelija osoittaa ymmärtävänsä asiakaslähtöisesti kuntoutuksen prosessinomaisuuden ja hallitsevansa kuntoutujan suunnitelmallisen toimintakyvyn tukemisen lähihoitajan vastualueella. Tässä yhteydessä kuntoutuksen prosessilla tarkoitetaan tietyllä aikavälillä tapahtuvaa kuntoutujan toimintakyvyn suunnitelmallista tukemista, johon sisältyy alkutilanteen kartoitus, kuntoutumisen suunnittelu sen pohjalta, suunnitelman mukainen työskentely ja sen arviointi. Kuntoutuksen prosessinomaisuuden ymmärtäminen ja prosessimainen toteuttaminen on tämän koulutusohjelman keskeistä osaamista. Opiskelija kykenee keskustelemaan kuntoutukseen, hoitoon ja huolenpitoon liittyvistä asioista asiakkaan kanssa myös toisella kotimaisella kielellä.

Ryhmän käyttöön kuntoutumisessa sisältyy kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen sisällyttäminen näyttöön on perusteltua siksi, että lähihoitajan

keskeistä ammatillista osaamista kuntoutuksen koulutusohjelman mukaan on kuntoutujien fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn tukeminen ja edistäminen myös ryhmän avulla.

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija osoittaa hallitsevansa seuraavat taidot:

1. Esimerkkikuntoutujan kuntoutumisen suunnittelu, toteutus ja arviointi

a) Opiskelija valitsee ohjaajansa kanssa oman kuntoutujan.

b) Opiskelija kartoittaa valitsemansa kuntoutujan fyysisistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä käyttämällä havainnointia, haastattelua ja erilaisia testejä.

Fyysisen toimintakyvyn kartoituksessa opiskelija käyttää ainakin yhtä valmista ADL-mittaria tai suorituskykytestiä tai kumpaakin ja selvittää kuntoutujan fyysisestä toimintakyvystä seuraavat osa-alueet:

- tasapaino
- liikkuvuus
- koordinaatio
- lihasvoima
- kehon hahmottaminen
- terveystieto: aerobinen kestävyys, sydämen, verenkierron, hengityksen sekä tuki- ja liikuntaelimestön toiminta
- liikuntakäyttäytyminen.

Opiskelija selvittää seuraavia kuntoutujan psykososiaalisen toimintakyvyn alueita:

- kognitiiviset valmiudet
- mieliala
- tunteiden hallinta ja niiden ilmaisu
- toiminnalliset roolit ja ajankäyttö, harrastukset ja kiinnostuksen kohteet
- vuorovaikutussuhteet, joihin liittyen opiskelija laatii asiakkaasta verkostokartan
- vuorovaikutustaidot: kahdenkeskiset ja ryhmässä
- yhteiskunnan normien mukaan toimiminen
- arkisista askareista ja huolenpitotehtävistä selviytyminen
- fyysisessä ympäristössä selviytyminen.

c) Opiskelija laatii kartoituksen pohjalta kuntoutujalle kirjallisen kuntoutumisen suunnitelman ja esittää laatimansa suunnitelman hyväksyttäväksi työssäoppimista ohjaavalle opettajalle ja työpaikkaohjaajalle ennen toteutusta. Kartoitus liitetään osaksi kuntoutumisen suunnitelmaa.

d) Opiskelija toteuttaa ja arvioi laatimaansa kuntoutujan kuntoutumisen suunnitelmaa. Opiskelija työskentelee yhteistyössä kuntoutujan, hänen verkostonsa ja palveluverkoston kanssa.

2. Kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnittelu, toteutus ja arviointi.

a) Opiskelija valitsee ohjaajansa kanssa kuntoutujaryhmän.

b) Opiskelija laatii ohjaustilanteen kirjallisen suunnitelman.

Ohjaustilanteen tulee liittyä joko fyysisen tai psykososiaalisen toimintakyvyn edistämiseen. Fyysisen toimintakyvyn alueella ohjaustilanne liittyy yhteen tai useampaan fyysisen kunnan osa-alueeseen, kuten tasapainon, liikkuvuuden, koordinaation, lihasvoiman, kestävyuden tai kehon hahmottamisen harjoittamiseen. Menetelmänä voi olla allasryhmä, peliryhmä, kuntosaliryhmä tai jokin muu liikunnallinen ryhmä.

Psykososiaalisen toimintakyvyn alueella ohjaustilanne liittyy joko kognitiivisten taitojen harjoittamiseen, tunteiden ilmaisemiseen tai sosiaalisten taitojen harjoittamiseen. Menetelmänä voi olla esimerkiksi muisteluryhmä, lukuryhmä tai toiminnallinen ryhmä.

Opiskelija esittää laatimansa suunnitelman hyväksyttäväksi työpaikkaohjaajalle ennen toteutusta.

c) Opiskelija toteuttaa ja arvioi ryhmän ohjaustilanteen.

Näyttöympäristö

Ammattiosaamisen näyttöympäristönä voi toimia työyksikkö, jossa on näytön suorittamiseen soveltuva, tarkoituksenmukainen välineistö. Lisäksi työpaikassa on työntekijöitä, joilla on sosiaali- tai terveysalan koulutus tai molemmat ja useita kuntoutujia. Näyttöympäristöjen kuvauksia voidaan tarkentaa paikallisten olosuhteiden mukaan.

Näyttöympäristöinä voivat olla kuntoutujan kotiympäristö, kotihoidon työpaikat, välimuotoisen asumisen työpaikat, toiminta- ja työkeskukset, työpajat, palvelukeskukset, erilaiset kuntoutumiseen liittyvät kolmannen sektorin työpaikat, henkilökohtaisen avustajan paikat, kylpylät, päiväsairaalat, terveyskeskusten vuodeosastot ja kuntoutumisyksiköt.

Näyttöympäristöä ja työpaikkaohjaajaa valittaessa otetaan huomioon yleiset jääviyttä koskevat säädökset. Eri-laisen oppijan erityistarpeet huomioidaan näyttöympäristön valinnassa.

Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollista näyttää näyttöympäristössä kaikkia näyttöaineistossa määriteltyjen lääkkeitöön liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava osaaminen oppilaitoksessa.

Toisen kotimaisen kielen ammattiosaamisen näyttö on mahdollista toteuttaa siihen parhaiten soveltuvassa näyttöympäristössä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
<p>Työprosessin hallinta</p> <p>Kuntoutujan kuntoutumisen suunnitelman laatiminen, toteutus ja arviointi</p>	<p>laatii kuntoutumisen suunnitelman työryhmän jäsenenä ja selvittää kuntoutujan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä ajoittain lisäohjausta tarvitien, haastattelee asiakasta itsenäisesti ja arvioi ohjatusti asiakkaan toimintakykyä vähintään yhdellä arviointimittarilla ja laatii kuntoutumisen suunnitelman, mutta toimintakyvyn osaluokkien kuvauksessa on pieniä puutteita</p> <p>tarvitsee vielä ajoittain ohjausta kuntoutumisen suunnitelman mukaisessa työskentelyssä ja arvioinnissa sekä kannustusta yhteistyön tekemisessä</p>	<p>laatii kuntoutumisen suunnitelman työryhmän jäsenenä ja selvittää kuntoutujan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä käyttäen enemmän kuin yhtä toimintakyvyn arviointimittaria, hyödyntää havainnoimalla ja haastattelemalla saamaansa tietoa kuntoutumisen suunnitelman laadinnassa siten, että toimintakyvyn eri osaluokket tulevat esille tasapuolisesti</p> <p>työskentelee kuntoutumisen suunnitelman mukaisesti ja arvioi työskentelyään ja tekee yhteistyötä kuntoutujan, hänen verkostonsa ja palveluverkoston kanssa</p>	<p>toimii työryhmässä aktiivisessa roolissa yksilöllisen ja laaja-alaisen kuntoutumisen suunnitelman laatimisen sekä selvittää kuntoutujan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä käyttäen useita toimintakyvyn arviointimittareita sekä havainnointia ja haastattelua.</p> <p>työskentelee itsenäisesti kuntoutumisen suunnitelman mukaisesti ja arvioi työskentelyään sekä tekee yhteistyötä kuntoutujan, hänen verkostonsa ja palveluverkoston kanssa</p>
<p>Kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnitelman laatiminen, toteutus ja arviointi</p>	<p>laatii kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnitelman mutta tarvitsee vielä ohjausta asiakaslähtöisyyden huomioon ottamisessa</p> <p>toteuttaa ja arvioi kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnitelman mukaisesti mutta tarvitsee ajoittain ohjausta.</p>	<p>laatii kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnitelman</p> <p>toteuttaa ja arvioi kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnitelman mukaisesti.</p>	<p>laatii kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnitelman, jossa on otettu huomioon asiakaslähtöisyys</p> <p>toteuttaa joustavasti kuntoutujaryhmän ohjaustilanteen suunnitelman mukaisesti ja arvioi sen sekä muuttaa sitä yllättävän tilanteen vaatimalla tavalla.</p>

<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Eri kommunikaatiomenetelmien hyödyntäminen vuorovaikutuksessa ja viestinnässä</p>	<p>käyttää psyykkisen toimintakyvyn tukemisen menetelmiä, kuten kuuntelua, kysymistä, itseilmaisua ja muistin aktivointia tutuissa tilanteissa</p> <p>pystyy kommunikoimaan yhdellä kuntoutujan käyttämällä vaihtoehtoisella kommunikointimenetelmällä</p> <p>käyttää työssään toista kotimaista kieltä (yleisen kielitutkinnon taso 2)</p>	<p>käyttää psyykkisen toimintakyvyn tukemisen menetelmiä, kuten kuuntelua, kysymistä, itseilmaisua ja muistin aktivointia</p> <p>käyttää useampaa kuin yhtä kuntoutujan käyttämää vaihtoehtoista kommunikointimenetelmää</p> <p>kykenee tilanteen mukaan keskustelemaan asiakkaan kuntoutukseen liittyvistä asioista myös toisella kotimaisella kielellä</p>	<p>hallitsee aktiivisen kuuntelun, kysymisen, itseilmaisun, muistin aktivoinnin ja tukea antava keskustelun menetelmiä</p> <p>käyttää yleisimpiä puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä, esimerkiksi esine-, kuva-, ele- ja viittomakommunikaatiota sekä niihin liittyviä välineitä, kuten kommunikointilaitteita ja tietokoneen apuvälineohjelmia</p> <p>kykenee keskustelemaan kuntoutukseen, hoitoon ja huolenpitoon liittyvistä asioista asiakkaan kanssa toisella kotimaisella kielellä</p>
<p>Kuntoutujan sosiaalisen verkoston hyödyntäminen</p>	<p>määrittää kuntoutujan sosiaalisen verkoston ja ottaa tarvittaessa yhteyttä asiantuntijoihin</p>	<p>määrittää kuntoutujan sosiaalisen verkoston ja tekee yhteistyötä kuntoutujan, hänen omaistensa ja asiantuntijoiden kanssa</p>	<p>määrittää yhdessä kuntoutujan ja muiden toimijoiden kanssa kuntoutujan sosiaalisen verkoston, joka voi koostua läheisistä, ystävistä, vapaaehtoisista ja virallisista toimijoista, sekä tekee yhteistyötä asiakaslähtöisesti kuntoutujan, läheisten ja muiden verkostoon kuuluvien henkilöiden kanssa</p>

<p>Teknisten apuvälineiden hallinta ja turvateknologian osaaminen</p> <p>Kuntoutujan avustaminen ja hänen itsenäisen suoriutumisen tukeminen päivittäisissä toiminnoissa</p>	<p>tukee kuntoutujan sosiaalista toimintakykyä ja ottaa huomioon hänen koti-, asuin- ja toimintaympäristönsä ja sosiaalisen verkostonsa</p> <p>tukee kuntoutujaa ystävyyssuhteiden ylläpidossa ja harrastuksissa tutuissa tilanteissa</p> <p>ohjaa kuntoutujaa perusturvallisuuden liittyvässä kodin tekniikassa tutuissa tilanteissa sekä ohjaa työryhmän jäsenenä kuntoutujaa turvajärjestelmään kuuluvien laitteiden käytössä, kuten turvahälytysjärjestelmät, valvontajärjestelmät ja vaaratilanteen havaitsemisvälineet</p> <p>avustaa kuntoutujaa peseytymisessä, ruokailussa, itsestään huolehtimisessa ja hoidossa, asioimisessa ja paikasta toiseen liikkumisessa mutta tarvitsee kuntoutujan itsenäiseen suoriutumisen ohjaamiseen vielä apua muilta työryhmän jäseniltä</p>	<p>tukee kuntoutujan sosiaalista toimintakykyä ja ottaa huomioon hänen koti-, asuin- ja toimintaympäristönsä ja sosiaalisen verkostonsa sekä tukee ja kannustaa kuntoutujaa omien asioidensa hoitamisessa</p> <p>tukee kuntoutujaa ystävyyssuhteiden ylläpidossa ja harrastuksissa sekä suunnittelee yhdessä kuntoutujan kanssa erilaisia harrastusmahdollisuuksia.</p> <p>ohjaa kuntoutujaa perusturvallisuuden liittyvän kodin tekniikan käytössä ja ohjaa kuntoutujaa turvajärjestelmään kuuluvien laitteiden käytössä kuten turvahälytysjärjestelmät, valvontajärjestelmät ja vaaratilanteen havaitsemisvälineet</p> <p>avustaa kuntoutujaa peseytymisessä, ruokailussa, itsestään huolehtimisessa ja hoidossa, asioimisessa ja paikasta toiseen liikkumisessa</p>	<p>tukee kuntoutujan sosiaalista toimintakykyä ja ottaa huomioon hänen sosiaalisen verkostonsa, kunnioittaa kuntoutujan oikeutta toimia aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä sekä tukee ja kannustaa kuntoutujaa omien asioidensa hoitamisessa ja yhteiskunnallisessa osallistumisessa .</p> <p>tukee kuntoutujaa ystävyyssuhteiden ylläpidossa ja uusien luomisessa ja suunnittelee ja toteuttaa yhdessä kuntoutujan kanssa iloa ja elämyksiä tuottavaa vapaa-aikaa.</p> <p>käyttää kodin tekniikkaan kuuluvia peruslaitteita ja niiden käyttöä helpottavia lisälaitteita ja ohjaa asiakaslähtöisesti kuntoutujaa ja hänen läheisiään niiden käytössä sekä ohjaa kuntoutujaa turvajärjestelmään kuuluvien laitteiden käytössä, kuten turvahälytysjärjestelmät, valvontajärjestelmät ja vaaratilanteen havaitsemisvälineet</p> <p>ohjaa ja tukee kuntoutujan itsenäistä suoriutumista peseytymisessä, pukeutumisessa, ruokailussa, itsestään huolehtimisessa ja hoidossa, asioimisessa ja paikasta toiseen liikkumisessa</p>
--	--	--	---

<p>Lääkehoito</p>	<p>avustaa kuntoutujaa lepo- asentoissa, kuten makuu- ja istuma-asentoissa, nousu- sa vuoteesta ylös istumaan ja siitä pystyasentoon ja kävelemään mutta tarvitsee kuntoutujan itsenäisen selviytymisen ohjaamiseen vielä apua muilta työryhmän jäseniltä</p> <p>käsittelee ja annostelee lääkkeitä oikein ja turvalli- sesti, raportoi lääkkeiden käytöstä ja vaikutuksista, haitta- ja sivuvaikutuksista kuntoutussuunnitelmaan ja työryhmälle sekä pyytää apua epäselvissä tilanteissa</p>	<p>avustaa kuntoutujaa lepo- asentoissa, kuten makuu- ja istuma-asentoissa, nousussa vuoteesta ylös istumaan ja siitä pysty- asentoon ja kävelemään</p> <p>käsittelee ja annostelee ja antaa lääkkeet (po., rect., s.c., i.m.) oikein ja turval- lisesti ottaen huomioon työsuojelun ja asiakkaan turvallisuuden, hallitsee lääkehoidon terminologi- an, laskutoimitukset ja tavallisimpien lääkkeiden vaikutukset ja yhteisvai- kutukset sekä tunnistaa yleisimmät haitta- ja sivu- vaikutukset ja raportoi niistä kuntoutumissuunni- telmaan ja työryhmälle</p>	<p>avustaa ja ohjaa kuntoutu- jalle makuuasennon, kään- tymisen, istumaan nousun, istumisen, seisomaan nou- sun, pystyasennon ja käve- lyn</p> <p>käsittelee ja annostelee ja antaa (po., rect., s.c., i.m.) lääkkeet oikein ja turvalli- sesti ottaen huomioon työsuojelun ja asiakkaan turvallisuuden, hallitsee lääkehoidon terminologian, laskutoimitukset ja tavalli- simpien lääkkeiden vaiku- tukset ja yhteisvaikutukset sekä tunnistaa yleisimmät haitta- ja sivuvaikutukset, raportoi niistä kuntoutu- missuunnitelmaan ja työ- ryhmälle sekä neuvoa ja ohjaa asiakasta ja tämän läheisiä lääkkeiden käytössä ja lääkehoidon toteutuk- seen liittyvissä kysymyksis- sä</p>
<p>Kuntoutujan ohjaaminen ja tukeminen liikkumisessa ja kuntoutujalle tarpeellisten apuvälineiden käytössä</p>	<p>ohjaa kuntoutujaa liikkumi- sen ja päivittäisten toimin- tojen apuvälineiden käytös- sä ja toteuttaa ohjattuna kuntoutujalle soveltuvia terveyttä edistäviä liikunnan muotoja</p>	<p>ohjaa kuntoutujaa liikku- misen ja päivittäisten toimintojen apuvälineiden käytössä ja toteuttaa kuntoutujalle soveltuvia terveyttä edistäviä liikun- nan muotoja</p>	<p>valitsee ja ohjaa itsenäisesti kuntoutujaa liikkumisen ja päivittäisten toimintojen apuvälineiden hankinnassa ja käytössä.</p> <p>toteuttaa itsenäisesti kun- toutujalle soveltuvia terve- yttä edistäviä liikunnan muotoja</p>
<p>Rentouttavien hoitojen käyttö</p>	<p>käyttää rentouttavia ja akti- voivia menetelmiä kuntou- tujan kuntoutuksen toteu- tuksessa mutta tarvitsee siihen ohjausta</p>	<p>käyttää rentouttavia ja aktivoivia menetelmiä kuntoutujan kuntoutuk- sen toteutuksessa</p>	<p>käyttää itsenäisesti ja mo- nipuolisesti rentouttavia ja aktivoivia menetelmiä kuntoutujan kuntoutuksen toteutuksessa sekä toimii rakentavasti ryhmän ohjaa- jana.</p>

Kuntoutujaryhmän ohjaaminen	ohjaa ryhmätilannetta mutta tarvitsee ajoittain ohjausta.	ohjaa itsenäisesti ryhmää.	toimii rakentavasti ryhmän ohjaajana.
Työn perustana olevan tiedon hallinta			
Ihmisen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä koskevan tiedon hyödyntäminen	tarvitsee ajoittain lisäohjausta löytääkseen perusteluja toiminnalleen kuntoutujan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn tietopohjasta	löytää joitakin perusteluja toiminnalleen kuntoutujan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn tietopohjasta	toimii ja perustelee työtänsä kuntoutujan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn tietopohjalla
Ryhmien toimintaa koskevan tiedon hyödyntäminen	tarvitsee ajoittain lisäohjausta hyödyntääkseen tietoa ryhmien toiminnasta ohjaustilanteessa.	tunnistaa ryhmäytymisen eri vaiheita ja käyttää tietoa ryhmien toiminnasta ohjaustilanteessa.	ottaa huomioon ryhmäytymisen eri vaiheet ja hyödyntää tietoa ryhmien toiminnasta ohjaustilanteessa.
Työturvallisuuden hallinta			
Työsuojelu- ja työturvallisuusmääräyksiä noudattaminen	noudattaa työpaikkansa työsuojeluohjeita	noudattaa työhönsä liittyviä työturvallisuusmääräyksiä	noudattaa omaan työhönsä liittyviä työturvallisuusmääräyksiä ja tuntee paikallisen työsuojeluorganisaation ja sen toimintatavat.
Ergonomian noudattaminen	käyttää turvallista siirtotekniikkaa ja käyttää nosto- ja siirtolaitteita kuntoutujan avustamisessa	hyödyntää turvallista siirto-tekniikkaa ja käyttää nosto- ja siirtolaitteita kuntoutujan avustamisessa	osaa turvallisen siirtotekniikan ja hallitsee nosto- ja siirtolaitteiden käytön erilaisissa avustamistilanteissa
	hallitsee turvalliset työasennot tutuissa työtilanteissa	hallitsee turvalliset työasennot	hallitsee turvalliset ja monipuoliset työasennot työskentelynsä eri vaiheissa
Väkivaltatilanteiden hallinta	osaa kohdata työryhmän jäsenenä aggressiivisesti käyttäytyviä kuntoutujia ja tarvittaessa puolustaa itseään	osaa kohdata aggressiivisesti käyttäytyviä kuntoutujia ja tarvittaessa puolustaa itseään	pystyy käsittelemään aggressiivisia käyttäytyviä kuntoutujia mahdollisimman pienin riskein

Työssä jaksaminen	osallistuu hyvän työilmapiirin ylläpitämiseen, vaikka tarvitseekin siihen vielä rohkaisua ja huolehtii omasta työssä jaksamisestaan.	ylläpitää omalta osaltaan hyvää työilmapiiriä työpaikalla sekä käsittelee työstä johtuvia paineita ja hakee tukea itselleen.	ylläpitää omalta osaltaan hyvää työilmapiiriä työpaikalla sekä tunnistaa siihen haitallisesti vaikuttavia asioita, kuten työuupumuksen ja kiusaamisen, käsittelee työstä johtuvia paineita ja hakee tarvittaessa tukea ja ohjausta itselleen ja toiminnalleen.
Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen Yhteistyötaidot Moniammatillinen yhteistyö Eettiset taidot Ammattietiikan noudattaminen	toimii yhteistyössä kuntoutusalan muiden toimijoiden kanssa, mutta tarvitsee vielä harjaantumista. noudattaa kuntouttavaa työtettä toimiessaan kuntoutujan kanssa tutuissa tilanteissa ja osaa selostaa kuntoutuksen arvoperustan.	toimii yhteistyössä kuntoutusalan toimijoiden kanssa. toimii kuntoutuksen arvoperustan mukaan ja noudattaa kuntouttavaa työtettä toimiessaan kuntoutujan kanssa.	haluaa ja kykenee tekemään yhteistyötä moniammatillisissa tiimeissä. soveltaa kuntoutuksen arvoperustaa, kuten yksilöllisyys, itsenäisyys, aktiivisuus, voimavaralähtöisyys, verkostonäkökulma ja kuntoutuksen systemaattisuus.

Lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen koulutusohjelma

3.1.6 Lasten ja nuorten hoito ja kasvatusta, 40 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Hoidon ja kasvatuksen suunnittelu
- Hoidon ja kasvatuksen arviointi
- Hoidon ja kasvatuksen toteutus (hoito- ja kasvatustoiminta)
- Kasvuympäristön huomionottaminen toiminnassa
- Lapsen tai nuoren valmistaminen tutkimuksiin, toimenpiteisiin ja hoitoihin
- Lääkehoito
- Lapsen tai nuoren ja lapsi- tai nuorisoryhmän ohjaaminen
- Yhteistyö perheen kanssa
- Lapsen tai nuoren kehitystä, sairautta ja yksilöllisiä tarpeita koskevan tiedon hyödyntäminen
- Työturvallisuusohjeiden ja -määräyksien noudattaminen
- Oman työkyvyn ylläpitäminen ja edistäminen
- Tapaturmien torjuminen
- Aseptiikan noudattaminen
- Itsearviointi

- Vuorovaikutus, viestintä ja yhteistyö
- Ammattieettinen toiminta

Näytön kuvaus

Lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen koulutusohjelman ammattiosaamisen näytössä opiskelija näyttää osaamisensa terveen lapsen tai nuoren sekä sairaan/erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen tai nuoren suunnitelmallisessa hoito- ja kasvatustyössä. Opiskelija osaa käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä. Opiskelijan tulee näyttää kaikki arvioinnin kohteina olevat ammattitaitovaatimukset. Mikäli se ei ole mahdollista yhdessä toimintaympäristössä, näyttö toteutetaan kahdessa eri paikassa.

Näyttö etenee työssäoppimisjakson aikana vaiheittain. Asiakassuhteen keston mukaan valitaan joko vaihtoehto a tai b.

a) Ammattiosaamisen näytön kuvaus ympäristöissä, joissa asiakassuhteet ovat pitkäkestoisia

1. Opiskelija laatii kirjallisen suunnitelman näyttöä varten (esimerkiksi työvuorot, tiedonkeruun ajoitus, hoito- ja kasvatussuunnitelman tekemisen ajoitus, hoito- kasvatustoiminnan toteutus, työympäristön erityispiirteiden huomiointi esimerkiksi ryhmän ohjaamisen mahdollisuus, arviointi) yhteistyössä työpaikkaohjaajan kanssa.
2. Opiskelija kerää yhteistyössä työyhteisön jäsenten ja lapsen vanhempien kanssa vähintään kahden lapsen tai nuoren kasvuun ja kehitykseen liittyvää tietoa mahdollisimman monipuolisesti (ikä- ja kehitysvaiheeseen liittyvää tietoa, hoitoon ja kasvatukseen liittyvää tietoa, omia havaintoja jne.).
3. Opiskelija laatii kirjallisen hoito- ja kasvatussuunnitelman (tavoitteet ja keinot) edellä valitsemilleen lapsille tai nuorille aikaisempia suunnitelmia hyödyntäen.
4. Opiskelija keskustelee työpaikkaohjaajansa kanssa tekemistään hoito- ja kasvatussuunnitelmista ja niiden toteuttamisesta ja tarvittaessa tarkentaa omaa kirjallista suunnitelmaansa näyttöä varten.
5. Opiskelija toteuttaa hoito- ja kasvatustoimintaa suunnitelmiensa pohjalta.
6. Opiskelija arvioi hoito- ja kasvatustoimintansa toteutusta suullisesti ja perustelee ratkaisujaan teoria-tiedolla.

Näyttö toteutetaan työssäoppimisjakson loppupuolella esimerkiksi kolmen viikon aikana.

Näytön aikana opiskelija työskentelee työpaikkaohjaajan rinnalla ottaen työryhmän jäsenenä mahdollisimman itsenäisesti vastuuta lähihoitajan työhön kyseisessä ympäristössä kuuluvista tehtävistä.

Opiskelijan tulee olla aloitteellinen palautteen hakemisessa. Opiskelija arvioi omaa osaamistaan sekä työpaikkaohjaajan että ohjaavan opettajan kanssa käydyissä keskusteluissa.

b) Ammattiosaamisen näytön kuvaus ympäristöissä, joissa asiakassuhteet ovat lyhytkestoisia

1. Opiskelija laatii kirjallisen suunnitelman näyttöä varten. Suunnitelmaan kirjataan ne työvuorot, jolloin opiskelijalla on näyttö, sekä sen työpaikkaohjaajan nimi, joka kyseisinä näyttöpäivinä ohjaa ja antaa palautetta opiskelijalle.

2. Näytön aikana opiskelija työskentelee yhden asiakkaan kanssa kerrallaan ja hankkii mahdollisimman monipuolista ja tarkoituksenmukaista tietoa tästä lapsesta tai nuoresta (esimerkiksi kasvuun ja kehitykseen sekä sairauteen ja yksilöllisiin tarpeisiin liittyvää tietoa). Tietoa saa työntekijöiltä, vanhemmilta, asiakkaalta itseltään, kirjallisista dokumenteista, kirjallisuudesta jne.
3. Tietojen pohjalta opiskelija laatii ensin vähintään suullisen, myöhemmin kirjallisen hoito- ja kasvatussuunnitelman (tavoitteet ja keinot) kyseiselle lapselle tai nuorelle. Opiskelija keskustelee työpaikkaohjaajansa kanssa hoito- ja kasvatussuunnitelmasta ja sen toteuttamisesta ja tekee tarvittaessa tarkennuksia. Jos opiskelijalla ei asiakkaan tilanteen takia ole mahdollisuutta tehdä etukäteen kirjallista hoito- ja kasvatussuunnitelmaa, hän tekee sen jälkikäteen.
4. Opiskelija toteuttaa työryhmän jäsenenä hoito- ja kasvatustoimintaa (sis. tiedottamisen ja kirjaamisen) lapselle tai nuorelle tehdyn suunnitelman pohjalta. Näytön aikana opiskelija työskentelee työryhmän jäsenenä mutta ottaa mahdollisimman itsenäisesti vastuuta.
5. Opiskelija arvioi hoito- ja kasvatustoimintansa toteutusta ja perustelee ratkaisujaan teorian tiedolla.

Näyttö toteutetaan työssäoppimisjakson loppupuolella esimerkiksi kolmen viikon aikana.

Opiskelijan tulee olla aloitteellinen palautteen hakemisessa. Opiskelija arvioi omaa osaamistaan sekä työpaikkaohjaajan että ohjaavan opettajan kanssa käydyissä keskusteluissa.

Näyttöympäristö

Näyttöympäristöiksi soveltuvat toimintayksiköt, joissa toteutetaan ammatillista hoito- ja kasvatustoimintaa. Toimintayksikössä opiskelija voi toteuttaa suunnitelmallista hoito- ja kasvatustoimintaa (tiedonkeruu, suunnittelu, toteutus, arviointi) ja osoittaa lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen koulutusohjelman opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteiden mukaiset keskeiset osaamisvaatimukset.

Näyttö voidaan toteuttaa terveen lapsen tai nuoren hoito- ja kasvatusympäristöissä ja sairaan tai erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen tai nuoren hoito- ja kasvatusympäristöissä. Oppilaitos vastaa siitä, että opiskelija pystyy osoittamaan osaamisensa kaikkien arvioinnin kohteiden osalta ja järjestää tarvittaessa kaksi erilaista näyttöpaikkaa, mikäli samassa paikassa ei ole mahdollista osoittaa osaamista sekä terveen lapsen tai nuoren että sairaan tai erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen tai nuoren hoito- ja kasvatustyössä. Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollisuutta näyttää näyttöympäristössä kaikkia näyttöaineistossa määriteltyjen lääkahoitoon liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava osaaminen oppilaitoksessa.

Soveltuvia näyttöympäristöjä ovat lasten päivähoito (päiväkotihoido, perhepäivähoito, leikin ja toiminnan ohjaus), kotihoito, lastensuojelun avo- ja laitosuodot, vastasyntyneiden osastot, sairaiden lasten- ja nuorten osastot, koulun yleis- ja erityisopetus sekä koululaisten iltapäivätoiminta ja nuorisotyö.

Toisen kotimaisen kielen ammattiosaamisen näyttö on mahdollista toteuttaa siihen parhaiten soveltuvassa näyttöympäristössä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta Hoidon ja kasvatuksen suunnittelu	<p>käyttää keräämäänsä tietoa lähtökohtana lapsen/nuoren sekä sairaan / erityistä kasvatusta tarvitsevan lapsen/nuoren yksilöllisten tavoitteiden ja keinojen asettamisessa tutuissa ja toistuvissa työtilanteissa (hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p> <p>laatii työryhmän jäsenenä lapsen/nuoren kasvua ja kehitystä tukevia tavoitteita ja keinoja, mutta tarvitsee vielä tukea kokonaisvaltaisuuden huomioon ottamisessa ja täsmällisessä ilmaisussa (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p> <p>suunnittelee työryhmän jäsenenä yksilöllistä hoitoa ja kasvatusta yhteistyössä lasten/nuorten ja vanhempien kanssa (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p>	<p>käyttää keräämäänsä tietoa lähtökohtana lapsen/nuoren sekä sairaan / erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevaan lapsen/nuoren yksilöllisten tavoitteiden ja keinojen asettamisessa (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p> <p>laatii lapsen/nuoren kasvua ja kehitystä tukevia tavoitteita ja suunnittelee tarkoituksenmukaisia hoidon ja kasvatuksen keinoja, mutta tarvitsee vielä tukea kokonaisvaltaisuuden huomioon ottamisessa (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p> <p>toimii yhteistyössä lasten/nuorten, vanhempien ja työyhteisön jäsenten kanssa suunnitellessaan yksilöllistä hoitoa ja kasvatusta (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p>	<p>käyttää johdonmukaisesti keräämäänsä tietoa lähtökohtana lapsen/nuoren sekä sairaan / erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevaan lapsen/nuoren yksilöllisten tavoitteiden ja keinojen asettamisessa (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p> <p>laatii lapsen/nuoren kasvua ja kehitystä tukevia tavoitteita kokonaisvaltaisesti ja suunnittelee itsenäisesti monipuolisia hoidon ja kasvatuksen keinoja (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p> <p>toimii oma-aloitteisesti yhteistyössä lasten/nuorten, vanhempien ja työyhteisön jäsenten kanssa suunnitellessaan yksilöllistä hoitoa ja kasvatusta (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p>
Hoidon ja kasvatuksen arviointi	<p>arvioi lapsen/nuoren sekä sairaan / erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen/nuoren hoidon ja kasvatuksen toteutumista yleisellä tasolla, mutta tarvitsee ajoittain vielä ohjausta.</p>	<p>arvioi lapsen/nuoren sekä sairaan / erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen/nuoren hoidon ja kasvatuksen toteutumista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.</p>	<p>arvioi perustellen lapsen/nuoren sekä sairaan / erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen/nuoren hoidon ja kasvatuksen toteutumista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.</p>

<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Hoidon ja kasvatuksen toteutus (hoito- ja kasvatus-toiminta)</p>	<p>käyttää työryhmän jäsenenä hoito- ja kasvatussuunnitelmaa (tavoitteet, keinot) lähtökohtana hoito- ja kasvatustyössään</p> <p>käyttää tutuksi tulleita keinoja lapsen/nuoren hoidon ja kasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p>	<p>käyttää hoito- ja kasvatussuunnitelmaa (tavoitteet, keinot) lähtökohtana hoito- ja kasvatustyössään ja päivittää suunnitelmaa sekä tiedottaa työryhmälle suunnitelman toteutumisesta</p> <p>käyttää monipuolisia keinoja lapsen/nuoren hoidon ja kasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p>	<p>käyttää johdonmukaisesti hoito- ja kasvatussuunnitelmaa (tavoitteet, keinot) lähtökohtana hoito- ja kasvatustyössään sekä päivittää ja täsmentää suunnitelmaa sekä tiedottaa siitä työryhmälle</p> <p>käyttää itsenäisesti ja luovasti monipuolisia keinoja lapsen/nuoren hoidon ja kasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma) sekä osaa perustella käyttämiensä keinojen yhteyden asetettuihin tavoitteisiin</p>
<p>Kasvu ympäristön ottaminen huomioon toiminnassa</p>	<p>ottaa huomioon lapsen kasvulle ja kehitykselle suotuisan kasvuympäristön</p>	<p>luo lapsen/nuoren kasvulle ja kehitykselle suotuisan ympäristön (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen) ja osaa perustella jonkin verran toimintansa merkitystä.</p>	<p>luo lapsen/nuoren kasvulle ja kehitykselle suotuisan ympäristön (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen) ja tiedostaa itsensä osaksi sitä sekä perustelee toimintansa merkityksen</p>
<p>Lapsen/nuoren valmistaminen tutkimuksiin, toimenpiteisiin ja hoitoihin</p>	<p>valmistaa lapsen/nuoren tavallisimpiin tutkimuksiin, toimenpiteisiin ja erilaisiin terapioihin sekä tukee lasta/nuorta ja perhettä niissä</p>	<p>valmistaa lapsen/nuoren tavallisimpiin tutkimuksiin, toimenpiteisiin ja erilaisiin terapioihin sekä tukee lasta/nuorta ja perhettä niissä ja perustelee osittain toimintansa merkityksen</p>	<p>valmistaa lapsen/nuoren tutkimuksiin, toimenpiteisiin ja erilaisiin terapioihin sekä tukee lasta/nuorta ja perhettä niissä ja perustelee toimintansa merkityksen johdonmukaisesti</p>
<p>Lääkehoito</p>	<p>osallistuu työryhmän jäsenenä lääkehoidon toteuttamiseen ja lääkkeiden vaikutusten seurantaan</p>	<p>noudattaa lääkkeen annosteluohjetta sekä toteuttaa lasten/nuorten lääkehoitoa ohjeiden mukaisesti</p>	<p>noudattaa lääkkeen annosteluohjetta sekä toteuttaa lasten/nuorten lääkehoitoa ohjeiden mukaisesti ja tietää lääkkeen tarkoituksen ja vaikutukset</p>
<p>Lapsen/nuoren ja lapsi-/nuorisoryhmän ohjaaminen</p>	<p>ohjaa yksittäistä lasta/nuorta ja ryhmää mutta tarvitsee ajoittain vielä ohjausta</p>	<p>ohjaa yksittäistä lasta/nuorta ja ryhmää ja pyrkii ottamaan huomioon ryhmän toimintaa sääteleviä tekijöitä</p>	<p>ohjaa yksittäistä lasta/nuorta ja ryhmää ja ottaa huomioon ryhmän toimintaa säätelevät tekijät</p>

<p>Yhteistyö perheen kanssa</p>	<p>tekee työryhmän jäsenenä yhteistyötä perheen kanssa</p> <p>osaa käyttää työssään toista kotimaista kieltä (yleisen kielitutkinnon taitotaso 2).</p>	<p>tekee yhteistyötä perheen kanssa tavoitteellisesti ja ottaa huomioon hoito- ja kasvatussuunnitelman</p> <p>käyttää työssään tilanteen mukaan toista kotimaista kieltä.</p>	<p>tekee yhteistyötä perheen kanssa tavoitteellisesti ja ottaa huomioon hoito- ja kasvatussuunnitelman sekä tukee perhettä erilaisissa tilanteissa</p> <p>käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä</p>
<p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Lapsen/nuoren kehitystä, sairautta ja yksilöllisiä tarpeita koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>hankkii tietoa lapsen/nuoren sekä sairaan / erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen/nuoren kehityksestä, sairaudesta ja yksilöllisistä tarpeista mutta tarvitsee siinä vielä tukea (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p> <p>perustelee tutuissa, toistuvissa tilanteissa keräämänsä tiedon merkitystä lapsen/nuoren yksilölliselle hoidolle ja kasvatukselle (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma).</p>	<p>hankkii oma-aloitteisesti tietoa lapsen/nuoren sekä sairaan / erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen/nuoren kehityksestä, sairaudesta ja yksilöllisistä tarpeista (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p> <p>perustelee keräämänsä tiedon merkityksen lapsen/nuoren yksilölliselle hoidolle ja kasvatukselle (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma).</p>	<p>hankkii oma-aloitteisesti monipuolista ja tarkoitukseenmukaista tietoa lapsen/nuoren sekä sairaan / erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen/nuoren kehityksestä, sairaudesta ja yksilöllisistä tarpeista (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma)</p> <p>perustelee johdonmukaisesti ja kokonaisvaltaisesti keräämänsä tiedon merkityksen lapsen/nuoren yksilölliselle hoidolle ja kasvatukselle (ks. hoito- ja kasvatussuunnitelma).</p>
<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Työturvallisuusohjeiden ja määräyksien noudattaminen</p> <p>Oman työkyvyn ylläpitäminen ja edistäminen</p>	<p>ottaa huomioon työyksikön turvallisuusriskit ja turvallisuusohjeet mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjausta</p> <p>osaa hakea omaan työkyvyn ylläpitoon ja työssä jaksamiseen tukea mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjausta</p>	<p>noudattaa itsenäisesti työturvallisuusohjeita ja tuntee yleisimmät työturvallisuusmääräykset</p> <p>toimii omaa työkykyä ja työssä jaksamista ylläpitävästi ja edistävästi</p>	<p>noudattaa itsenäisesti työturvallisuusohjeita ja –määräyksiä</p> <p>osaa hyödyntää työterveyshuollon, työsuojelun ja työnohjauksen tarjoamat mahdollisuudet, käsittelee työpaineita ja -uupumusta ja edistää työssä jaksamista</p>

<p>Tapaturmien torjuminen</p> <p>Aseptiikan noudattaminen</p>	<p>ottaa huomioon lasten tapaturmien ehkäisyn hoidossa ja kasvatuksessa mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjausta</p> <p>toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti eri toimintaympäristöissä ja osaa ehkäistä infektioita ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>tunnistaa ja ottaa työssään huomioon lasten tapaturmien uhkatekijöitä ja osaa torjua niitä</p> <p>toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti eri toimintaympäristöissä ja osaa infektiosairauksien varotoimet.</p>	<p>tunnistaa ja ottaa työssään huomioon lasten tapaturmien uhkatekijät ja osaa ehkäistä tapaturmien syntymistä</p> <p>toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti eri toimintaympäristöissä ja perustelee toimintansa, osaa infektiosairauksien varotoimet ja puuttuu epäkohtiin ehkäisevästi ja korjaavasti.</p>
<p>Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen</p> <p>Oppimistaidot Itsearviointi</p> <p>Vuorovaikutus-, viestintä- ja yhteistyötaidot Vuorovaikutus, viestintä ja yhteistyö</p> <p>Ammattieettinen toiminta</p>	<p>arvioi ohjattuna itseään ja omaa työtään, ottaa vastaan palautetta mutta ei hyödynnä tilanteita aktiivisesti.</p> <p>toimii oma-aloitteisesti, ystävällisesti ja asiallisesti lapsen/nuoren sekä hänen perheensä kanssa</p> <p>noudattaa työssään hoito- ja kasvatustyön eettisiä periaatteita ja toimii pääsääntöisesti lapsi- ja perhekeskeisesti.</p>	<p>tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämistarpeensa ja tekee kehittämiseen tähtäviä ratkaisuja, ottaa vastaan palautetta ja ohjausta sekä käyttää sitä hyväkseen ammatillisessa kehittymisessään.</p> <p>toimii oma-aloitteisesti, ystävällisesti ja asiallisesti sekä tavoitteellisesti lapsen/nuoren sekä hänen perheensä kanssa (lapsen/ nuoren kasvua ja kehitystä tukien) ja antaa hyvän mallin</p> <p>toimii hoito- ja kasvatustyössään eettisten periaatteiden mukaisesti sekä lapsi- ja perhekeskeisesti.</p>	<p>arvioi itseään ja omaa toimintaansa monipuolisesti ja kehittää ammattitaitoaan perustellusti ja luovasti, pyytää ja ottaa vastaan palautetta ja ohjausta sekä käyttää sitä hyväkseen ammatillisessa kehittymisessään.</p> <p>toimii oma-aloitteisesti, ystävällisesti ja asiallisesti sekä tavoitteellisesti lapsen/nuoren sekä hänen perheensä kanssa (lapsen/nuoren kasvua ja kehitystä tukien) ja antaa hyvän mallin sekä arvioi oman vuorovaikutuksensa vaikutusta ja merkitystä</p> <p>arvioi työssään tekemiensä valintojen eettisiä periaatteita.</p>

Mielenterveys- ja päihdetyön koulutusohjelma

3.1.7 Mielenterveys- ja päihdetyö, 40 ov

Näytöissä esille tuleva osaaminen

- Mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaan hoidon ja kuntoutumisen suunnittelu, toteutus ja arviointi
- Asiakkaan voimavarojen ja sosiaalisten suhteiden ottaminen huomioon toiminnassa
- Pienryhmän toiminnan suunnittelu ja ohjaus
- Mielenterveys- ja päihdeasiakkaan tukeminen ja auttaminen päivittäisissä toiminnoissa
- Lääkehoito
- Psykkisiä häiriöitä, sairauksia ja riippuvuusongelmia sekä hoito-, kuntoutus- ja ohjausmenetelmiä ja niiden teoreettisia perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen
- Mielenterveys- ja päihdetyössä käytettäviä lääkkeitä, niiden vaikutuksia sekä haitta- ja sivuvaikutuksia koskevan tiedon hyödyntäminen
- Ihmiskäsityksiä ja persoonallisuuden rakennetta koskevan tiedon hyödyntäminen
- Työympäristön (fyysisen ja psyykkisen) turvallisuuden ottaminen huomioon
- Työnohjauksen hyödyntäminen
- Itsearviointi
- Erilaisten ilmaisutaitojen hyödyntäminen työssä
- Yhteistyösuhteen luominen mielenterveys- tai päihdeasiakkaaseen
- Tiedottaminen
- Moniammatillinen yhteistyö
- Ammattietiikan noudattaminen
- Laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta

Näytön kuvaus

Mielenterveys- ja päihdetyön koulutusohjelman ammattiosaamisen näyttöä varten opiskelija tekee etukäteen kirjallisen suunnitelman omalle toiminnalleen. Työpaikkaohjaaja ja ohjaava opettaja hyväksyvät suunnitelman ohjaustilanteessa ennen näyttöä. Suunnitelmassa opiskelija selvittää, miten ja milloin hän osoittaa osaamistaan näytössä.

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi näytössä mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaan hoitoa ja kuntoutumista. Hän tukee ja neuvoo asiakasta päivittäisissä toiminnoissa ja ohjaa häntä lääkkeiden käytössä. Hän osaa käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä. Opiskelija ottaa huomioon toiminnassaan asiakkaiden voimavarat ja sosiaaliset suhteet sekä suunnittelee ja ohjaa pienryhmän toimintaa. Toimintansa perustana opiskelijalla on tieto psyykkisistä häiriöistä ja sairauksista sekä riippuvuusongelmista, hoito-, kuntoutus- ja ohjausmenetelmistä ja niiden teoreettisista perusteista. Lisäksi hän tietää mielenterveys- ja päihdetyössä käytettävistä lääkkeistä, niiden vaikutuksista sekä haitta- ja sivuvaikutuksista. Opiskelija ottaa näytössä huomioon työympäristön turvallisuuden sekä käyttää työohjauksellisia keskusteluja. Hän arvioi itseään ja työskentelyään sekä kehittää työskentelytapojaan. Opiskelija toimii aktiivisesti ja vastuullisesti työryhmän jäsenenä ja työskentelee laatuajattelun mukaisesti.

Näyttö toteutetaan työssäoppimisjakson loppuvaiheessa esimerkiksi viiden työvuoron aikana. Näytön tarkemman ajankohdan sopivat opiskelija, työpaikkaohjaaja ja ohjaava opettaja. On suositeltavaa, että työpaikkaohjaaja tai häntä korvaava ohjaaja ovat samassa työvuorossa opiskelijan kanssa näyttöpäivien aikana.

Näyttöympäristö

Mielenterveys- ja päihdetyön koulutusohjelman ammattiosaamisen näyttöympäristöjä ovat ensisijaisesti julki-
set tai yksityiset yksiköt, joissa opiskelijalla on mahdollista

- olla vuorovaikutuksessa ja tehdä yhteistyötä mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaiden kanssa
- tukea, neuvoa ja ohjata mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaita
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaiden hoitoa/kuntoutusta
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaiden ryhmätoiminta.

Näyttöpaikkoja voivat olla esimerkiksi

- psykiatriset sairaalat
- päiväsairaalat ja -osastot
- kuntoutuskodit
- tuettu asuminen
- päivätoimintakeskukset
- kotihoito/perhehoito
- pienkodit; perhekodit
- päihdetyön kuntoutuslaitokset
- hoitokodit
- huumehoitoyksiköt.

Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollisuutta näyttää näyttöympäristössä kaikkia näyttöaineistossa määriteltyjen
lääkehoitoon liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava opiskelijan osaa-
minen oppilaitoksessa.

Toisen kotimaisen kielen ammattiosaamisen näyttö on mahdollista toteuttaa siihen parhaiten soveltuvassa
näyttöympäristössä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta Mielenterveys- ja /tai päih- deasiakkaan hoidon ja kuntoutumisen suunnittelu, toteutus ja arviointi	suunnittelee, toteuttaa ja arvioi mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaan hoitoa ja kuntoutumista yhdessä asiakkaan ja työryhmän jäsenten kanssa ja käyttää apuna hoito- ja palvelusuunnitelmaa	suunnittelee, toteuttaa ja arvioi mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaan hoitoa ja kuntoutumista yhdessä asiakkaan ja työryhmän jäsenten kanssa sekä arvioi hoito- ja kuntoutussuunnitelman toimivuutta	suunnittelee, toteuttaa ja arvioi mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaan hoitoa yhdessä asiakkaan, tämän läheisten ja työryhmän jäsenten kanssa, arvioi hoito- ja kuntoutussuunnitelman toimivuutta ja esittää niihin tarvittavia muutoksia

<p>Asiakkaan voimavarojen ja sosiaalisten suhteiden huomioon ottaminen toiminnassa</p> <p>Pienryhmän toiminnan suunnittelu ja ohjaus</p>	<p>ottaa huomioon työryhmän jäsenenä asiakkaan omia voimavaroja ja sosiaalisia suhteita</p> <p>suunnittelee ja ohjaa pienryhmää (esim. keskusteluryhmä, toiminnallinen tai luova ryhmä) mutta uusissa tilanteissa tarvitsee vielä ohjausta.</p>	<p>ottaa huomioon toiminnassaan asiakkaan omia voimavaroja ja sosiaalisia taitoja</p> <p>suunnittelee ja ohjaa pienryhmää (esim. keskusteluryhmä, toiminnallinen tai luova ryhmä) yhteistyössä työryhmän kanssa.</p>	<p>tukee asiakkaan omia voimavaroja ja sosiaalisten taitojen vahvistumista</p> <p>suunnittelee ja ohjaa itsenäisesti pienryhmää (esim. keskusteluryhmä, toiminnallinen tai luova ryhmä).</p>
<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaan tukeminen ja auttaminen päivittäisissä toiminnoissa</p> <p>Lääkehoito</p>	<p>tukee ja auttaa työryhmän jäsenenä asiakasta päivittäisissä toiminnoissa (esim. kodinhoito, elinympäristö, ravitsemus ja hygienia)</p> <p>jakaa ja antaa mielenterveys- ja päihdetyössä käytettäviä lääkkeitä määräysten mukaan turvallisesti (po., s.c., rect., inh., i.m.), seuraa lääkkeiden vaikutuksia, haitta- ja sivuvaikutuksia sekä tiedottaa havainnoistaan työryhmälle</p>	<p>tukee ja auttaa asiakasta päivittäisissä toiminnoissa (esim. kodinhoito, elinympäristö, ravitsemus ja hygienia)</p> <p>jakaa ja antaa mielenterveys- ja päihdetyössä käytettäviä lääkkeitä määräysten mukaan turvallisesti (po., s.c., rect., inh., i.m.) ja seuraa lääkkeiden vaikutuksia, haitta- ja sivuvaikutuksia, tarkkailee asiakkaan lääkkeiden käyttöä ja tiedottaa havainnoistaan työryhmälle.</p>	<p>tukee ja auttaa itsenäisesti ja yksilöllisesti asiakasta päivittäisissä toiminnoissa (esim. kodinhoito, elinympäristö, ravitsemus ja hygienia)</p> <p>jakaa ja antaa mielen-terveys- ja päihdetyössä käytettäviä lääkkeitä määräysten mukaan turvallisesti (po., s.c., rect., inh., i.m.) ja seuraa lääkkeiden vaikutuksia ja haitta- ja sivuvaikutuksia, tarkkailee asiakkaan lääkkeiden käyttöä ja tiedottaa havainnoistaan työryhmälle sekä ohjaa ja motivoi asiakasta ja hänen omaisiinsa lääkkeiden käytössä.</p>
<p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Psyykkisiä häiriöitä, sairauksia ja riippuvuusongelmia sekä hoito-, kuntoutus- ja ohjausmenetelmiä ja niiden teoreettisia perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen.</p>	<p>perustelee toimintaansa tiedolla psyykkisistä sairauksista ja häiriöistä/riippuvuusongelmista ja hoito-, kuntoutus- ja ohjausmenetelmistä</p>	<p>perustelee toimintaansa tiedolla psyykkisistä häiriöistä ja sairauksista, riippuvuusongelmista ja hoito-, kuntoutus- ja ohjausmenetelmistä ja hankkii tarvittaessa lisätietoa</p>	<p>suhtautuu tietoon ja toimintaan kriittisesti, perustelee toimintaansa tiedolla psyykkisistä sairauksista ja häiriöistä tai riippuvuusongelmista ja hoito-, kuntoutus- ja ohjausmenetelmistä sekä hankkii lisätietoa itsenäisesti</p>

<p>Mielenterveys- ja päihde-työssä käytettäviä lääkkeitä, niiden vaikutuksia sekä haitta- ja sivuvaikutuksia koskevan tiedon hyödyntäminen.</p> <p>Ihmiskäsityksiä ja persoonallisuuden rakennetta koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>osaa mielenterveys- ja päihde-työssä käytettäviä lääkkeitä ja niiden vaikutuksia (1–2 mania-, masennus-, psykoosi-, ahdistuneisuus- ja unettomuuslääkkeet)</p> <p>soveltaa työssään tietoa eri ihmiskäsityksistä.</p>	<p>osaa mielenterveys- ja päihde-työssä käytettäviä lääkkeitä, niiden vaikutuksia sekä haitta- ja sivuvaikutuksia (1–2 mania-, masennus-, psykoosi-, ahdistuneisuus- ja unettomuuslääkkeet)</p> <p>soveltaa työssään tietoa eri persoonallisuuden rakennetta ja toimintaa selittävästä teorioista ja sekä ihmiskäsityksistä sekä ottaa työssään huomioon asiakkaan tasa-arvon ja itsemääräämisoikeuden.</p>	<p>osaa tavallisimmat mielenterveys- ja päihde-työssä käytettävät lääkkeet, niiden vaikutukset sekä haitta- ja sivuvaikutusten tarkkailun</p> <p>hyödyntää työssään tietoa eri persoonallisuuden rakennetta ja toimintaa selittävästä teorioista ja sekä ihmiskäsityksistä, suhtautuu asiakkaaseen tasa-arvoisesti ja yksilöllisesti sekä kunnioittaa hänen itsemääräämisoikeuttaan</p>
<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Työympäristön (fyysinen ja psyykinen) turvallisuuden ottaminen huomioon</p> <p>Työnohjauksen hyödyntäminen</p>	<p>ottaa huomioon työyksikössä ilmeneviä terveysvaaroja ja -haittoja usein toistuvissa tilanteissa (esim. aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat ja tarvittaessa puolustaa itseään)</p> <p>käyttää työyksikön tarjoamia työnohjauksellisia keskusteluita jaksamisensa turvaamiseksi.</p>	<p>ottaa huomioon työyksikössä ilmeneviä terveysvaaroja, -haittoja sekä turvallisuusriskejä (esim. aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat ja puolustaa tarvittaessa itseään ja muita)</p> <p>käyttää työnohjauksellisia keskusteluita ammatillisen kasvunsa välineenä ja jaksamisensa turvaamiseksi.</p>	<p>torjuu työyksikössä ilmeneviä terveysvaaroja, -haittoja sekä turvallisuusriskejä sekä omaa valmiudet väkivaltilanteiden hallintaan ja asiakkaan auttamiseen</p> <p>hakeutuu aktiivisesti työnohjauksellisiin keskusteluihin ja käyttää niitä ammatillisen kasvunsa välineenä ja jaksamisensa turvaamiseksi.</p>
<p>Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen</p> <p>Oppimistaidot Itsearviointi</p>	<p>hyödyntää ohjausta toiminnassaan ja arvioi työryhmän jäsenenä työskentelyään</p>	<p>hyödyntää ohjausta ja palautetta toiminnassaan ja tunnistaa vahvuutensa, valmiutensa ja rajansa</p>	<p>on halukas jatkuvaan itsenäiseen tiedonhankintaan ja itsensä kehittämiseen sekä tuntee oman ammatillisen osaamisensa ja mahdollisuudet ja rajat sekä kehittämistarpeensa.</p>

<p>Ongelmanratkaisutaidot Erilaisten ilmaisutaitojen hyödyntäminen työssä</p>	<p>käyttää työssään ilmaisutaitoja ja luovia toimintoja mutta uusissa tilanteissa tarvitsee vielä ohjausta.</p>	<p>hyödyntää asiakkaan/potilaan ohjauksessa erilaisia ilmaisutaitoja, musiikkia ja liikuntaa.</p>	<p>hyödyntää asiakkaan/potilaan ohjauksessa ja hoidossa yksilöllisesti ja monipuolisesti erilaisia ilmaisutaitoja sekä musiikin ja liikunnan eri muotoja.</p>
<p>Vuorovaikutus-, viestintä- ja yhteistyötaidot Yhteistyösuhteen luominen mielensterveys- ja/tai päihdeasiakkaaseen</p>	<p>kykenee luomaan yhteistyösuhteen mielensterveydeltään järkkyyneen ja päihdeongelmaisen kanssa</p>	<p>kykenee luomaan luontevan yhteistyösuhteen mielensterveydeltään järkkyyneen ja päihdeongelmaisen kanssa</p>	<p>toimii aktiivisesti luodakseen tavoitteellisen yhteistyösuhteen mielensterveydeltään järkkyyneen ja päihdeongelmaisen kanssa</p>
<p>Tiedottaminen</p>	<p>käyttää työssään toista kotimaista kieltä (yleisen kielitutkinnon taitotaso 2)</p>	<p>käyttää työssään tilanteen mukaan toista kotimaista kieltä</p>	<p>käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä</p>
<p>Moniammatillinen yhteistyö</p>	<p>tiedottaa havainnoistaan työryhmälle</p>	<p>tiedottaa havainnoistaan asiallisesti sekä suullisesti että kirjallisesti</p>	<p>tiedottaa havainnoistaan asiallisesti ja monipuolisesti sekä suullisesti että kirjallisesti</p>
<p>Eettiset taidot Ammattietiikan noudattaminen</p>	<p>työskentelee asiakkaan/potilaan hoidossa moniammatillisen työryhmän jäsenenä.</p>	<p>kykenee aktiiviseen moniammatilliseen työryhmätyöskentelyyn.</p>	<p>kykenee aktiiviseen ja vastuulliseen työryhmätyöskentelyyn sekä pystyy hyödyntämään moniammatillista ja yhteisöllistä osaamista.</p>
<p>Yhteiset painotukset Laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta</p>	<p>tuntee työyhteisön toiminnan tavoitteet ja toimintaa ohjaavat arvot ja toimii niiden mukaisesti mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjausta ja noudattaa työssään ammattieettisiä periaatteita.</p>	<p>ottaa huomioon toiminnassaan työyhteisön arvomaailman, tavoitteet ja ammattieettiset periaatteet.</p>	<p>ottaa huomioon toiminnassaan työyhteisön arvomaailman, tavoitteet ja ammattieettiset periaatteet ja arvioi niiden merkitystä sekä haluaa omalta osaltaan kantaa vastuuta potilaiden hyvästä hoidosta.</p>
	<p>toimii yksikön laatuajattelun mukaan mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjausta.</p>	<p>toimii yksikön laatuajattelun mukaan.</p>	<p>ymmärtää yksikön laatuajattelun merkityksen asiakas/potilastyössä.</p>

Sairaanhoidon ja huolenpidon koulutusohjelma

3.1.8 Sairaanhoito ja huolenpito, 40 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen
- Asiakkaan/potilaan itsenäisen selviytymisen tukeminen ja auttaminen päivittäisissä toiminnoissa
- Elintoimintojen tarkkaileminen
- Ruokatottumusten selvittäminen, ravitsemuksesta huolehtiminen ja terveelliseen ravitsemukseen opastaminen
- Kuntoutumismotivaation tukeminen
- Lähiympäristön puhtaanapidosta huolehtiminen
- Vuodepesuun ja erilaisiin hoitotoimenpiteisiin ja tutkimuksiin valmistaminen, hoitotoimenpiteissä ja tutkimuksissa avustaminen tai niiden suorittaminen
- Haavanhoito
- Kivun tarkkailu ja lievittäminen
- Lääkehoito
- Eri asiakasryhmien ravitsemuksen erityispiirteiden ottaminen huomioon
- Apuvälineiden käytön hallinta ja ohjaus
- Terveyttä, hyvinvointia, ihmisen elintoimintoja, sairauksia, sosiaalitekniologiaa ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon hyödyntäminen
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäjiä ja sosiaalisia verkostoja koskevan tiedon hyödyntäminen
- Lääkkeitä ja lääkehoitoa koskevan tiedon hyödyntäminen
- Tavallisimpia erityisruokavalioita koskevan tiedon hyödyntäminen
- Turvallisuusriskien huomioon ottaminen ja tapaturmien torjunta
- Työkyvyn ylläpito ja työssä jaksaminen
- Aseptiikan noudattaminen
- Itsearviointi
- Ongelmanratkaisu
- Vuorovaikutus, viestintä ja moniammatillinen yhteistyö

Näytön kuvaus

Ammattiosaamisen näytössä opiskelija suunnitelmallisesti auttaa asiakkaan itsenäistä selviytymistä päivittäisissä toiminnoissa sekä tukee hänen voimavarojaan ja kuntoutumistaan. Opiskelija toteuttaa asiakkaan hoito-, palvelu- tai kuntoutussuunnitelmaa työryhmän jäsenenä. Hän valmisteele asiakkaan tutkimukseen tai toimenpiteeseen ja huolehtii sen jälkeisestä hoidosta. Hän avustaa ja suorittaa hoitotoimenpiteitä sekä toteuttaa lääkehoitoa siinä laajuudessa kuin se on määritelty lähihoitajan osaamisalueeksi.

Opiskelija huolehtii asiakkaan lähiympäristön puhtaanapidosta, terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Hän selvittää eri asiakasryhmien ravitsemuksen erityispiirteet ja huolehtii asiakkaan ravitsemuksesta ja ohjaa häntä terveelliseen ravitsemukseen eri sairaustiloissa. Opiskelija tukee asiakkaan sosiaalisia suhteita ja virkistäytymistä. Hän osaa käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä.

Näyttö toteutetaan sairaanhoidon ja huolenpidon koulutusohjelman työssäoppimispaikoissa opintokokonaisuuden loppuvaiheessa esimerkiksi viiden työvuoron aikana.

Näyttöympäristö

Ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa toimintaympäristöissä, joissa on mahdollista osoittaa sairaanhoidon ja huolenpidon koulutusohjelman opetus suunnitelman perusteiden mukaiset keskeiset osaamisvaatimukset. Toimintaympäristöissä on asiakkaita tai potilaita, jotka tarvitsevat monenlaista apua päivittäisissä toiminnissaan sekä voimavarojensa ja kuntoutumisensa tukemista. Heidän hoitonsa ja huolenpitonsa vaatii erilaisia sairaanhoidollisia toimenpiteitä ja lääkehoitoa. Asiakkaiden ravitsemukseen ja ruokailutottumuksiin liittyvät asiat ovat osa toimintaympäristön arkitoimintaa.

Näyttöympäristöissä tulee olla ammattitaitoista ja koulutettua henkilökuntaa.

Soveltuvia näyttöympäristöjä ovat asiakkaan koti, kodinomainen tai laitostympäristö kuten kotihoito, kotisairaanhoito, vanhainkoti tai palvelutalo, terveyskeskuksen vuodeosasto tai vastaanotto tai molemmat sekä erikoissairaanhoidon yksiköt. Näyttöympäristöinä voivat olla julkishallinnon, yksityisen tai kolmannen sektorin yksiköt.

Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollisuutta näyttää näyttöympäristössä kaikkia näyttöaineistossa määriteltyjen lääkehoitoon liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava osaaminen oppilaitoksessa.

Toisen kotimaisen kielen ammattiosaamisen näyttö on mahdollista toteuttaa siihen parhaiten soveltuvassa näyttöympäristössä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta			
Hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelman toteuttaminen	toteuttaa asiakkaan/potilaan hoito-, palvelu- tai kuntoutussuunnitelmaa työryhmän jäsenenä ja kannustaa asiakasta/potilasta omatoimisuuteen	osallistuu asiakkaan/potilaan hoito-, palvelu- tai kuntoutustarpeen määrittelyyn ja toteuttaa tehtyä suunnitelmaa työryhmän jäsenenä	osallistuu työryhmän jäsenenä asiakkaan/potilaan hoito-, palvelu- tai kuntoutustarpeen määrittelyyn ja toteuttaa ja arvioi tehtyä suunnitelmaa
Asiakkaan/potilaan itsenäisen selviytymisen tukeminen ja auttaminen päivittäisissä toiminnoissa	auttaa työryhmän jäsenenä asiakkaan/potilaan itsenäistä selviytymistä päivittäisissä toiminnoissa kuntouttavan työotteen mukaisesti	auttaa ja tukee asiakkaan/potilaan elämänhallintaa ja itsenäistä selviytymistä päivittäisissä toiminnoissa kuntouttavan työotteen mukaisesti.	auttaa, tukee ja ohjaa asiakkaan/potilaan elämänhallintaa ja itsenäistä selviytymistä päivittäisissä toiminnoissa kuntouttavan työotteen mukaisesti

<p>Elintoimintojen tarkkaileminen</p> <p>Ruokatottumusten selvittäminen, ravitsemuksesta huolehtiminen ja terveeseen ravitsemukseen opastaminen</p> <p>Kuntoutumismotivaation tukeminen</p>	<p>tarkkailee elintoimintoja ja hoitaa asiakasta/potilasta erilaisissa tilanteissa mutta tarvitsee ohjausta ja tukea uusissa ja yllättävissä tilanteissa</p> <p>selvittää asiakkaan/potilaan ruokatottumukset ja huolehtii hänen tarpeidensa mukaisesta ravitsemuksesta</p> <p>tukee asiakkaan/potilaan voimavaroja, motivaatiota kuntoutua, sosiaalisia suhteita ja virkistäytymistä.</p>	<p>tarkkailee elintoimintoja ja hoitaa asiakasta/potilasta erilaisissa tilanteissa ja ottaa huomioon asiakkaan/potilaan yksilöllisiä tarpeita</p> <p>selvittää asiakkaan/potilaan ruokatottumukset ja huolehtii hänen tarpeidensa mukaisesta ravitsemuksesta kokonaisvaltaisesti.</p> <p>tukee asiakkaan/potilaan voimavaroja, motivaatiota kuntoutua sekä edistää hänen sosiaalisia suhteitaan ja virkistäytymistä ottaen huomioon hänen toiveitaan.</p>	<p>tarkkailee elintoimintoja ja hoitaa asiakasta/potilasta erilaisissa tilanteissa sekä ottaa kokonaisvaltaisesti huomioon asiakkaan/potilaan yksilölliset tarpeet</p> <p>kartoittaa asiakkaan/potilaan ruokatottumukset ja huolehtii hänen ravitsemuksestaan kokonaisvaltaisesti sekä opastaa asiakasta/potilasta terveelliseen ravitsemukseen</p> <p>tukee toiminnallaan asiakkaan/potilaan voimavaroja, vahvuuksia, elämän mielekkyyttä sekä motivaatiota kuntoutua sekä edistää asiakkaan/potilaan aktiivisuutta, harrastuksia ja virkistäytymistä sekä sosiaalisia suhteita.</p>
<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Lähiympäristön puhtaanapidosta huolehtiminen</p> <p>Vuodepesuun ja erilaisiin hoitotoimenpiteisiin ja tutkimuksiin valmistaminen, hoitotoimenpiteissä ja tutkimuksissa avustaminen tai niiden suorittaminen</p>	<p>huolehtii ohjeiden mukaan asiakkaan/potilaan lähiympäristön puhtaanapidosta, terveellisyydestä ja turvallisuudesta</p> <p>tekee ohjattuna asiakkaan/potilaan vuodepesun (esim. lonkkamurtumapotilaalle)</p>	<p>huolehtii asiakkaan/potilaan lähiympäristön puhtaanapidosta, terveellisyydestä, turvallisuudesta ja viihtyisyydestä</p> <p>tekee osittain itsenäisesti asiakkaan/potilaan vuodepesun erityistilanteissa ja ohjaa työryhmän jäsenenä asiakasta/potilasta ehkäisemään vuodekomplikaatioita</p>	<p>huolehtii asiakkaan/potilaan lähiympäristön puhtaanapidosta, terveellisyydestä, turvallisuudesta ja viihtyisyydestä sekä ottaa huomioon ympäristön esteettisyyden</p> <p>tekee vuodepesun erityistilanteissa sekä ohjaa asiakasta/potilasta ehkäisemään omatoimisesti vuodekomplikaatioita</p>

	<p>valmistelee/avustaa/suorittaa ohjattuna hoitotoimenpiteitä (mm. katetrointi, letkuruokinta, tehostettu suun ja jalkojen hoito, avanteet, pienet kirurgiset toimenpiteet)</p> <p>valmistelee asiakkaan/potilaan tutkimukseen, toimenpiteeseen tai leikkaukseen ja huolehtii sen jälkeisestä hoidosta. Hän ottaa huomioon asiakkaan/potilaan tarpeita mutta tarvitsee vielä ohjausta uusissa ja yllättävissä tilanteissa</p>	<p>valmistelee/avustaa/suorittaa osittain itsenäisesti hoitotoimenpiteitä (mm. katetrointi, letkuruokinta, tehostettu suun ja jalkojen hoito, avanteet, pienet kirurgiset toimenpiteet)</p> <p>suoriutuu tutkimukseen tai toimenpiteeseen tai leikkaukseen valmentavasta ja sen jälkeisestä hoidon niin, että pystyy osallistumaan asiakkaan/potilaan hoidon eri vaiheisiin, sekä ottaa huomioon asiakkaan yksilöllisiä tarpeita</p>	<p>valmistelee/avustaa/suorittaa hoitotoimenpiteitä (mm. katetrointi, letkuruokinta, tehostettu suun ja jalkojen hoito, avanteet, pienet kirurgiset toimenpiteet) ottaen huomioon asiakkaan/potilaan erityispiirteet</p> <p>suoriutuu tutkimukseen /toimenpiteeseen tai leikkaukseen valmentavasta ja sen jälkeisestä hoidosta niin, että pystyy osallistumaan asiakkaan/potilaan hoidon eri vaiheisiin, sekä ottaa huomioon kokonaisvaltaisesti asiakkaan yksilölliset tarpeet</p>
Haavanhoito	<p>hoitaa ohjattuna puhtaita ja infektoituneita haavoja sekä ihon infektiosairauksia (esim. ruusu, märkärupi, vyöruusu ja sieni)</p>	<p>havainnoi ja arvioi osittain itsenäisesti ihon kuntoa sekä hoitaa haavoja ja ihon infektiosairauksia</p>	<p>havainnoi ja arvioi ihon kuntoa, tunnistaa ihon hoidon erityistilanteita sekä hoitaa haavoja ja ihon infektiosairauksia</p>
Kivun tarkkailu ja lievittäminen	<p>tarkkailee ohjattuna asiakkaan/potilaan kipua ja auttaa sen helpottamisessa</p>	<p>havaitsee osittain itsenäisesti asiakkaan/potilaan kipua ja auttaa sen helpottamisessa</p>	<p>havaitsee asiakkaan/potilaan kipua ja auttaa sen helpottamisessa</p>
Lääkehoito	<p>käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeitä annettujen ohjeiden mukaisesti niin, että asiakkaan/potilaan turvallisuus ei vaarannu, ja tietää oman vastuunsa lääkehoidon toteutuksessa</p> <p>ohjaa asiakasta/potilasta ohjeiden mukaisessa lääkkeiden käytössä ja lääkehoidon toteutuksessa ja kertoo myös lääkkeiden väärinkäytön vaaroista</p>	<p>käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet oikein ja turvallisesti sekä tietää oman vastuunsa lääkehoidon toteuttamisessa</p> <p>ohjaa asiakasta/potilasta ohjeiden mukaisessa lääkkeiden käytössä ja lääkehoidon toteutuksessa ja kertoo myös lääkkeiden väärinkäytön vaaroista ottaen huomioon yksilöllisiä ohjaustarpeita</p>	<p>käsittelee, annostelee ja antaa lääkkeet oikein ja turvallisesti ottaen huomioon työsuojelun ja asiakkaan turvallisuuden, tietää oman vastuunsa lääkehoidossa ja toimii yhteistyössä muiden siitä vastaavien kanssa</p> <p>neuvoo ja ohjaa asiakasta/potilasta ja tämän läheisiä lääkkeiden käytössä ja lääkehoidon toteutukseen liittyvissä kysymyksissä sekä itsehoitolääkkeiden käytössä oman vastualueensa tuntien</p>

<p>Eri asiakasryhmien ravitsemuksen erityispiirteiden ottaminen huomioon</p> <p>Apuvälineiden käytön hallinta ja ohjaus</p>	<p>tunnistaa eri asiakasryhmien ravitsemuksen erityispiirteet (esim. vanhukset, syöpä- ja mielenterveysasiakkaat) ja toimii saamiensa ohjeiden mukaan</p> <p>käyttää apuvälineitä (mm. ortopediset ja viestinnän apuvälineet) ja ohjaa asiakasta/potilasta apuvälineiden käytössä annettujen ohjeiden mukaan.</p>	<p>tunnistaa eri asiakasryhmien ravitsemuksen erityispiirteet (esim. vanhukset, syöpä ja mielenterveysasiakkaat) ja toimii ottaen ne osittain itsenäisesti huomioon</p> <p>ohjaa apuvälineiden hankinnassa ja käytössä (mm. ortopediset ja viestinnän apuvälineet) yksilöllisiä tarpeita huomioon ottaen.</p>	<p>tunnistaa eri asiakasryhmien ravitsemuksen erityispiirteet ja toimii ottaen ne huomioon</p> <p>havaitsee asiakkaan/potilaan apuvälineiden tarpeen ja ohjaa apuvälineiden hankinnassa ja käytössä sekä ymmärtää niiden merkityksen toimintakyvyn edistämässä.</p>
<p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Terveyttä, hyvinvointia, elintoimintoja, sairauksia, sosiaaliteknologiaa ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon hyödyntäminen</p> <p>Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäjiä ja sosiaalisia verkostoja koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>hyödyntää tietojaan terveydestä, hyvinvoinnista, elintoiminnoista, tavallisimmista sairauksista, sosiaaliteknologiasta ja sosiaalisista ongelmista, mutta joskus perusteluissa esiintyy pieniä puutteita</p> <p>hyödyntää työssään asiakkaan/potilaan sosiaalisia verkostoja sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäjiä</p>	<p>perustelee toimintaansa tiedoilla terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, elintoiminnoista, sairauksista, sosiaaliteknologiasta ja sosiaalisista ongelmista</p> <p>ottaa työssään huomioon asiakkaan/potilaan sosiaaliset verkostot ja ohjaa asiakkaita/potilaita tavallisimpien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen käytössä</p>	<p>perustelee oma-aloitteisesti toimintansa tiedoilla terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, elintoiminnoista, sairauksista, sosiaaliteknologiasta ja sosiaalisista ongelmista ja hankkii aktiivisesti lisätietoa.</p> <p>ottaa työssään huomioon asiakkaan/potilaan sosiaaliset verkostot ja ohjaa asiakkaita/potilaita sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen käytössä.</p>

<p>Lääkkeitä ja lääkehoitoa koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>hyödyntää tietouttaan tavallimpien lääkkeiden (mm. sydän- ja verisuonisairauksien, hengitystiesairauksien, ruoansulatuskanavan sairauksien, diabeteksen ja neurologisten sairauksien lääkkeiden, kipu-, mikrobi- ja ihonhoitolääkkeiden sekä psyyken lääkkeiden) vaikutuksista sekä haitta- ja sivuvaikutuksista ja hallitsee koti- ja laitoshoidossa käytettävät lääkkeenantomuodot (p.o., rect., inh., s.c., i.m.)</p>	<p>hyödyntää tietouttaan tavallimpien lääkkeiden vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista sekä tunnistaa yleisimpiä haitta- ja sivuvaikutuksia ja hallitsee eri lääkkeenantomuodot (p.o., rect., inh., s.c., i.m.).</p>	<p>hyödyntää tietouttaan tavallimpien lääkkeiden vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista sekä tarkkailee ja tunnistaa yleisimmät haitta- ja sivuvaikutukset ja toimii tämän tiedon pohjalta eri lääkkeenantomuodot hallituen (p.o., rect., inh., s.c., i.m.).</p>
<p>Tavallisimpia erityisruokavalioita koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>hyödyntää työssään tietoa tavallisimmista erityisruokavalioidista (diabetes, kihti, keliakia ja laktoosi-intoleranssi).</p>	<p>ottaa työssään huomioon erityisruokavalioiden merkityksen asiakkaan/potilaan hyvinvoinnille.</p>	<p>perustelee toimintansa tiedoilla erityisruokavalioidista ja ottaa työssään huomioon myös ruoan ja tarjolle panon esteettiset näkökohdat.</p>
<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Turvallisuusriskien huomioon ottaminen ja tapaturmien torjunta</p> <p>Työkyvyn ylläpito ja työssä jaksaminen</p> <p>Aseptiikan noudattaminen</p>	<p>toimii paloturvallisesti ja torjuu tapaturmia (esim. kaatumis-, putoamis- ja myrkytystapaturmat)</p> <p>toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti eri toimintaympäristöissä. Hän hallitsee annettujen ohjeiden mukaan infektiosairauksien varotoimet sekä suojaeristämisen.</p>	<p>ottaa työssään huomioon paloturvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja toimii niiden mukaisesti, tunnistaa tapaturmien uhkatekijöitä ja torjuu niitä</p> <p>ottaa työssään huomioon mahdolliset työpaineet ja uupumisen uhkan sekä toimii omaa työkykyä edistävästi</p> <p>toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti eri toimintaympäristöissä ja hallitsee infektiosairauksien varotoimet sekä suojaeristämisen.</p>	<p>ottaa työssään huomioon paloturvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja osaa toimia niiden mukaisesti, torjuu terveysvaaroja ja -haittoja sekä tapaturmien uhkatekijöitä</p> <p>käsittelee työpaineita ja uupumusta ja edistää jaksamistaan eri keinoin</p> <p>toimii aseptisten periaatteiden mukaisesti eri toimintaympäristöissä ja pystyy perustelevaan toimintaansa sekä osaa infektiosairauksien varotoimet sekä eristämisen ja suojaeristämisen.</p>

Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen			
Oppimistaidot Itsearviointi	tunnistaa osaamisensa mahdollisuudet ja rajat.	tunnistaa osaamisensa mahdollisuudet ja rajat, pystyy itsearviointiin ja kehittää ammattitaitoaan saamansa palautteen perusteella sekä kykenee antamaan palautetta.	tunnistaa osaamisensa mahdollisuudet ja rajat, pystyy kriittiseen itsearviointiin ja kehittää omaa persoonallisuuttaan ja ammattitaitoaan, ottaa vastaan ohjausta, pyytää ja antaa palautetta sekä käyttää sitä hyväkseen ammatillisessa kehittämisessään.
Ongelmanratkaisu	kykenee ohjattuna tekemään päätöksiä ja ratkaisemaan työssään eteen tulevia yksittäisiä ongelmia.	kykenee osittain itsenäisesti tekemään päätöksiä ja ratkaisemaan työssään eteen tulevia ongelmia sekä hankkimaan lisätietoa ratkaisuilleen.	tekee päätöksiä ja ratkaisee työssään eteen tulevia ongelmia sekä hankkii lisätietoa, ohjausta ja tukea ratkaisuilleen.
Vuorovaikutus-, viestintä ja yhteistyötaidot Vuorovaikutus, viestintä ja moniammatillinen yhteistyö	luo hoitosuhteen erilaisiin asiakkaisiin/potilaisiin, mutta joissakin tilanteissa tarvitsee ohjausta käyttää työssään toista kotimaista kieltä (yleisen kielitutkinnon taitotasoa 2) tiedottaa asiakasta/potilasta koskevista havainnoistaan moniammatilliselle työryhmälle työskentelee moniammatillisessa työryhmässä.	luo hoitosuhteen erilaisiin asiakkaisiin/potilaisiin pitempiaikaisissa hoitosuhteissa käyttää työssään tilanteen mukaan toista kotimaista kieltä tiedottaa tekemistään havainnoista työryhmän jäsenenä ja osin itsenäisesti suullisesti ja kirjallisesti sekä nykyaikaista viestintäteknikkaa käyttäen työskentelee moniammatillisen työryhmän jäsenenä, itsenäinen työskentely kehityksessä.	luo hoitosuhteen erilaisiin asiakkaisiin/potilaisiin muuttuvissa ja nopeasti vaihtuvissa tilanteissa käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä tekee itsenäisesti ja moniammatillisen tiimin jäsenenä havaintoja, tulkitsee ja tiedottaa niistä suullisesti, kirjallisesti ja nykyaikaista viestintäteknikkaa käyttäen työskentelee itsenäisesti ja moniammatillisen työryhmän jäsenenä.

Suu- ja hammashoidon koulutusohjelma

3.1.9 Suu- ja hammashoito, 40 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Asiakaslähtöisen työsuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen
- Aseptinen työskentely ja välinehuolto
- Perushammashoidon materiaalien ja välineiden käyttäminen ja perushammashoidon toimenpiteissä avustaminen
- Taloudellinen toiminta
- Ergonomian noudattaminen
- Paikkaus- ja juurenhoitoa koskevan tiedon hyödyntäminen
- Aseptiikkaa koskevan tiedon hyödyntäminen
- Hammashoitoyksikön välinehuoltoa koskevan tiedon hyödyntäminen
- Työturvallisuutta ja työyhteisöä koskevien ohjeiden noudattaminen
- Jätehuolto
- Itsearviointi
- Moniammatillinen yhteistyö, viestintä ja vuorovaikutus
- Laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta

Näytön kuvaus

Suu- ja hammashoidon koulutusohjelman ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan lähihoitajan valmiuksia toimia asiakkaan suun perushoidossa hammaslääkärin vastaanotossa.

Opiskelija suunnittelee näyttöpäivän toimintansa edellisenä päivänä. Hän perehtyy näyttöaineistoon, sen kriteereihin ja näyttöpäivän potilaiden ajanvarauslistaan ja laatii sen perusteella suunnitelman näyttöä varten. Opiskelija esittelee perustellen suunnitelman työpaikkaohjaajalle hyväksymistä varten.

Opiskelijan kuvaa suunnitelmassaan asiakaslähtöisen hoitoprosessin. Se sisältää keskeiset hoitotyön toiminnot, hoitoympäristön valmistamisen ja tavoitteellisen asiakkaan terveyden edistämisen. Opiskelija varaa näyttösuunnitelman mukaan seuraavan päivän tarvittavat tarveaineet ja instrumentit itsenäisesti, mutta työryhmän jäsenenä. Opiskelija huolehtii välineiden huollosta, käyttää perushammashoidon materiaaleja ja välineitä sekä avustaa perushammashoidon toimenpiteissä (paikkaus- ja juurenhoito, iensairauksien hoito sekä kivunlievitys). Opiskelija työskentelee aseptisesti, ergonomisesti ja taloudellisesti. Hän työskentelee työryhmän jäsenenä vastaten sovittuun ajan hammashoitoyksikön toiminnasta hammashoitajan/lähihoitajan seurattuna ja arvioidessa työskentelyä. Opiskelija osaa käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä.

Näyttöympäristö

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan työryhmän jäsenenä julkisen tai yksityisen hammaslääkärin vastaanotolla, jossa käy eri-ikäisiä hammashoitoa tarvitsevia asiakkaita saattajineen. Työryhmässä voi hammaslääkärin ja hammashoitajan/lähihoitajan lisäksi olla esimerkiksi terveydenhoitaja, peruskoulun opettaja, suuhygienisti, hammasteknikko tai erikoishammaslääkäri. Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollisuutta näyttää näyttöympäristössä kaikkia näyttöaineistossa määriteltyjen lääkehoitoon liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava osaaminen oppilaitoksessa.

Toisen kotimaisen kielen ammattiosaamisen näyttö on mahdollista toteuttaa siihen parhaiten soveltuvassa näyttöympäristössä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
<p>Työprosessin hallinta</p> <p>Asiakslähtöisen työsuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen</p>	<p>laatii kirjallisen hyväksytyt työsuunnitelman yhdessä muun työryhmän kanssa asiakslähtöisesti työyksikön toimintaan sopivaksi ja toteuttaa suunnitelman.</p>	<p>laatii kirjallisen hyväksytyt työsuunnitelman yhdessä muun työryhmän kanssa, hahmottaa työnsä kokonaisuutena ja osaa ottaa huomioon työpaikkansa erityispiirteitä, toteuttaa työsuunnitelman ja pystyy muuttamaan toimintaansa tilanteen niin vaatiessa.</p>	<p>laatii kirjallisen hyväksytyt työsuunnitelman yhdessä muun työryhmän kanssa, hahmottaa työnsä kokonaisuutena ja osaa ottaa huomioon työpaikkansa erityispiirteitä, osaa tietoisesti valita sopivimmat työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit ja toteuttaa työsuunnitelman ja pystyy sujuvasti muuttamaan toimintaa.</p>
<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Aseptinen työskentely ja välinehuolto</p> <p>Perushammashoidon materiaalien ja välineiden käyttäminen ja perushammashoidon toimenpiteissä avustaminen</p>	<p>huolehtii päivittäin käytettävien välineiden huollosta sekä toimintayksikön tilojen ja laitteiden puhtaudesta aseptisen toimintatavan mukaisesti, mutta tarvitsee vielä ohjausta</p> <p>osaa ohjattuna kerätä ja käsitellä potilastietoja (paperi- ja tekniset tallenteet tai kummatkin)</p> <p>varaa välineet, materiaalit ja instrumentit ja avustaa suun perushoidon (paikkaus- ja juurenhoito, iensairauksien hoito sekä kivunlievitys) toimenpiteissä</p>	<p>huolehtii päivittäin käytettävien välineiden huollosta sekä toimintayksikön tilojen ja laitteiden puhtaudesta aseptisen toimintatavan mukaisesti ja selviytyy pääosin itsenäisesti ja toiminta on sujuvaa</p> <p>osaa kerätä ja käsitellä potilastietoja virheettömästi (paperi- ja tekniset tallenteet tai kummatkin)</p> <p>varaa välineet, materiaalit ja instrumentit ja avustaa suun perushoidon (paikkaus- ja juurenhoito, iensairauksien hoito sekä kivunlievitys) toimenpiteissä sekä selviytyy avustamisesta annetussa aikataulussa ja pääosin itsenäisesti</p>	<p>huolehtii päivittäin käytettävien välineiden huollosta sekä vastaa toimintayksikön tilojen ja laitteiden puhtaudesta aseptisen toimintatavan vaatimusten mukaisesti sekä itsenäisesti</p> <p>osaa kerätä ja käsitellä potilastietoja virheettömästi ja nopeasti (paperi- ja tekniset tallenteet tai kummatkin)</p> <p>varaa välineet, materiaalit ja instrumentit ja avustaa suun perushoidon (paikkaus- ja juurenhoito, iensairauksien hoito sekä kivunlievitys) toimenpiteissä</p>

	käyttää työssään toista kotimaista kieltä (yleisen kielitutkinnon taitotaso 2)	käyttää työssään tilanteen mukaan toista kotimaista kieltä	käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä
	ottaa ohjattuna huomioon asiakkaan ja hänen omaisensa/saattajansa yksilöllisyyden, iän ja erityispiirteet hoidon eri vaiheissa.	ottaa huomioon asiakkaan ja hänen omaisensa/saattajansa yksilöllisyyden, iän ja erityispiirteet hoidon eri vaiheissa ja luo turvallisen ilmapiirin.	ottaa huomioon asiakkaan ja hänen omaisensa/saattajansa yksilöllisyyden, iän ja erityispiirteet hoidon eri vaiheissa sekä luo turvallisen ilmapiirin ja kykenee tukemaan asiakasta hoidon aikana.

Vammaistyön koulutusohjelma

3.1.10 Vammaistyö, 40 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Vammaisen asiakkaan toimintakyvyn arviointi (esim. mielenterveysongelmien ja lääkehoidon huomioon ottaminen)
- Vammaisen asiakkaan hoidon, kasvatuksen ja kuntoutuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi
- Oman toiminnan suunnittelu, arviointi, perustelu ja kehittäminen
- Ammatillinen vuorovaikutus ja viestintä
- Vammaisen asiakkaan tukeminen ja ohjaaminen päivittäisissä toiminnoissa
- Lääkehoito
- Vammaisen asiakkaan itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen
- Apuvälineiden tarkoituksenmukainen käyttö ja asiakkaan yksilöllinen ohjaaminen niiden käytössä
- Vammaisuuden muotoja, syitä, lisävammoja ja sairauksia koskevan tiedon hyödyntäminen
- Hoito-, kasvatus- ja kuntoutusmenetelmiä sekä niiden teoreettisia perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen
- Vammaisten hoidossa käytettäviä lääkkeitä, niiden vaikutuksia sekä haitta- ja sivuvaikutuksia koskevan tiedon hyödyntäminen
- Vammaisen asiakkaan ravitsemusta koskevan tiedon hyödyntäminen
- Työympäristön riskien havainnointi ja työturvallisuusohjeiden noudattaminen
- Moniammatillinen yhteistyö
- Ammattietiikan noudattaminen

Näytön kuvaus

Vammaistyön koulutusohjelman ammattiosaamisen näyttö on osa opiskelijan työssäoppimista ja etenee prosessimaisesti esimerkiksi 1 – 2 viikon ajan alkaen työyksikön asiakkaisiin tutustumisesta ja päättyen arviointitilanteeseen. Ammattiosaamisen näytöllä opiskelija osoittaa oman osaamisensa asiakkaiden arkielämään liittyvässä ohjaamisessa, tukemisessa ja hoitamisessa yhtenä työryhmän jäsenenä.

Näytössä opiskelija tutustuu työyksikön asiakkaisiin ja sen pohjalta valitsee näytössä mukana olevan asiakasryhmän perustellen valintaansa asiakaslähtöisesti. Valitsemansa asiakasryhmän ohjaamiseksi, tukemiseksi ja hoitamiseksi opiskelija laatii kirjallisen suunnitelman, joka liittyy asiakkaiden ja työyksikön arkitoihintoihin.

Suunnitelmaan sisältyy myös opiskelijan oman toiminnan suunnittelu näytön arviointikriteerien pohjalta. Suunnitelma laaditaan opettajan ja työpaikkaohjaajan ohjauksessa työssäoppimisen alkupuolella. Opiskelija esittelee perustellun suunnitelmansa omalle työryhmälleen, joka hyväksyy sen.

Opiskelija on vuorovaikutuksessa ja tekee yhteistyötä vammaisten asiakkaiden kanssa. Hän osaa käyttää työsääntä myös toista kotimaista kieltä. Hän toteuttaa laatimaansa suunnitelmaa ohjaten, tukien ja hoitaen asiakasryhmää tavoitteiden suuntaisesti yhtenä työryhmän jäsenenä ammattiosaamisen näytöiksi sovitujen työvuorojen aikana. Näytön edetessä opiskelija arvioi omaa suunnitelmaansa ja sen toimivuutta sekä työskentelytapojaan sekä muuttaa niitä tarvittaessa.

Näytön jälkeen opiskelija arvioi toimintaansa suhteessa vammaistyön koulutusohjelman näytön arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

Näyttöympäristö

Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan aidoissa työtilanteissa vammaistyön toimintaympäristöissä, joissa on eri-ikäisiä ja eri elämäntilanteissa olevia vammaisia asiakkaita. Lisäksi opiskelijalla tulee olla mahdollisuus suunnitella, toteuttaa ja arvioida vammaisen asiakkaan tukemista, hoitamista tai ohjaamista moniammatillisen työryhmän jäsenenä.

Näyttöpaikkoja ovat esimerkiksi kuntien ja kuntayhtymien, yksityisten palvelujen tuottajien, vammaisjärjestöjen ja säätiöiden toimintayksiköt, kuten vammaisille asiakkaille tarkoitettut työ- ja toimintakeskukset, päivähoiton erityisryhmät, joissa on eri tavalla vammaisia lapsia, erityiskoulut, integroidut luokat, asumisyksiköt, palvelukodit ja -keskukset sekä perhekodit ja kotihoito.

Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollisuutta näyttää näyttöympäristössä kaikkia näyttöaineistossa määriteltyjen lääkehoitoon liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava osaaminen oppilaitoksessa.

Toisen kotimaisen kielen ammattiosaamisen näyttö on mahdollista toteuttaa siihen parhaiten soveltuvassa näyttöympäristössä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYYYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta Vammaisen asiakkaan toimintakyvyn arviointi (esim. mielenterveysongelmien ja lääkehoidon ottaminen huomioon)	arvioi vammaisen asiakkaan toimintatarpeita ja -kykyä, päivittäistä selviytymistä sekä avun tarvetta.	arvioi vammaisen asiakkaan toimintatarpeita ja -kykyä, päivittäistä selviytymistä sekä avun tarvetta ottaen huomioon keskeiset asiat.	arvioi monipuolisesti ja perustellen vammaisen asiakkaan toimintatarpeita ja -kykyä, päivittäistä selviytymistä sekä avun tarvetta.

<p>Vammaisen asiakkaan hoidon, kasvatuksen ja kuntoutuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi</p> <p>Oman toiminnan suunnittelu, arviointi, perustelu ja kehittäminen</p>	<p>suunnittelee ja toteuttaa vammaiselle asiakkaalle yksilöllisen hoidon/tuen/ohjauksen.</p> <p>ratkaisee työhön liittyviä ongelmia ja hakee uusissa tilanteissa apua, sekä tunnistaa oman osaamisensa mahdollisuudet ja rajat.</p>	<p>suunnittelee ja toteuttaa vammaiselle asiakkaalle yksilöllisen hoidon/tuen/ohjauksen yhteistyössä vammaisen asiakkaan itsensä ja muun työryhmän kanssa sekä mahdollisesti omaisten/läheisten kanssa.</p> <p>arvioi realistisesti omaa toimintaansa ja muuttaa sitä tarvittaessa, tunnistaa omia valmiuksiaan ja vahvuuksiaan sekä ottaa vastaan palautetta ja kehittää toimintaansa saamansa palautteen pohjalta.</p>	<p>suunnittelee ja toteuttaa vammaiselle asiakkaalle yksilöllisen hoidon/tuen/ohjauksen yhteistyössä vammaisen asiakkaan itsensä ja muun työryhmän sekä mahdollisesti omaisten/läheisten kanssa arvioiden sekä kehittää toimintaa edelleen.</p> <p>arvioi realistisesti ja monipuolisesti omaa toimintaansa, perustelee ja muuttaa sitä tarvittaessa sekä tunnistaa omia valmiuksiaan ja vahvuuksiaan ja hyödyntää ohjausta ammatillisessa kasvussaan.</p>
<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Ammatillinen vuorovaikutus ja viestintä</p> <p>Vammaisen asiakkaan tukeminen ja ohjaaminen päivittäisissä toiminnoissa</p>	<p>toimii yksilöllisesti ammatillisissa vuorovaikutustilanteissa vammaisten asiakkaiden kanssa, mutta tarvitsee vielä ajoittain tukea ja ohjausta</p> <p>käyttää tarvittaessa puhetta tukevia ja korvaavia viestintämenetelmiä</p> <p>käyttää työssään toista kotimaista kieltä (yleisen kielitutkinnon taitotaso 2)</p> <p>tukee ja ohjaa työryhmän jäsenenä vammaista asiakasta päivittäisissä toiminnoissa ottaen ajoittain huomioon hänen voimavaransa</p>	<p>toimii yksilöllisesti ammatillisissa vuorovaikutustilanteissa vammaisten asiakkaiden kanssa, hakee joitain perusteluja toiminnalleen vammaisen asiakkaan tarpeista lähtien</p> <p>käyttää puhetta tukevia ja korvaavia viestintämenetelmiä sekä ohjaa vammaista asiakasta ilmaisemaan itseään</p> <p>käyttää työssään tilanteen mukaan toista kotimaista kieltä</p> <p>tukee ja ohjaa vammaista asiakasta yksilöllisesti päivittäisissä toiminnoissa ottaen huomioon hänen voimavaransa</p>	<p>toimii yksilöllisesti ammatillisissa vuorovaikutustilanteissa ja perustelee toimintaansa vammaisten asiakkaiden tarpeista lähtien</p> <p>käyttää monipuolisesti puhetta tukevia ja korvaavia viestintämenetelmiä sekä ohjaa ja kannustaa vammaista asiakasta ilmaisemaan itseään sekä tukee vammaisen asiakkaan mahdollisuuksia tiedonvälitykseen ja tiedonsaantiin</p> <p>käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä</p> <p>tukee ja ohjaa itsenäisesti ja yksilöllisesti vammaista asiakasta päivittäisissä toiminnoissa sekä kannustaa ja rohkaisee häntä omien voimavarojen käyttöön</p>

<p>Hoito-, kasvatus- ja kuntoutusmenetelmiä sekä niiden teoreettisia perusteita koskevan tiedon hyödyntäminen</p> <p>Vammaisten hoidossa käytettäviä lääkkeitä, niiden vaikutuksia sekä haitta- ja sivuvaikutuksia koskevan tiedon hyödyntäminen</p> <p>Vammaisen asiakkaan ravitsemusta koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>hyödyntää työssään hoitoon, kasvatukseen ja kuntoutukseen liittyvää tietoutta</p> <p>tuntee tavallisimpia vammaistyössä käytettäviä lääkkeitä ja niiden vaikutuksia</p> <p>soveltaa ohjeiden mukaan tietoa vammaiselle asiakkaalle sopivasta ruuasta.</p>	<p>hyödyntää työssään hoitoon, kasvatukseen ja kuntoutukseen liittyvää tietoutta ja perustelee toimintaansa</p> <p>osaa tavallisimpia vammaistyössä käytettäviä lääkkeitä, niiden vaikutuksia sekä haitta- ja sivuvaikutuksia</p> <p>soveltaa tietoa vammaiselle asiakkaalle soveltuvasta ravinto-opillisesti oikeanlaisesta ruuasta.</p>	<p>soveltaa työssään kokonaisvaltaisesti hoitoon, kasvatukseen ja kuntoutukseen liittyvää tietoa ja perustelee monipuolisesti tekemänsä ratkaisut</p> <p>osaa tavallisimmat vammaistyössä käytettävät lääkkeet, erityisesti psyykliläkkeet, sekä niiden vaikutukset sekä haitta- ja sivuvaikutukset</p> <p>soveltaa tietoa vammaiselle asiakkaalle soveltuvasta ravinto-opillisesti oikeanlaisesta ruuasta ja erityisruokavalioista.</p>
<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Työympäristön riskien havainnointi ja työturvallisuusohjeiden noudattaminen</p>	<p>hyödyntää asiakkaan kohtaamisessa tietoutta yleisimmistä mielenterveysongelmista ja hakee tarvittaessa apua erilaisissa riskitilanteissa (esim. väkivaltatilanteet).</p>	<p>havainnoi ja ennakoii työympäristössä esiintyviä riskejä ja huolehtii omasta ja asiakkaan turvallisuudesta.</p>	<p>havainnoi ja osaa ennakooida työympäristössä esiintyviä riskejä sekä pyrkii poistamaan omaan ja asiakkaan turvallisuuteen liittyviä riskejä.</p>
<p>Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen</p> <p>Yhteistyötaidot Moniammatillinen yhteistyö</p> <p>Eettiset taidot Ammattietiikan noudattaminen</p>	<p>toimii työryhmän jäsenenä ja noudattaa työryhmän sääntöjä.</p> <p>noudattaa työssään ammattieettisiä periaatteita.</p>	<p>toimii joustavasti ja omatoimisesti työryhmän jäsenenä</p> <p>toimii työssään ammattieettisten periaatteiden mukaisesti ja perustelee niiden merkitystä omissa valinnoissaan</p>	<p>toimii joustavasti ja aktiivisesti työryhmän jäsenenä ja pohtii erilaisia vaihtoehtoja työn kehittämiseksi.</p> <p>toimii työssään ammattieettisten periaatteiden mukaisesti, arvioi niitä kriittisesti ja perustelee ratkaisujaan ja valintojaan.</p>

Vanhustyön koulutusohjelma

3.1.11 Vanhustyö, 40 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Vanhuksen elämänhistorian ja elämäntilanteen ottaminen huomioon yksilöllisessä hoitotyössä
- Hoito- ja huolenpito ja niihin liittyvä ohjaus (esimerkiksi vanhuksen kokonaisvaltainen perushoito tarvittavine toimenpiteineen, ihon, suun ja jalkojen hoito sekä inkontinenssiongelmassa auttaminen)
- Ravitsemustilan ja nestetasapainon arviointi sekä ohjaaminen ja avustaminen ruokailuun liittyvissä asioissa
- Lääkehoito
- Vanhuksen itsenäisen suoriutumisen tukeminen päivittäisissä toiminnoissa ja kodinhoidossa
- Arjen mielekkyyden edistäminen
- Vanhusryhmän toiminnan ohjaaminen
- Vuorovaikutus ja yhteistyö
- Kuntouttavan työotteen hyödyntäminen
- Työyksikön materiaalien, välineiden, tilojen sekä hoito- ja kulutustarvikkeiden käyttö
- Ihmisen fyysisistä, psyykkistä ja sosiaalista vanhenemista koskevan tiedon hyödyntäminen
- Yleisimpiä vanhusten fyysisiä ja psyykkisiä sairauksia ja niiden hoitoa sekä vanhusten sosiaalisia ongelmia (esimerkiksi yksinäisyys, päihteen käyttö, kaltoinkohtelu) koskevan tiedon hyödyntäminen
- Työyhteisön työturvallisuusohjeiden ja määräyksien noudattaminen, oman työturvallisuuden ja asiakkaan turvallisuuden huomioon ottaminen, työpaikalla ja työympäristössä esiintyvien riskien havainnointi, arviointi ja ehkäisy
- Itsearviointi
- Ammattietiikan noudattaminen

Näytön kuvaus

Vanhustyön koulutusohjelman ammattiosaamisen näytössä opiskelija valitsee työssäoppimisjakson alkupuolella työpaikkaohjaansa kanssa oman vanhusasiakkaan.

Opiskelija perehtyy monipuolisesti valitsemansa asiakkaan elämänhistoriaan ja nykyiseen elämäntilanteeseen erilaisia tiedonkeruumenetelmiä ja moniammatillista työryhmää hyödyntäen. Opiskelija perehtyy asiakkaansa hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Ammattiosaamisen näyttöä varten hän laatii kirjallisen suunnitelman, johon sisältyy kuvaus oman vanhusasiakkaan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta kokonaistilanteesta sekä siihen perustuvasta hoidosta ja huolenpidosta.

Näytössä opiskelija keskittyy oman vanhusasiakkaansa sekä mahdollisesti muutaman muun vanhuksen hoito- ja huolenpitotyöhön. Hän avustaa ja ohjaa vanhusta voimavarojen käytössä ja kuntoutumisessa. Hän toteuttaa lääkehoitoa mm. lääkkeiden käsittelyä ja annostelua siinä laajuudessa kuin se määritetty lähihoitajan osaamisalueeksi. Hän huolehtii vanhuksen ravitsemuksesta.

Lisäksi opiskelija perehtyy erilaisten, erilaisissa elämäntilanteissa olevien vanhusten elämänhistoriaan ja järjestää heille arjen mielekkyyttä edistävää toimintaa hyödyntäen siinä erilaisia viriketoiminnan mahdollisuuksia. Suunnitelmassa opiskelija kuvaa lyhyesti myös toiminnallisen vanhusryhmän ohjaamiseen liittyvät tavoitteet ja toteutuksen. Näyttöpäivien aikana opiskelija työskentelee laatimansa suunnitelman mukaisesti. Opiskelija osaa käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä.

Opiskelija toteuttaa ammattiosaamisen näytön koulutusohjelmaopintoihin kuuluvan työssäoppimisjakson loppuvaiheessa. Näyttö kestää etukäteen sovittujen työvuorojen ajan.

Näyttöympäristö

Ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa toimintaympäristöissä, joissa on mahdollisuus osoittaa vanhustyön koulutusohjelman opetussuunnitelman perusteiden mukaiset keskeiset ammattitaitovaatimukset.

Soveltuvia näyttöympäristöjä ovat erilaiset vanhustenhuollon toimintayksiköt, kuten kotihoidon yksiköt, päiväkodit ja päiväsairaalat, terveyskeskuksen vuodeosastot, vanhainkodit, pitkäaikais-sairaalat, dementiayksiköt, geriatriset ja psykogeriatriset osastot ja asumispalveluyksiköt.

Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollisuutta näyttää näyttöympäristössä kaikkia näyttöaineistossa määriteltyjen lääkehoitoon liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava osaaminen oppilaitoksessa.

Toisen kotimaisen kielen ammattiosaamisen näyttö on mahdollista toteuttaa siihen parhaiten soveltuvassa näyttöympäristössä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
<p>Työprosessin hallinta</p> <p>Vanhuksen elämänhistorian ja elämäntilanteen huomioon ottaminen yksilöllisessä hoitotyössä</p> <p>Hoito ja huolenpito ja niihin liittyvä ohjaus (esim. vanhuksen kokonaisvaltaisen perushoito ja siihen liittyvät toimenpiteet, ihon, suun ja jalkojen hoito sekä inkontinenssiongelmissa auttaminen)</p>	<p>toimii työssään ottaen huomioon vanhuksen elämänhistoriaan ja elämäntilanteeseen liittyviä asioita työryhmän ohjaamana</p> <p>toteuttaa vanhustyön keskeisiä hoito- ja huolenpito-menetelmiä työryhmässä mutta tarvitsee työssään ajoittain vielä ohjausta</p>	<p>toimii työssään itsenäisesti ottaen huomioon vanhuksen elämänhistoriaan ja elämäntilanteeseen liittyviä asioita</p> <p>toteuttaa itsenäisesti vanhustyön keskeisiä hoito- ja huolenpito-menetelmiä ottaen huomioon vanhuksen yksilöllisyyden ja arvioi käyttämiensä hoito- ja huolenpito-menetelmien soveltuvuutta</p>	<p>toimii työssään itsenäisesti ottaen huomioon vanhuksen elämänhistorian ja elämäntilanteen sekä hänen niihin liittyvät henkilökohtaiset kokemuksensa</p> <p>toteuttaa itsenäisesti vanhustyön hoito- ja huolenpito-menetelmiä ottaen kokonaisvaltaisesti huomioon vanhuksen yksilöllisyyden sekä arvioi kriittisesti käyttämiensä hoito- ja huolenpito-menetelmien soveltuvuutta</p>

<p>Ravitsemustilan ja nestetasapainon arviointi sekä ohjaaminen ja avustaminen ruokailuun liittyvissä asioissa</p> <p>Lääkehoito</p>	<p>toteuttaa vanhuksen ihonhoitoa sekä suun ja hampaiden hoitoa työryhmässä mutta tarvitsee työssään ajoittain vielä ohjausta</p> <p>havainnoi vanhuksen jalkojen kuntoa ja osallistuu jalkojen terveyden ylläpitämiseen</p> <p>tukee vanhuksen kontinenssia, auttaa ja ohjaa vanhusta inkontinenssiongelmissa työryhmän jäsenenä</p> <p>seuraa vanhuksen ravitsemustilaa ja nestetasapainoon liittyviä asioita ja auttaa ja ohjaa vanhusta ruokailussa</p> <p>jakaa ja antaa vanhuksen hoidossa käytettäviä lääkkeitä turvallisesti määräysten mukaan, seuraa lääkkeiden vaikutuksia ja sivuvaikutuksia ja tiedottaa havainnoistaan työryhmälle</p>	<p>toteuttaa itsenäisesti vanhuksen ihonhoidon, suun ja hampaiden hoidon ja osaa jonkin verran ohjata vanhusta ihon-, suun ja hampaiden hoitoon liittyvissä asioissa ottaen huomioon hänen toimintakykynsä</p> <p>ottaa huomioon vanhuksen jalkojen kunnon sekä jalkojen hoidon merkityksen ja tarpeet, toteuttaa jalkahoitoa ja tunnistaa erityisongelmia</p> <p>tukee vanhuksen kontinenssia, auttaa ja ohjaa vanhusta inkontinenssiongelmissa</p> <p>arvioi vanhuksen ravitsemustilaa ja nestetasapainoa ja ohjaa ja auttaa vanhusta ruokailussa ja ruokailutottumuksissa ottaen huomioon yleisimmät erityisruokavaliot</p> <p>toteuttaa ja ohjaa vanhuksen lääkehoitoa ottaen huomioon hänen toimintakykynsä, tarkkailee lääkkeiden käyttöä ja seuraa niiden vaikutuksia ja sivuvaikutuksia ja tiedottaa havainnoistaan työryhmälle</p>	<p>toteuttaa itsenäisesti vanhuksen ihonhoidon, suun ja hampaiden hoidon hänen yksilölliset ongelmansa tunnistuen sekä ohjaa vanhusta ihon-, suun ja hampaiden hoitoon liittyvissä asioissa ottaen huomioon hänen toimintakykynsä</p> <p>ottaa huomioon vanhuksen jalkojen kunnon, osaa yksilöllisesti suunnitella ja toteuttaa jalkahoitoa ottaen huomioon erityisongelmat (tyypillisimmät vanhusiän sairauksien aiheuttamat ongelmat, kuten diabetes ja verenkiertohäiriöt) sekä hakee tarvittaessa asiantuntija-apua</p> <p>edistää vanhuksen kontinenssia, auttaa ja ohjaa vanhusta kokonaisvaltaisesti inkontinenssiongelmissa</p> <p>arvioi vanhuksen ravitsemustilaa ja nestetasapainoa monipuolisesti ja ohjaa ja auttaa vanhusta ruokailussa ja ruokailutottumuksissa kokonaisvaltaisesti erityisruokavaliot huomioiden</p> <p>toteuttaa ja ohjaa perustelun vanhuksen yksilöllistä lääkehoitoa ottaen hänen toimintakykynsä huomioon, tarkkailee lääkkeiden käyttöä ja tietää sekä tunnistaa niiden vaikutuksia ja sivuvaikutuksia ja tiedottaa havainnoistaan työryhmälle</p>
--	--	---	--

<p>Vanhuksen itsenäisen suoriutumisen tukeminen päivittäisissä toiminnoissa ja kodinhoidossa</p>	<p>arvioi ja ohjaa työryhmän jäsenenä vanhuksen itsenäistä suoriutumista päivittäisissä toiminnoissa ja kodinhoidossa</p>	<p>ohjaa ja arvioi vanhuksen itsenäistä suoriutumista päivittäisissä toiminnoissa ja kodinhoidossa, ottaa huomioon vanhuksen toimintakyvyn sekä hänen elinympäristönsä turvallisuuden ja esteettisyyden</p>	<p>ohjaa ja arvioi monipuolisesti vanhuksen itsenäistä suoriutumista päivittäisissä toiminnoissa ja kodinhoidossa, ottaa huomioon vanhuksen toimintakyvyn ja mahdollisuudet sekä elinympäristön esteettisyyden ja edistää sen turvallisuutta</p>
<p>Arjen mielekkyyden edistäminen</p>	<p>toteuttaa arjen mielekkyyttä edistävää toimintaa tehdyn suunnitelman mukaan ja käyttää joitakin viriketoiminnan mahdollisuuksia (esim. muisteleminen, kuvataide, musiikki, kädentyöt, arkiset askareet, kirjallisuus, liikunta, vierailukäynnit ja aistitoimintojen harjoittaminen) päivittäisessä hoito- ja huolenpitotyössä</p>	<p>toteuttaa sekä työryhmän tukemana suunnittelee ja arvioi arjen mielekkyyttä edistävää toimintaa, käyttää monipuolisesti erilaisia viriketoiminnan mahdollisuuksia ottaen huomioon vanhuksen yksilöllisyyden päivittäisessä hoito- ja huolenpitotyössä</p>	<p>suunnittelee, toteuttaa ja arvioi arjen mielekkyyttä edistävää toimintaa, käyttää monipuolisesti erilaisia viriketoiminnan mahdollisuuksia ottaen huomioon vanhuksen yksilöllisyyden päivittäisessä hoito- ja huolenpitotyössä</p>
<p>Vanhusryhmän toiminnan ohjaaminen</p>	<p>ohjaa toiminnallisia vanhusryhmiä osittain työryhmän tukemana.</p>	<p>ohjaa toiminnallisia vanhusryhmiä edistäen vanhuksen ja ryhmän välistä vuorovaikutusta ja sosiaalistumista.</p>	<p>ohjaa toiminnallisia vanhusryhmiä edistäen vanhuksen ja ryhmän välistä vuorovaikutusta ja sosiaalistumista ja hallitsee ryhmädynamiikan perusteet.</p>
<p>Työtehtävän hallinta Vuorovaikutus ja yhteistyö</p>	<p>on vuorovaikutuksessa vanhuksen ja hänen läheistensä kanssa myönteisesti ja asiallisesti</p> <p>käyttää työssään toista kotimaista kieltä (yleisen kielitutkinnon taitotaso 2)</p>	<p>on vuorovaikutuksessa vanhuksen ja hänen läheistensä kanssa luontevasti ja lämpimästi ja toimii vanhusta arvostaen</p> <p>käyttää työssään tilanteen mukaan toista kotimaista kieltä</p>	<p>on vuorovaikutuksessa vanhuksen ja hänen läheistensä kanssa luontevasti ja empaattisesti ja toimii vanhusta arvostaen ja pyrkii löytämään ratkaisuja haastavissa vuorovaikutustilanteissa</p> <p>käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä</p>

<p>Kuntouttavan työotteen hyödyntäminen</p> <p>Työyksikön materiaalien, välineiden, tilojen sekä hoito- ja kulutustarvikkeiden käyttö</p>	<p>motivoi ja kannustaa vanhusta aktiivisuuteen ja omien voimavarojen käyttöön annettujen ohjeiden mukaisesti</p> <p>käyttää materiaaleja, välineitä ja tiloja sekä hoito- ja kulutustarvikkeita annettujen ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>motivoi ja kannustaa vanhusta aktiivisuuteen ja omien voimavarojen käyttöön ja tunnistaa moniammatillisen yhteistyön merkityksen vanhuksen kuntoutuksessa</p> <p>käyttää tarkoituksenmukaisesti materiaaleja, välineitä ja tiloja toiminnassaan sekä valitsee ja käyttää asianmukaisia hoito- ja kulutustarvikkeita.</p>	<p>motivoi ja kannustaa vanhusta aktiivisuuteen ja voimavarojen käyttöön ottaen huomioon hänen tarpeensa ja resurssinsa ja osallistuu omalla työalueellaan kuntoutuksen moniammatilliseen yhteistyöhön</p> <p>käyttää monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisia materiaaleja, välineitä ja tiloja toiminnassaan sekä valitsee ja käyttää perustellen asianmukaisia hoito- ja kulutustarvikkeita.</p>
<p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Ihmisen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista vanhenemista koskevan tiedon hyödyntäminen</p> <p>Yleisimpiä vanhusten fyysisiä ja psyykkisiä sairauksia ja niiden hoitoa sekä vanhusten sosiaalisia ongelmia (esim yksinäisyys, päihteyden käyttö, kaltoin kohtelu) ja niissä auttamista koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>käyttää työssään tietoa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen vanhenemisen ja vanhenemismuutosten vaikutuksista vanhuksen elämään, mutta tarvitsee ohjausta vanhuksen selviytymisen tukemisessa</p> <p>hyödyntää työssään tietoa yleisimmistä vanhuksen fyysisistä ja psyykkisistä sairauksista ja niiden hoidosta sekä sosiaalisista ongelmista ja niissä auttamisesta, mutta uusissa tilanteissa esiintyy vielä puutteita.</p>	<p>toimii työssään fyysinen, psyykkisen ja sosiaalisen vanhenemisen ja vanhenemismuutosten vaikutukset tunnistaen ja tukee vanhusta selviytymisessä</p> <p>käyttää työssään perustellen tietoa yleisimmistä vanhuksen fyysisistä ja psyykkisistä sairauksista, niiden hoidosta ja sosiaalisista ongelmista ja niissä auttamisesta sekä toimii näiden tietojen mukaisesti. Hän havainnoi vanhuksen terveydentilassa tapahtuvia muutoksia ja sosiaalista hyvinvointia.</p>	<p>toimii työssään fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen vanhenemisen ja vanhenemismuutosten vaikutukset tunnistaen ja tukee vanhusta selviytymisessä ottaen huomioon hänen yksilöllisen vanhenemisprosessinsa</p> <p>käyttää työssään kokonaisvaltaisesti ja perustellen tietoa yleisimmistä vanhuksen fyysisistä ja psyykkisistä sairauksista, niiden hoidosta ja sosiaalisista ongelmista sekä toimii näiden tietojen mukaisesti. Hän havainnoi ja arvioi kriittisesti vanhuksen terveydentilassa ja sosiaalisessa hyvinvoinnissa tapahtuvia muutoksia.</p>

<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Työyhteisön työturvallisuusohjeiden ja määräysten noudattaminen</p> <p>Oman työturvallisuuden ja asiakkaan turvallisuuden ottaminen huomioon</p> <p>Työpaikalla ja työympäristössä esiintyvien riskien havainnointi, arviointi ja ehkäisy</p>	<p>noudattaa työpaikan turvallisuusohjeita ja -määräyksiä, ottaa huomioon oman työturvallisuutensa ja asiakkaan turvallisuuden (esim. ergonomia, aseptiikka ja oma työkyky) tutuissa ja usein toistuvissa tilanteissa sekä havainnoi työpaikalla ja työympäristössä esiintyviä riskejä.</p>	<p>noudattaa työpaikan turvallisuusohjeita ja -määräyksiä, toimii siten, että ottaa huomioon oman työturvallisuutensa ja asiakkaan turvallisuuden, sekä havainnoi ja arvioi työpaikalla ja työympäristössä esiintyviä riskejä.</p>	<p>noudattaa työpaikan turvallisuusohjeita ja -määräyksiä, toimii siten, että ottaa huomioon oman työturvallisuutensa ja asiakkaan turvallisuuden perustellen tekemänsä ratkaisut, sekä havainnoi, arvioi ja ehkäisee työpaikalla ja työympäristössä esiintyviä riskejä.</p>
<p>Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen</p> <p>Oppimistaidot</p> <p>Itsearviointi</p> <p>Ammattietiikan noudattaminen</p>	<p>ottaa työssään huomioon osaamisensa mahdollisuudet ja rajat.</p> <p>noudattaa työssään ammattieettisiä periaatteita (elämän kunnioittaminen ja ihmisarvon mukainen kohtelu, itsemääräämisoikeus, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, vastuullisuus, yksilöllisyys, oma-toimisuuden tukeminen ja salassapitovelvollisuus 630/1998 § 33).</p>	<p>ottaa työssään huomioon osaamisensa mahdollisuudet ja rajat, tarkastelee ja arvioi omaa toimintaansa sekä suullisesti että kirjallisesti sekä tiedostaa muutostarpeita toiminnassaan.</p> <p>toimii työssään ammattieettisten periaatteiden mukaisesti ja perustelee niiden merkitystä omissa valinnoissaan.</p>	<p>ottaa työssään huomioon osaamisensa mahdollisuudet ja rajat, tarkastelee ja arvioi omaa toimintaansa sekä suullisesti että kirjallisesti, muuttaa omaa toimintaansa palautteen mukaisesti ja on halukas jatkuvasti kehittämään itseään.</p> <p>toimii työssään ammattieettisten periaatteiden mukaisesti ja arvioi ja perustelee ratkaisujaan ja valintojaan kriittisesti.</p>

Asiakaspalvelun ja tietohallinnan koulutusohjelma

3.1.12 Asiakaspalvelu ja tietohallinta, 40 ov

Näytöissä esille tuleva keskeinen osaaminen

- Hoidon kiireellisyyden arviointi, asiakkaan ohjaus sekä tietohallinta päivittäisessä toiminnassa
- Sosiaali- ja terveysalan sihteerin työn / terveyskeskusavustajan työn suunnittelu, toteutus ja arviointi
- Taloudellinen toiminta
- Asiakkaan tarkkailu, hoito ja hoidon dokumentointi
- Näytteiden ottaminen ja asiakkaan ohjaaminen tutkimuksiin valmistautumisessa
- Asiakaspalvelu ja viestintä
- Tietohallinnan laitteiden, välineiden ja ohjelmien hyödyntäminen
- Asiakkaan valmistaminen tutkimuksiin, välinehuolto, toimenpiteissä avustaminen, asiakkaan ohjaaminen ja tiedottaminen
- Sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmää, asiakkaan ohjausta sekä tietosuojaa koskevan tiedon hyödyntäminen
- Lääkehoito
- Työturvallisuus- ja työsuojelumääräyksien noudattaminen
- Aseptiikan noudattaminen
- Ergonomian noudattaminen
- Ongelmanratkaisu
- Ammatillinen vuorovaikutus
- Ammattietiikan noudattaminen

Näytön kuvaus

Asiakaspalvelun ja tietohallinnan koulutusohjelman ammattiosaamisen näyttö annetaan asiakaspalvelun ja ohjauksen, hoidon ja huolenpidon sekä tietohallinnan ja sosiaali- ja terveysalan sihteerintyön opinnoista. Näyttö toteutetaan työssäoppimisjakson loppuvaiheessa. Näytön aikana opiskelija toimii työpaikkaohjaajansa työtehtävissä mahdollisimman itsenäisesti. Näytön tarkan ajankohdan sopivat opiskelija, työpaikkaohjaaja ja ohjaava opettaja.

Näytön antamista varten opiskelija tekee etukäteen kirjallisen suunnitelman, jonka työpaikkaohjaaja hyväksyy. Opiskelija nimeää suunnitelmaansa näytettävät keskeiset osaamisalueet ja tavoitteet sekä kuvaa lyhyesti työprosessit, joissa hän osoittaa osaamistaan. Lisäksi hän selvittää, mitä keinoja käyttäen ja millä tavoin hän osoittaa osaamistaan näytössä.

Näytössä opiskelija työskentelee asiakaspalvelussa (vastaanottotilanteet ja puhelinpalvelu) ja laatii kirjallisia ja sähköisiä asiakirjoja sosiaali- ja terveysalan erilaisiin tarpeisiin. Opiskelija käyttää sähköpostia ja erilaisia verkopohjaisen viestinnän keinoja. Hän käyttää työyhteisön potilashallinto-ohjelmia. Hän perii sosiaali- ja terveysalan palvelumaksuja ja laatii todistuksia ja lausuntoja annettujen ohjeiden mukaisesti.

Opiskelija valmistaa asiakkaan tavallisimpiin toimenpiteisiin ja varaa niihin tarvittavat välineet, hän avustaa toimenpiteissä, tarkkailee asiakasta toimenpiteiden aikana ja niiden jälkeen. Hän osallistuu ohjeiden mukaisesti peruselvytykseen ja muihin polikliinisiin ensihoitotilanteisiin. Hän tuntee vastaanotossa ja polikliinisessä hoitotyössä käytettävän lääkehoidon ja ohjaa asiakasta siinä. Hän työskentelee moniammatillisen työryhmän jäsenenä. Opiskelija osaa käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä.

Näyttöympäristö

Asiakaspalvelun ja tietohallinnan koulutusohjelman ammattiosaamisen näyttöympäristöjä ovat ensisijaisesti toimintaympäristöt, joissa on mahdollista toteuttaa sosiaali- ja terveysalan sihteerin työhön sekä hoitoon ja huolenpitoon liittyviä osa-alueita.

Näyttöpaikkoja ovat esimerkiksi

- terveysasemien vastaanotot
- perusterveydenhuollon/erikoissairaanhoidon vastaanotto/päivystyspoliklinikat ja vuodeosastot
- erilaiset sosiaali- ja terveysalan yksiköt
- vapaaehtoisjärjestöt.

Opiskelijan tulee näyttää kaikki näyttöaineistossa määritellyt arvioinnin kohteina olevat osaamisvaatimukset. Mikäli se ei ole mahdollista yhdessä toimintaympäristössä, näyttö toteutetaan kahdessa eri paikassa.

Näyttöympäristössä tulee olla asianmukainen perustutkimus- ja hoitovälineistö (esimerkiksi perusinstrumentit, välineistö peruslaboratoriotutkimuksia varten, verenkierto- ja hengityselimistön perustarkkailuvälineistö, peruselvytysvälineistö, välineistö lääkehoidon toteuttamista varten, tapaturmien hoitovälineistö, gynekologinen tutkimus- ja hoitovälineistö, tähystyksessä tarvittava välineistö).

Näyttöympäristössä tulee olla asianmukainen tietotekninen välineistö, johon kuuluu ohjelmina mm. asiakasrekisteri, ajanvarausjärjestelmä, laskutusjärjestelmä, hoito- tai kuntoutus- ja palvelujärjestelmä, laboratorio- ja röntgenohjelmat, sähköposti ja tekstinkäsittelyohjelmisto.

Mikäli opiskelijalla ei ole mahdollisuutta näyttää näyttöympäristössä kaikkia näyttöaineistossa määriteltyjen lääkehoitoon liittyvien arvioinnin kohteiden mukaista osaamista, on opettajan varmistettava osaaminen oppilaitoksessa.

Toisen kotimaisen kielen ammattiosaamisen näyttö on mahdollista toteuttaa siihen parhaiten soveltuvassa näyttöympäristössä.

Näytön arviointi

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	TYDYTTÄVÄ (T1)	HYVÄ (H3)	KIITETTÄVÄ (K5)
	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Työprosessin hallinta Hoidon kiireellisyyden arviointi, asiakkaan ohjaus sekä tietohallinta päivittäisessä toiminnassa	arvioi puhelimesta hoidon kiireellisyyttä ja ohjaa asiakasta hoitoon hakeutumisessa	arvioi puhelimesta hoidon kiireellisyyden sekä ohjaa asiakasta hoitoon hakeutumisessa ja toimii pääsääntöisesti itsenäisesti	määrittelee hoidon tarpeen ja kiireellisyyden puhelimesta sekä ohjaa ja neuvoo asiakasta ja hänen läheisiään hoitoon hakeutumisessa itsenäisesti

<p>Sosiaali- ja terveysalan sihteerin työn/terveyskeskusavustajan työn suunnittelu, toteutus ja arviointi</p> <p>Taloudellinen toiminta</p>	<p>ottaa työssään huomioon ajanvarauskäytännön, hoidon porrastuksen sekä hoidon kiireellisyyden suunnitellessaan ajanvarauksia</p> <p>ohjaa eri-ikäisiä ja erilaisista terveydellisistä ja sosiaalisista ongelmista kärsiviä ja kulttuuritaustaltaan erilaisia asiakkaita ja hakee tarvittaessa apua muilta työryhmän jäseniltä</p> <p>kykenee kohtaamaan kriisissä olevan asiakkaan ja toimii ammatillisesti ja hyödyntää moniammatillista osaamista kriisitilanteissa</p> <p>toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä sosiaali- ja terveysalan sihteerin työssä</p> <p>toimii taloudellisesti ja kustannustietoisesti ja ottaa huomioon kestävä kehityksen periaatteet, mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjauksia</p>	<p>käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon ajanvarausjärjestelmiä, suunnittelee ajanvarauksia ja erilaisia ajanvarauskäytäntöjä, käyttää hoidon porrastusta asiakkaan jatkohoidon järjestämiseksi ja turvaamiseksi työnsä vastuualueen mukaisesti</p> <p>ohjaa eri-ikäisiä ja erilaisista sosiaalisista ja terveydellisistä ongelmista kärsiviä asiakkaita suunnitelmallisesti ja asiakaslähtöisesti ja kohtelee tasa-arvoisesti kulttuuritaustaltaan erilaisia asiakkaita</p> <p>kohtaa ymmärtävästi kriisissä olevan asiakkaan ja toimii ammatillisesti ja hyödyntää moniammatillista osaamista kriisitilanteissa</p> <p>toimii yhteistyökykyisesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä sosiaali- ja terveysalan sihteerin työssä ja osoittaa kiinnostusta työn kehittämiseen</p> <p>toimii työssään taloudellisesti ja kustannustietoisesti ja ottaa huomioon kestävä kehityksen periaatteet</p>	<p>käyttää erilaisia sosiaali- ja terveydenhuollon ajanvarausjärjestelmiä ja suunnittelee yhdessä asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa ajan- ja hoidonvarauksia eri toimintayksiköissä ja huolehtii asiakkaan jatkohoidon järjestämisestä työnsä vastuualueen mukaisesti</p> <p>ohjaa eri-ikäisiä ja erilaisista sosiaalisista ja terveydellisistä ongelmista kärsiviä asiakkaita suunnitelmallisesti, yksilöllisesti ja asiakaslähtöisesti ja kohtelee tasa-arvoisesti ja ymmärtävästi kulttuuritaustaltaan erilaisia asiakkaita ja heidän läheisiään</p> <p>kohtaa yksilöllisesti ja ymmärtävästi kriisissä olevan asiakkaan ja toimii ammatillisesti ja hyödyntää moniammatillista osaamista kriisitilanteissa</p> <p>toimii luovasti ja innostuneesti moniammatillisen työryhmän jäsenenä sosiaali- ja terveysalan sihteerintyössä ja kehittää työtään</p> <p>toimii työssään taloudellisesti ja kustannustietoisesti ja osoittaa kiinnostusta taloudelliseen ajatteluun ja ottaa huomioon kestävä kehityksen periaatteet</p>
---	---	---	---

<p>Asiakkaan hoito, tarkkailu ja hoidon dokumentointi</p>	<p>perii sosiaali- ja terveysalan palvelumaksuja sekä laatii todistuksia ja lausuntoja annettujen ohjeiden mukaisesti</p> <p>tarkkailee asiakasta tutkimuksen/toimenpiteen aikana ja sen jälkeen ja tallentaa havainnot sekä tiedottaa asiakkaan tilaa uhkaavista havainnoistaan välittömästi työryhmälle</p> <p>ottaa tavallisimpia laboratorionäytteitä ja tekee EKG, PEF- ja happisaturaatiomittauksia, ohjaa ja auttaa asiakasta radiologisiin tutkimuksiin valmistautumisessa, mutta toiminta vaatii vielä harjaantumista</p>	<p>perii sosiaali- ja terveysalan palvelumaksuja ja laatii todistuksia ja lausuntoja ja ohjaa asiakasta niiden käytössä</p> <p>tarkkailee asiakasta tutkimuksen/toimenpiteen aikana ja sen jälkeen ja tunnistaa asiakkaan yksilöllisiä tarpeita ja tallentaa havainnot sekä tiedottaa asiakkaan tilaa uhkaavista havainnoistaan välittömästi työryhmälle</p> <p>ottaa tavallisimpia laboratorionäytteitä ja tekee EKG, PEF- ja happisaturaatiomittauksia sekä ohjaa ja auttaa asiakasta radiologisiin tutkimuksiin valmistautumisessa.</p>	<p>perii sosiaali- ja terveysalan palvelumaksuja ja laatii todistuksia ja lausuntoja ja ohjaa yksilöllisesti asiakasta niiden käytössä</p> <p>tarkkailee asiakasta ja ottaa asiakkaan hoidon tarpeet huomioon tutkimuksen/toimenpiteen aikana ja sen jälkeen ja tallentaa havainnot sekä tiedottaa asiakkaan tilaa uhkaavista havainnoistaan välittömästi työryhmälle</p> <p>ottaa tavallisimpia laboratorionäytteitä ja tekee EKG-, PEF- ja happisaturaatiomittauksia, ohjaa ja auttaa asiakasta radiologisiin tutkimuksiin valmistautumisessa ja toimii asiakaslähtöisesti ja vastuullisesti.</p>
<p>Työtehtävän hallinta</p> <p>Asiakaspalvelu ja viestintä</p>	<p>palvelee asiakkaita yksilöllisesti vastaanottotilanteissa ja puhelimesta</p> <p>käyttää työssään toista kotimaista kieltä (yleisen kieltutkinnon taitotaso 2),</p>	<p>palvelee asiakkaita yksilöllisesti ja vastuullisesti vastaanottotilanteissa ja puhelimesta</p> <p>käyttää työssään tilanteen mukaan toista kotimaista kieltä</p>	<p>työskentelee asiakaslähtöisesti, itsenäisesti ja vastuullisesti yksilöllisessä asiakaspalvelussa vastaanottotilanteessa ja puhelinpalvelussa</p> <p>käyttää työssään myös toista kotimaista kieltä</p>
<p>Tietohallinnan laitteiden, välineiden ja ohjelmien hyödyntäminen</p>	<p>ilmaisee asiansa erilaisissa viestintätilanteissa ja laatii kirjallisia ja sähköisiä asiakirjoja sosiaali- ja terveysalan tarpeisiin, mutta tarvitsee vielä apua muilta työryhmän jäseniltä</p> <p>käyttää sähköpostia ja hyödyntää työssään verkkopohjaisen viestinnän perusteita</p>	<p>ilmaisee asiansa erilaisissa viestintätilanteissa selkeästi ja ymmärrettävästi sekä laatii kirjallisia ja sähköisiä asiakirjoja sosiaali- ja terveysalan tarpeisiin</p> <p>käyttää sähköpostia ja muita verkkopohjaisia viestintävälineitä omaan ammattialaansa kuuluvissa tehtävissä</p>	<p>ilmaisee asiansa erilaisissa viestintätilanteissa selkeästi ja tavoitteellisesti sekä laatii kirjallisia ja sähköisiä asiakirjoja sosiaali- ja terveysalan erilaisiin tarpeisiin</p> <p>käyttää sosiaali- ja terveysalan tietoverkkoja omaan ammattialaansa kuuluvissa tehtävissä, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon paikallis- ja alueverkot sekä intra-, ekstra- ja internetverkot</p>

<p>Asiakkaan valmistaminen tutkimuksiin, välinehuolto, toimenpiteessä avustaminen, asiakkaan ohjaaminen ja tiedottaminen</p>	<p>käyttää pääosin itsenäisesti työyhteisön potilashallinto-ohjelmia (kuten asiakasrekisteriä, ajanvarausjärjestelmää, laskutusjärjestelmää sekä hoito- ja palvelujärjestelmiä), mutta tarvitsee erityistilanteissa ohjausta</p> <p>käyttää 10-sormijärjestelmää ja kirjoittaa saneluja käyttäen lääketieteellistä perusammattisanastoa</p> <p>valmistaa asiakkaan tavallisiin toimenpiteisiin, varaa ja huoltaa tarvittavat välineet sekä avustaa ohjattuna toimenpiteissä ja ohjaa asiakasta ja tiedottaa asiakkaan tilasta, mutta toiminta vaatii vielä harjaantumista.</p>	<p>käyttää itsenäisesti työyhteisön potilashallinto-ohjelmia</p> <p>kirjoittaa asiallista ja virheetöntä tekstiä, käyttää 10-sormijärjestelmää ja kirjoittaa saneluja melko itsenäisesti, käyttää lääketieteellistä ammattisanastoa</p> <p>valmistaa asiakkaan toimenpiteisiin, varaa ja huoltaa toimenpiteisiin tarvittavat välineet sekä avustaa toimenpiteissä ja ohjaa asiakasta toimenpiteen jälkeen ja tiedottaa asiakkaan tilasta sekä kirjallisesti että suullisesti.</p>	<p>käyttää sujuvasti työyhteisön potilashallinto-ohjelmia</p> <p>kirjoittaa asiallista ja virheetöntä tekstiä, käyttää 10-sormijärjestelmää ja kirjoittaa saneluja sekä hallitsee ammattiterminologian, käyttää ja ymmärtää lääketieteellistä ammattisanastoa</p> <p>valmistaa asiakkaan toimenpiteisiin, varaa ja huoltaa toimenpiteisiin tarvittavat välineet sekä avustaa toimenpiteissä, ohjaa asiakaslähtöisesti ja yksilöllisesti asiakasta toimenpiteen jälkeen ja tiedottaa huomioistaan olennaiset asiat sekä kirjallisesti että suullisesti.</p>
<p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmää, asiakkaan ohjausta, sekä tietosuojaa koskevan tiedon hyödyntäminen</p>	<p>ottaa työssään huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja budjettirakenteen ja käyttää tietojaan asiakasohjaustilanteissa, mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjausta</p> <p>tuntee pääpiirteissään salassapitoon, julkisuuslainsäädäntöön ja hallintomenettelylakiin liittyvät näkökohdat ja noudattaa tietosuojaa.</p>	<p>ottaa työssään huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja budjettirakenteen ja käyttää tietojaan asiakasohjaustilanteissa</p> <p>tuntee salassapitoon, julkisuuslainsäädäntöön ja hallintomenettelylakiin liittyvät näkökohdat ja osaa keskeisimmät tietosuojukseen käytettävät menetelmät</p>	<p>ottaa työssään huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja budjettirakenteen ja käyttää tietojaan yksilöllisesti asiakasohjaustilanteissa</p> <p>tuntee salassapitoon, julkisuuslainsäädäntöön ja hallintomenettelylakiin liittyvät näkökohdat ja noudattaa tietosuojaa säädösten edellyttämällä tavalla ja arvioi ja kehittää tietosuojakysymyksiä ja käytäntöjä</p>

<p>Lääkehoito</p>	<p>toimii vastaanotto- ja polikliinisen hoitotyön toimintaperiaatteiden mukaisesti ja ohjaa asiakkaita tavallisimmissa tutkimuksissa ja toimenpiteisiin valmistautumisessa</p> <p>tuntee tavallisimmat lääkkeet ja tietää vastaanotossa ja polikliinisessä hoitotyössä käytettävän lääkehoidon, sen terminologian ja laskutoimitukset sekä käyttää tietojaan asiakkaan ohjauksessa ja tuntee oman vastuunsa lääkehoidossa.</p>	<p>toimii vastaanotto- ja polikliinisen hoitotyön toimintaperiaatteiden mukaisesti ja ohjaa asiakkaita tutkimuksissa ja toimenpiteisiin valmistautumisessa</p> <p>tuntee tavallisimmat lääkkeet ja tietää vastaanotossa ja polikliinisessä hoidossa käytettävän lääkehoidon terminologian ja laskutoimitukset niin, että pystyy turvaamaan asiakkaalle oikean lääkeannoksen, ohjaa asiakasta lääkehoitoon liittyvissä kysymyksissä ja osaa tulkita reseptin ja tuntee oman vastuunsa lääkehoidossa.</p>	<p>hallitsee vastaanotto ja polikliinisen hoitotyön toimintaperiaatteet ja ohjaa eri-ikäisiä asiakkaita yksilöllisesti tutkimuksiin ja toimenpiteisiin valmistautumisessa</p> <p>tuntee tavallisimmat lääkkeet ja hallitsee vastaanotossa ja polikliinisessä hoidossa käytettävän lääkehoidon terminologian ja laskutoimitukset niin, että pystyy turvaamaan asiakkaalle oikean lääkeannoksen, ohjaa asiakasta lääkehoitoon liittyvissä kysymyksissä ja osaa tulkita reseptin sekä tuntee oman vastuunsa lääkehoidossa.</p>
<p>Työturvallisuuden hallinta</p> <p>Työturvallisuus- ja työsuojelumääräyksiä noudattaminen</p> <p>Aseptiikan noudattaminen</p> <p>Ergonomian noudattaminen</p>	<p>tuntee pääpiirteittäin työpaikan turvallisuutta koskevat suunnitelmat ja toimii niiden mukaisesti, ottaa huomioon psyykkisen ja fyysisen työsuojelun sekä työkyvyn ylläpitämisen omassa työssään</p> <p>noudattaa työssään aseptiikan periaatteita</p> <p>auttaa asiakasta liikkumisessa ja tarvittaessa siirtää häntä vahinkoa tuottamatta oman työasentonsa huomioiden.</p>	<p>tuntee työpaikan turvallisuutta koskevat suunnitelmat ja toimii niiden mukaisesti, ottaa huomioon psyykkisen ja fyysisen työsuojelun sekä työkyvyn tärkeyden omassa työssään ja ylläpitää työkykyään mm ergonomian avulla</p> <p>noudattaa työssään aseptiikan periaatteita ja käyttää ajoittain hyväksi mikrobiologian tietopohjaa</p> <p>auttaa asiakasta liikkumisessa hänen omatoimisuuttaan tukien ja tarvittaessa siirtää häntä omaa tuki- ja liikuntaelimiensä säästämiseksi.</p>	<p>tuntee työpaikan turvallisuutta koskevat suunnitelmat ja toimii niiden mukaisesti, hallitsee psyykkisen ja fyysisen työsuojelun ja työkyvyn ylläpitämisen omassa työssään</p> <p>hallitsee aseptisen toiminnan ja käyttää hyväksi mikrobiologian tietopohjaa</p> <p>auttaa asiakasta liikkumisessa asiakaslähtöisesti, omatoimisuutta korostaen sekä omaa tuki- ja liikuntaelimiensä säästämiseksi.</p>

Kaikille aloille yhteinen ydinosaaminen			
Ongelmanratkaisutaidot Ongelmanratkaisu	kykenee ongelmanratkaisuun usein toistuvissa tilanteissa.	kykenee ongelmanratkaisuun myös vaativissa tilanteissa.	toimii joustavasti ongelmanratkaisukykyä vaativissa tilanteissa.
Vuorovaikutus- ja viestintä- ja yhteistyötaidot Ammatillinen vuorovaikutus	kohtaa asiakkaan ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa, mutta tarvitsee vielä ajoittain ohjausta.	kohtaa asiakkaan ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa.	kohtaa asiakkaan omaloitteisesti ja yksilöllisesti, asiakaspalvelu on luontevaa ja ammatillista.
Eettiset ja esteettiset taidot Ammattietiikan noudattaminen	toimii potilaan oikeudellista asemaa määrittelevän lainsäädännön (esim. laki potilaan asemasta) mukaisesti.	ottaa vastuun työstään ja omaa näkemystä omasta vastuustaan ja itsenäisyyden asteesta työssään ja sen organisoinnissa.	ottaa vastuun työstään ja omaa selkeän näkemyksen omasta vastuustaan ja itsenäisyyden asteesta työssään ja sen organisoinnissa.